

ESTUDI LEXICOGRÀFIC D'EL PREU DE L'AMOR, UNA TRADUCCIÓ DE JOSEP CARNER

TREBALL FINAL DE GRAU

CURS 2021 - 2022

Eva Cama Melero

Dirigit per Joan Ferrer i Costa

Grau en Llengua i Literatura Catalanes

Universitat de Girona

Facultat de Lletres

RESUM

Aquest treball pren com a objecte d'estudi una novel·la "postergada" de Josep Carner, *El preu de l'amor* (1919). L'original anglès és *The Price of Love* (1914), del novel·lista britànic Arnold Bennett. A través del dilatat buidatge lèxic i fraseològic que es desprèn de l'estudi de la traducció carneriana, i comparant el terme anglès amb l'opció que escull l'autor català, es podrà cavil·lar quin lèxic emprà passat pel filtre de la seva capacitat creadora i de la seva imaginació d'alta volada. Altrament, i en termes més generals, es podrà reflexionar sobre quina llengua literària anhelaven els escriptors noucentistes compromesos amb el renovellament i l'enriquiment de la llengua catalana en una fase molt concreta del moviment en qüestió.

Paraules clau: Josep Carner; *El preu de l'amor*; Arnold Bennett; *The Price of Love*; Traducció; Noucentisme; Riquesa lèxica

ABSTRACT

This work studies a forgotten novel by Josep Carner, *El preu de l'amor* (1919). The English original is *The Price of Love* (1914), by the British novelist Arnold Bennett. Through the extensive vocabulary that emerges from the study of the Carnerian translation, and comparing the English term with the option chosen by the Catalan author, it will be possible to ponder which lexicon he uses to filter through his creative ability and his big imagination. Otherwise, and in more general terms, it will be possible to reflect on what literary language the "Noucentistes" writers committed to the renewal and enrichment of the Catalan language longed for in a very specific stage in this movement.

Keywords: Josep Carner; *El preu de l'amor*; Arnold Bennett; *The Price of Love*; Translation; "Noucentisme"; Lexical richness

ÍNDIX

Introducció	5
<i>Part I: plantejament teòric i estat de la qüestió</i>	
1. Josep Carner	9
1.1. Vida	9
1.2. Obra.....	11
2. El noucentisme	17
2.1. Sobre l'origen i el desenvolupament del noucentisme.....	17
2.2. Sobre el projecte cultural del noucentisme	20
3. Arnold Bennett.....	23
3.1. <i>The Price of Love</i> i la traducció de Joan d'Albaflor	24
<i>Part II: desenvolupament pràctic</i>	
4. Preludi.....	32
5. Glossari.....	35
6. La llengua d'<i>El preu de l'amor</i>.....	136
Conclusions.....	146
Bibliografia.....	149

A la meva àvia, Montserrat

INTRODUCCIÓ

Josep Carner és un dels poetes més transcendents i reconeguts de la literatura catalana del segle XX, fins al punt que és batejat, encara avui, com el *príncep dels poetes catalans*. Més enllà d'aquesta realitat, també conrea —i amb un èxit fulgurant— el camp de la traducció. En aquest sentit, el present treball aspira a desenterrar aquesta faceta que freqüentment queda bandejada per la poesia i, alhora, a retre homenatge al Carner traductor. Aquesta fita es portarà a terme a través del minuciós estudi lexicogràfic d'una traducció: *El preu de l'amor*.

El preu de l'amor és una novel·la traduïda al català de l'original anglesa *The Price of Love*, del novel·lista britànic Arnold Bennett. He decidit agafar com a objecte d'estudi la traducció de Joan d'Albaflor —pseudònim que emprava Josep Carner per signar-la— perquè és una obra avui oblidada. Es va publicar fa cent tres anys i no ha estat mai reeditada ni estudiada. Així doncs, l'objectiu principal que em plantejo és donar a conèixer al públic una obra de Carner que es troba en un calaix tancat des de fa més d'un segle. Mereix, com es justificarà a continuació, ser destacada en el corpus carnerià, així com en el de la literatura catalana de l'etapa noucentista.

Un dels aspectes que més em va embadalir en la primera lectura va ser la descomunal riquesa lèxica que es desprenia en cada oració. Una plana d'escasses quaranta ratlles obligava a dirigir-me, en alguns casos, quatre cops al diccionari. Llavors, vaig tenir clar des del principi que l'enfocament que prendria aquest treball seria estudiar la llengua. Carner, emperò, no usa una llengua viva, expressiva, rica, humana, culta, de qualitat, perquè sí. Aquesta tria respon a uns ideals noucentistes. Per tant, el segon objectiu —més teòric i d'anàlisi— que em proposo és lligar aquesta abundor lèxica i fraseològica amb el context en què escriu l'autor català i, més concretament, amb el projecte cultural que va impulsar el noucentisme. Dit en unes altres paraules, tinc l'ambició de voler connectar l'autor, l'obra i l'època, tres elements essencials de l'hermenèutica.

Un cop fixats l'objecte d'estudi, els objectius i l'enfocament, vaig enginyar una metodologia que em conduís cap a allò que volia. D'aquesta manera, vaig prendre l'acord de construir un glossari tant lèxic com fraseològic. Què hi entra i que no? Vaig preguntar-me. Simplement, convinc de recollir aquells termes que no són usals en el lexicó d'un

catalanoparlant del segle XXI. Per una altra banda, també es contempen aquelles paraules que en el text de Joan d'Albaflor poden tenir un significat ambigu o embullat. A més a més, comparo en cada entrada del glossari la paraula anglesa amb la paraula que selecciona Josep Carner. Fruit d'aquesta comparació, determinaré si es manté fidel o no a la prosa de Bennett i en quins casos se n'allunya i per què. Aleshores, treu el cap el tercer —i últim objectiu— del meu treball: promoure l'ús dels vocables que es recullen en el glossari per tal de revitalitzar el català actual, tan encarcerat i castellanitzat.

Pel que fa a l'estructura, aquest treball es basteix a partir de dos blocs ben diferenciats: el plantejament teòric i estat de la qüestió, i el desenvolupament pràctic. La primera part, al seu torn, està dividida en tres capítols. El primer d'aquests pretén informar sobre la figura de Josep Carner, tot centrant-se inicialment en la seva vida i, després, en l'obra. El segon capítol està dedicat al context en què s'inscriu la major part de l'obra de Josep Carner i, lògicament, *El preu de l'amor*: el Noucentisme. Per tal de ser tan rigorosa com sigui possible i cenyint-me en el *quid* de la qüestió, he separat aquest capítol en dos subapartats: un dedicat a l'origen i al desenvolupament d'aquest moviment, i l'altre al projecte cultural que exalta, que, de fet, és el que més interessa. El tercer capítol ofereix informació sobre el novel·lista Arnold Bennett, la prosa del qual va fascinar el nostre autor. Seguidament, es donen alguns detalls de l'obra original, *The Price of Love*. Immediatament, es recullen algunes dates sobre la traducció que en va fer Joan d'Albaflor i, tot seguit, es proporciona un resum de l'obra capítol per capítol. Convé recordar que tot el marc teòric s'ha erigit amb una perspectiva concreta: la traducció. Per tant, és coherent que no passin pel sedàs obres poètiques o periodístiques, altres influències literàries, etc.

El segon bloc, el desenvolupament pràctic, també el conformen tres capítols. El primer és un preludi que pretén introduir el glossari, tot fent referència a les informacions que conté cada entrada, quins diccionaris s'han fet servir, quins problemes s'han trobat i com s'han solucionat, així com algunes consideracions. Al final d'aquest, s'insereix una llista d'abreviatures i un quadre amb les sigles de les obres citades. El segon capítol d'aquest segon bloc és el glossari. Constitueix, doncs, el gruix del treball. Tal com s'indica, es recullen des de substantius, adjectius, adverbis, verbs o conjuncions, fins a frases fetes i locucions adjectives, adverbials o preposicionals. L'últim capítol és el compendi reflexiu al qual he arribat tot lligant l'autor, l'obra i el context.

Finalment, el treball es tanca amb unes conclusions i una bibliografia on figuren totes les fonts que s'han consultat.

Aquest estudi recolza en una bibliografia molt selecta. Com que volia partir d'uns fonaments ben sòlids i complets, vaig cercar en bases de dades de prestigi articles especialitzats en Josep Carner i, més concretament, en el seu art de traduir. Àdhuc, volia partir d'una mostra d'estudis des dels clàssics fins als més actuals. Pel que fa als estudis més antics, destaquen BUSQUETS (1977 i 1984), GEIS (1984), MANENT *et al.* (1984), NARDI i PELEGRÍ (1986), AULET (1991 i 1992), ORTÍN (1992), MANENT (1994), MANENT i MEDINA (1994) i SUBIRANA (2000). Pel que fa a la crítica de Carner més contemporània a nosaltres, manen els següents estudis: ORTÍN (2001, 2006 i 2015), LLORET BRUIX (2014), COLL-VINENT (2018) i VENTURA (2021). El segon capítol, dedicat al noucentisme, s'ha confeccionat amb l'ajuda de dos llibres clau: un molt pràctic d'Aulet (1992), en què es vincula Carner amb els orígens d'aquest moviment, i un altre de PANYELLA (1996), en el qual es traça una cronologia molt ben marcada i detallada. Pel tercer capítol, dedicat a Arnold Bennett, s'han tingut en compte bàsicament dos articles en línia, però gens desfasats: FERNÁNDEZ i TAMARO (2004) i BRITANNICA (2021). Nogensmenys, cal tenir en compte dues fonts bibliogràfiques més, que han resultat un model a seguir per l'elaboració d'aquest treball: un de FERRER (2020), que és un apèndix del vocabulari carnerià amb una estructura molt neta i definida; i un assaig a propòsit de la traducció de *Pickwick* de Josep Carner, de FERRER i FELIU (2020).

Per acabar, la bibliografia també recull quatre diccionaris de caràcter general. Els més utilitzats i citats han sigut el DIEC2 (*Diccionari de la llengua catalana de l'IEC*) i el DCVB (*Diccionari català-valencià-balear*). No obstant això, en un cas excepcional s'ha consultat la GEC (*Gran Enciclopèdia Catalana*). Pel que fa a les paraules i expressions angleses, sempre s'ha consultat un mateix diccionari de referència: el WordReference de Kellogg (1999). Certament, tots aquests diccionaris tenen una edició en línia.

En últim lloc, cal afegir que l'edició manejada d'*El preu de l'amor* és la d'Editorial Catalana de l'any 1919, l'única que hi ha fins al dia d'avui. Així, tots els exemples de la novel·la catalana que s'inclouen en el glossari procedeixen d'aquesta. L'original anglès de l'obra d'Arnold Bennett l'he llegit en línia, ja que el projecte

Gutenberg el 2004 va facilitar-ne el text. Totes les correspondències angleses que s'inclouen en el glossari entre claudàtors deriven, doncs, d'aquesta edició.

Part I: plantejament teòric i estat de la qüestió

1. Josep Carner

1.1. Vida¹

Josep Carner i Puig-Oriol va néixer a Barcelona el 9 de febrer de 1884. Procedent d'una família de classe mitjana i prou eminent pel que fa a l'educació, l'autor català ja va fer palesa molt precoçment la seva vocació literària. Un dels estímuls que el van dur cap a aquest destí va ser que en la casa familiar, edificada al carrer d'Aribau de la capital, hi havia grans prestatges amb llibres. No obstant això, l'al·licient clau que, sens dubte, va fer despertar el seu primigeni deler per les lletres va ser la figura del seu pare, donat que va ser el redactor d'*El Correo Catalán* i el dirigent de *La Hormiga de Oro*, dues revistes prou rellevants. Per una altra part, i com detallen NARDI i PELEGRÍ (1986: 273), les primeres lectures d'aquell infant van ser especials: "*Les mil i una nits*, Andersen, Walter Scott, Dickens", etc. Tal com es pot intuir, alguns noms ja presagiaven el seu interès per la literatura anglesa.

L'escriptor català va poder gaudir d'una formació universitària gràcies a l'economia estable que tresorejaven la seva ascendència. Va cursar el batxillerat al col·legi de Sant Miquel de Barcelona. Als divuit anys es va llicenciar en Dret i, dos anys més tard, va obtenir el títol del grau de Filosofia i Lletres. Així, i com expliquen MANENT *et al.* (1984: 11), "a vint anys posseïa, doncs, una doble llicenciatura i un envejable bagatge cultural —en català, castellà i francès".² En aquests anys, Carner va ampliar les seves lectures amb diferents autors catalans, com Guimerà, Verdaguer o volums dels Jocs Florals, tal com fan saber, també, MANENT *et al.* (1984: 11). A part, tampoc va abandonar la seva literatura estrangera predilecta, l'anglesa. De fet, va viatjar a Anglaterra l'any 1913. Seguint en l'etapa formativa del jove Carner o «el Carner de Barcelona», cal ressaltar la seva inclinació cap al cristianisme, que resulta una constant en la seva vida i que, sovint, refulgeix en la seva obra. En aquest sentit, Carner va ser membre de la

¹ La seva biografia s'ha estudiat a partir de l'obra de diferents crítics, tots ells citats en la bibliografia final. Cal remarcar, així i tot, que aquesta vida segueix un esquema semblant al que proposa VENTURA (s.d.), com evidencien les nombroses referències al seu article. Per una altra banda, s'ha d'afegir que la biografia que es perfila aquí està seccionada en les quatre etapes que estableix Josep Faulí, les quals s'esmenten a SUBIRANA (2000: 401): "el Carner de Barcelona, el Carner funcionari consular i viatger pel món, el Carner de Mèxic i el Carner de Brussel·les".

² Hi ha certes divergències en la crítica pel que fa a l'edat del Carner llicenciat. En aquest cas, AULET (1992: 66) matisa que és als vint-i-un anys quan acaba els seus estudis superiors.

Congregació Mariana dels jesuïtes de Barcelona. Ja en el tombant de segle, Carner es va acostant al catalanisme per diversos factors. AULET (1992: 31) precisa que hi ha tres condicionants: “[...] l’entrada a la universitat i el contacte amb companys —com Emili Vallès— compromesos políticament en opcions catalanistes, la polarització dins de la Congregació Mariana cap a l’Acadèmia Catalanista i la descoberta d’una tradició literària autòctona a mesura que va quedant enrere l’etapa de l’academicisme escolar”.

Cap al 1915, Josep Carner, que llavors tenia trenta-un anys, va contraure matrimoni amb la xilena Carmen de Ossa y Vicuña, que havia conegut a la seva ciutat natal. Uns anys més tard, la parella va tenir la seva primera filla, Anna Maria. El 1919, va arribar el fill, que va rebre el mateix nom que el pare. L’autor català, que ara havia esdevingut cap de família, va veure’s en una situació econòmica complicada. Com que no gaudia d’uns ingressos fixos, va decidir, cuitosament, opositar pel cos consular espanyol. La seva ambició es va veure acomplerta, atès que el 1921 va obtenir una plaça de vicecònsol a Gènova. En aquest sentit, VENTURA (s.d.) relata que “des d’aleshores i fins a la seva mort, no torna mai més a residir de manera permanent a Catalunya”. Per què Josep Faulí denomina la segona etapa vital de l’escriptor amb l’expressió «Carner funcionari consular i viatger pel món»? Perquè a part del càrrec professional que pren —ja explicat—, Carner va fruit de les múltiples estades a ciutats estrangeres. VENTURA (s.d.) n’esmenta algunes: “San José de Costa Rica, Le Havre, Hendaia i Beirut, Brussel·les i París”. Altrament, el 1935 va ser un any llòbrec per Carner, ja que va perdre dues persones importants en la seva vida: la seva muller, que va morir a Beirut, la capital del Líban, i el seu pare, que tenia llavors vuitanta-cinc anys.

L’any 1937, en plena Guerra Civil espanyola, Carner es va casar per segona vegada amb la belga Émile Noulet. Aleshores, ella era professora de la Universitat Lliure de Brussel·les. Uns quants anys més enllà, la novella parella es va veure obligada a emigrar cap a Mèxic. «El Carner de Mèxic» es va mantenir fidel als ideals de la República, tot i que, com expressa SUBIRANA (2000: 407), “al llarg del conflicte no hi intervé directament amb cap dels seus articles”. En aquest país sud-americà, Carner va encetar la seva faceta com a professor de llengua i història espanyoles a la Universitat i al Col·legi, com manifesta VENTURA (s.d.), fins a la seva jubilació, pràcticament. L’any 1940, aproximadament, tot i que MANENT *et al.* (1984: 20) assegurin que és per la tardor de 1945 —quan ja ha finalitzat la guerra—, Carner i Noulet van retornar a Bèlgica, on ell va

continuar sent professor. ORTÍN (2006) afegeix que a Mèxic i a Brussel·les són els “llocs on va apadrinar moltes de les iniciatives polítiques i culturals dels exiliats”.

El Carner octogenari —o «el Carner de Brussel·les» — va decidir complir el seu somni: tornar a la seva estimada terra, Catalunya. Malgrat l'intens desig de l'autor, el seu retorn es va veure estroncat. Sis anys més tard, ho va aconseguir. Tanmateix, la seva estada només va ser de dos mesos, a causa del seu delicat estat de salut i la seva crònica bronquitis, com apunta SUBIRANA (2000: 410). El 4 de juny de 1970, pocs dies després del retorn a Bèlgica, mor.

1.2. Obra³

Aquest subapartat no té l'objectiu d'aplegar tota l'obra literària de Josep Carner. En consonància amb la investigació que es duu a terme en el present treball, s'atendrà aquí la seva faceta com a traductor, que sempre ha quedat relegada per ser considerat per molts crítics, entre ells GEIS (1984: 98), “el primer entre els primers poetes catalans que ha donat el nostre segle”. Deixant de banda la importància —indiscutible— que reté la poesia en la seva trajectòria com a escriptor, es traçarà novament un recorregut en la seva figura parant esment en els projectes culturals en què va participar, i les traduccions que va publicar, les quals van anar afaiçonant la seva marca d'autor i traductor.

Pel que fa a la seva «etapa formativa», cal situar-la a la dècada dels noranta. Així doncs, Josep Carner “als dotze anys ja és col·laborador destacat i regular de la revista *L'Aureneta*, als quinze anys —el 1899— guanya el seu primer premi als Jocs Florals de Barcelona, i fins al 1905 arriba a guanyar-ne tretze”, com posa en clar VENTURA (s.d.). Cal destacar que a l'anterior revista esmentada —*L'Aureneta*—, l'escriptor català ja va manifestar la seva afecció pels pseudònims, i amb noms inventats va signar moltes de les seves traduccions.⁴ D'una altra banda, cal fer una precisió: no és correcte anomenar aquesta primera etapa amb l'adjectiu *modernista*, com han fet alguns crítics, segurament per la seva participació en els Jocs Florals de Barcelona i la col·laboració en revistes literàries vuitcentistes. En realitat, en aquests últims anys del segle XIX, Carner va forjant

³ Aquest capítol s'ha ordenat a partir de 3 etapes: «etapa formativa», «etapa noucentista» i «etapa postsimbolista». Aquesta divisió tripartida de la producció de Carner s'ha extret d'AULET (1991).

⁴ MANENT *et al.* (1984: 9) esclareixen que “l'afecció als pseudònims és, doncs, ben primerenca”. També comenten que “al llarg de la seva vida n'emprà almenys trenta-quatre”. En aquest sentit, ORTÍN (2006) en recull uns quants: “Bellafila, Calíban, Joan d'Albafior, Joan Sitjar”, etc.

els trets propis d'un noucentisme militant molt prematur. És més, hi ha un incipient rebuig cada vegada més palpable cap al modernisme propi dels ambients que va concórrer. Això es trasllueix a les publicacions que va fer a *Montserrat* (1900-1906) i a *Universitat Catalana*, “les millors plataformes de difusió entre 1901 i 1902”, segons AULET (1992: 59). En aquestes revistes, Carner va publicar articles molt acadèmics i amb moltes citacions.

Després de llicenciar-se, el jove Carner es va dedicar a diferents projectes culturals i polítics. Per exemple, va començar a dirigir una de les seves primeres revistes literàries, *Catalunya*⁵. Aquí és “[...] on acaba de consolidar-se el futur grup noucentista que ell encapçala i del qual formen part també altres poetes com Jaume Bofill i Mates o Rafael Masó”, com observa AULET (1991: 21). Carner també va ser col·laborador assidu, gràcies a Enric Prat de la Riba, a *La Veu de Catalunya*, el diari oficial de la Lliga Regionalista, com detalla VENTURA (s.d.), fins al 1928. En aquesta època també va participar en altres setmanaris, com *Empori* —revista dedicada a les arts i la literatura—, *Violet* —revista infantil—, etc. Però el fet més important pel que fa a la traducció és que va ser secretari a la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, com fa saber ORTÍN (2006).

L'«etapa noucentista» s'inicia, a grans trets, cap al 1905 i 1906, quan Carner es va apropar als postulats d'Enric Prat de la Riba i de la Lliga Regionalista, segons AULET (1991: 31). Durant aquests primers anys del segle XX, el prestigi de Carner com a escriptor va *in crescendo* i es va fer pública la seva primera traducció: *El somni d'una nit d'estiu* (1908). Tanmateix, MANENT *et al.* (1984: 168) indiquen que la primera traducció és *Els vulpelatges de Scapin* (1903), de Molière. Molts crítics no l'han tingut en compte en el seu corpus perquè només en va traduir un sol acte. Per una altra banda, la seva passió per la literatura anglesa es va fer més evident en les traduccions que va publicar en els anys següents. Verbigràcia, *Les alegres comares de Windsor* (1909) i *La tempesta* (1910), de Shakespeare. D'altra banda, també es va atrevir amb *El malalt imaginari* (1909), de Molière.

⁵ BUSQUETS (1977: 530) anuncia que “la revista «Catalunya», dirigida per ell mateix encara joveníssim, fou el portaveu de l'actitud més jove i més prometedora respecte al problema general de la llengua”. Per una altra banda, MANENT *et al.* (1984: 13) afegeixen que aquesta revista “[...] vol fer de pont entre dos segles i dos moviments estètics: Modernisme i Noucentisme”.

Un cop va morir Prat de la Riba, l'any 1917, Carner va capitanejar l'Editorial Catalana (1918). Més tard, l'any 1921, es va veure en l'obligació de renunciar a la direcció quan va aconseguir el càrrec consular.⁶ Segons ORTÍN (1992: 409-410), "l'editorial era propietat d'uns quants accionistes de la Lliga, els mateixos que posseïen *La Veu de Catalunya*, i de fet Prat de la Riba i Carner l'havien concebut per proporcionar literatura de qualitat als subscriptors del diari". ORTÍN (2001: 173), d'altra banda, agrega que "en mans de Joan Estelrich, l'any 1923 l'Editorial Catalana va unificar en la Biblioteca Literària les seves dues col·leccions de literatura (Biblioteca Literària i Biblioteca Catalana)". L'Editorial Catalana és transcendent pel que fa a les traduccions carnerianes, ja que se'n publiquen moltes i, entre aquestes, *El preu de l'amor* (1919). Així doncs, mitjançant aquesta plataforma, Carner va donar a conèixer diferents autors estrangers, com Andersen, Dickens, Eliot, Twain, Bennett, Molière, etc. Dit en unes altres paraules, el catàleg d'aquesta editorial fa palesa les lectures predilectes del nostre autor. A partir de 1918, la faceta traductora de Carner s'anà consolidant i expandint, fins al punt de traduir obres del gran Dickens i d'altres autors anglesos amb l'objectiu de fer reviure la llengua catalana. A més a més, les seves traduccions van brollar en altres revistes, com a *D'Ací i d'Allà*. En aquest moment, sens dubte, Carner és un traductor insuperable.

Però, per què Carner emprèn la tasca de traduir? Ben mirat, per què escull traduir majoritàriament novel·les, un gènere que havia quedat arraconat? Pel que fa a la primera qüestió, cal atendre a l'actitud programàtica que personifica el Carner de l'«etapa noucentista». En aquesta línia, NARDI i PELEGRÍ (1986: 15) afirmen que "aquesta actitud es nota especialment en relació amb la necessitat d'assimilar alguns aspectes d'altres cultures per suplir, sobretot, la manca de clàssics. Cal, per a això, afavorir les traduccions que, a més, repercuteixen en la qualitat lingüística". Es té el plaer de conservar l'opinió del mateix Carner, el qual va justificar la tasca de la traducció en la premsa:

Perquè el català esdevingui abundós, complexe, elàstic, elegant, és necessari que els mestres de totes les èpoques i de tots els països siguin honorats amb versions a la nostra llengua i, agraïts, la dotin de totes les qualitats d'expressió i diferenciació que li calen. Perquè la literatura catalana es faci completa, essencial, il·lustre, cal que el nostre esperit s'enriqueixi amb totes les creacions fonamentals. Com podria ésser sumptuós un palau, sense els hostes!

Del Shakespeare en llengua catalana, 1907. Font: NARDI i PELEGRÍ (1986: 56).

⁶ No obstant això, cal remarcar que cap al 1921, Carner encara està vinculat a l'Editorial Catalana. "Per una carta a Bofill sabem que continuava obtenint-ne una remuneració, probablement en concepte d'assessorament literari", com comunica ORTÍN (2001: 176).

Pel que fa a la segona qüestió, cal dir que primer comença traduint teatre i, especialment, comèdies, per la gran afició que tenia el seu pare per aquest gènere. Més tard ho va abandonar, ja que es va adonar que la tradició teatral catalana era exigua. Així doncs, va rectificar i va obrir camí cap a la novel·la. Segons AULET (1991: 113), [...] “la crisi del Noucentisme i del seu muntatge institucional obliga la necessària recuperació d’un públic més majoritari i la novel·la és una bona via per intentar-ho”.⁷

Quan Carner se’n va de Catalunya, les seves traduccions defalleixen i comença una nova tasca, la de revisió i relectura de tot el que ha anat publicant fins aleshores. AULET (1911: 127) considera que s’inicia ara l’«etapa postsimbolista». Fora de casa, Carner va connectar amb aquest corrent, tot i que encara era perceptible la seva marca d’autor. Aquesta època, on es troba el Carner més autoexigent, no interessa massa en aquest estudi, ja que la seva activitat a la premsa va disminuir, com precisen NARDI i PELEGRÍ (1986: 6), i va conrear molt la poesia, sobretot a partir de la influència de la poesia xinesa.

A continuació faig una llista de les traduccions de Carner al català. No es tenen en compte les castellanes i les angleses perquè responen cadascuna d’elles a unes motivacions o causes diferents, sovint justificades pel *modus vivendi* que va haver de planificar en el seu exili. D’altra banda, en aquest aplec també es recullen alguns pseudònims que va usar per signar algunes traduccions, segurament per desdibuixar una mica la seva persona com el traductor principal de l’Editorial Catalana, tal com dedueix ORTÍN (1992: 416). En definitiva, cal remarcar que amb aquestes traduccions Carner volia abastar als catalans l’ideal que perseguïen els escriptors noucentistes, així com una llengua viva, rica, excelsa, que es pogués equiparar al costat de les llengües europees. MANENT *et al.* (1984: 181) també ho consideren així.

1908 W. Shakespeare, *El somni d’una nit d’estiu*, E. Domènech.

1909 Molière, *El malalt imaginari*, Bartomeu Baixarias.

Floretes de Sant Francesc, Lluís Gili.

⁷ NARDI i PELEGRÍ (1986: 13), en aquest sentit, precisen que “Josep Carner confessa que s’equivocaren els qui la bandejaren abans, com ell també ho havia fet. Es defensa dient que és per la llengua que ens han donat els poetes noucentistes que ara pot existir aquesta novel·la [...]”.

- W. Shakespeare, *Les alegres comares de Windsor*, E. Domènech.
- 1910 W. Shakespeare, *La tempesta*, E. Domènech.
- 1917 *En Llagosta i el rei golafre*, Muntañola, s.d. [1917?].
- 1918 Andersen, *Contes*, Ed. Catalana [Pseudònim Joan d'Albaflor].
- C. Dickens, *Una cançó nadalenca*, seguida de *Novel·la de vacances*, Ed. Catalana.
- George Eliot, *Silas Marner*, Ed. Catalana.
- Erckmann-Chatrian, *L'amic Fritz*, Ed. Catalana [Pseudònim Joan Sitjar].
- Mark Twain, *Les aventures de Tom Sawyer*, Ed. Catalana.
- Mark Twain, *L'elefant blanc, robot*, Ed. Catalana.
- R. L. Stevenson, *El cas singular del Dr. Jekyll i el senyor Hyde*, en nou entregues a d'Ací d'Allà (III-1918 a II-1919).
- 1919 A. Bennett, *El preu de l'amor*, Ed. Catalana [Pseudònim Joan d'Albaflor].
- Erckmann-Chatrian, *El tresor del vell cavaller*, Ed. Catalana [Pseudònim Joan Sitjar].
- S. Lagerlöf, *Els Ingmarsson*, Ed. Catalana [Pseudònim Joan Sitjar].
- Molière, *El burgès gentilhome*, Ed. Catalana.
- Villiers de l'Isle Adam, *Contes cruels*, Ed. Catalana [Amb J. Folguera].⁸
- Contes i apòlegs de tots els països*, Muntañola, s.d. [1919?]
- 1920 A. Bennett, *Aquests dos*, Ed. Catalana [Pseudònim Joan d'Albaflor].

⁸ ORTÍN (1992: 416-417) concreta que, “[...] la traducció d’alguns *Contes cruels* és un homenatge a Joaquim Folguera, que havia mort abans de poder-la enllestir”.

- A. de Musset, *Margot*, Ed. Catalana [Pseudònim Joan d'Albaflor].
- 1921 La Fontaine, *Faules*, Ed. Catalana.
- Molière, *El malalt imaginari. El casament per força*, Ed. Catalana.⁹
- 1925 D. Defoe, *Robinson Crusoe*, Llibreria Catalònia.¹⁰
- 1927 Lewis Carroll, *Alicia en terra de meravelles*, Mentora.
- W. M. Thackeray, *La rosa i l'anell*, Mentora, s.d. [1927?].
- 1931 Ch. Dickens, *Pickwick*, Proa.
- La Bruyère, *Els caràcters o els costums d'aquest segle*, Llibreria Catalònia.
- 1933 *Rondalles de Hans Andersen*, Joventut [Amb Marià Manent].
- 1934 Ch. Dickens, *Les grans esperances de Pip*, Proa.
- El llibre de fades d'Arthur Rackham*, Joventut [Amb Marià Manent].
- 1957 *Les floretes del gloriós senyor Sant Francesc i els seus frares*, Selecta [Reedició de la de 1909, molt revisada].
- 1964 Ch. Dickens, *David Copperfield*, Proa.
- 1976 F. Bacon, *Assaigs*, Curial [Publicació pòstuma amb un pròleg inacabat].

Font: ORTÍN (1992: 407-409)

⁹ Aquesta segona versió s'explica, entre altres coses, per l'efecte que va tenir en la llengua la reforma lingüística propulsada per Pompeu Fabra. Vg. ORTÍN (2015) per discernir aquests efectes.

¹⁰ ORTÍN (2001: 173) desvela que la Llibreria Catalònia, creada el 1924, "va ser l'empresa editorial en català més important dels anys vint i trenta."

2. El noucentisme

És fonamental ara situar l'objecte d'estudi d'aquest treball —*El preu de l'amor*— en el context en què s'inscriu per tal de conèixer la finalitat que perseguia llavors Josep Carner, entre altres literats, en el marc de la traducció. En aquest sentit, l'autor i la seva obra s'emmarquen, sense cap mena de dubte, en el noucentisme, tal com s'intentarà demostrar en les pàgines següents. Abans que res, cal advertir, emperò, que aquest apartat no pretén ser un exhaustiu estudi del moviment en qüestió. Així doncs, el discurs d'aquest segon capítol girarà entorn del projecte cultural que va alçar el noucentisme, que aspirava a la fixació d'un model concret de la llengua catalana. Nogensmenys, primer és necessari parlar esment a certs aspectes sobre l'origen i el desenvolupament que va prendre aquest moviment a Catalunya, però sense deixar de banda la figura de Carner. En conseqüència, aquesta mirada permetrà lligar l'afany dels noucentistes amb l'objectiu últim que es va marcar Carner quan va decidir traduir *El preu de l'amor*, entre altres obres.

2.1. Sobre l'origen i el desenvolupament del noucentisme

En la majoria dels casos, delimitar cronològicament un moviment és una tasca enrevessada i controvertida. El noucentisme no és una excepció. Malgrat tot, hi ha un acord plàcid entre els historiadors i els crítics literaris per concebre l'any 1906 com l'inici de noucentisme. Paral·lelament, es considera que l'any 1923 en va ser el final. PANYELLA (1996: 12) també ho arranja així.

Un cop delimitada la vida del noucentisme, cal explicar que aquest moviment va irrompre a Catalunya a través de dos textos cabdals: El *Glosari*, publicat a *La Veu de Catalunya*, d'Eugeni d'Ors —o, millor dit, del *Xènius*¹¹— i *Els fruits saborosos* de Josep Carner. Altrament, AULET (1992: 5) n'afegeix un tercer: *La nacionalitat catalana* de Prat de la Riba, “[...] per a entendre la delimitació de posicions que es produeix en aquell moment i l'adaptació de la intel·lectualitat catalana a la nova situació que ha creat l'adopció d'una política possibilista per part de certs sectors influents de la burgesia autòctona”. A continuació, es justifica per què s'han qualificat anteriorment de «cabdals» les dues primeres obres: Per una part, en el *Glosari* apareix “[...] la definició orsiana del

¹¹ Es tracta d'un pseudònim que va usar Eugeni d'Ors per signar les obres que publicava a la secció «Glosari» del diari *La Veu de Catalunya*. Tal com s'atén, no només Josep Carner emprava aquests noms falsos.

mot que dona nom al moviment”, tal com explica AULET (1992: 5). Per l'altra, VENTURA (s.d.) agrega que *Els fruits saborosos* va esdevenir “la plasmació del nou ideal estètic, volguda antítesi del Modernisme on es concentren tots els valors que vol promoure el Noucentisme: classicisme, civilitat, ironia i tendresa”.

El noucentisme no neix del no-res. Probablement, si el modernisme no hagués tingut cabuda en les lletres catalanes, no tindria sentit aquest apartat. Per què? Bàsicament, perquè el noucentisme, *grosso modo*, va seleccionar del moviment anterior —el modernisme—, allò que li plaïa per construir la màscara de la Catalunya Ideal, amb la ciutat de Barcelona, que pugnava pel seu reconeixement. Què significa l'expressió de *Catalunya Ideal*? A què responia? Cal fer un esforç d'abstracció per tal de copsar la resposta: el que delejaven els noucentistes era crear, a través del llenguatge, una màscara de perfecció que camuflés la realitat, atès que es considerava que la millor manera de regenerar una societat complicada —com la catalana i, especialment, la barcelonina—, era construint aquesta caràtula. Mitjançant la mimesi, la realitat real s'hi acabaria emmotllant. Aquesta tasca, batejada en el discurs noucentista com *la capa d'oli*, l'havia d'emprendre tota la col·lectivitat. D'aquesta manera, tal com precisa PANYELLA (1996: 13), “[...] una de les diferències cabdals entre el Modernisme i el Noucentisme és que, mentre que aquell és fruit d'individualitats i d'actituds de revolta o de no integració de l'artista oposat a la seva societat, el Noucentisme es basa en l'esperit col·lectiu de construcció i de complicitat entre tots i cadascun dels seus integrants vers el projecte [...]”. En síntesi, els noucentistes desitjaven la transformació de la cultura catalana, antiquada, regionalista a una cultura moderna i nacional.

Una mica més enllà, el discurs del noucentisme ja era prou ferm i consolidat, atès que els seus afiliats van fer un procés de selecció bastant dràstic. Per què? No tot era vàlid per crear la Catalunya Ideal. En concret, aquesta pruija va ser adaptada a les necessitats del programa polític-cultural de la burgesia catalanista. AULET (1991: 35-36), en consonància amb això, puntualitza que “dues de les conseqüències immediates seran el relleu que es dona permanentment a certs valors burgesos ideals (serenor, civilitat, riquesa, harmonia, previsió, ordre, seny, pragmatisme, etc.) i l'aparició d'un component moral inherent, en tant que el text arrossega”.

És l'hora, ara, de parlar dels integrants d'aquest moviment, que s'enquadraven en un model d'estudiants universitaris, en la majoria dels casos militantment catòlics, amb uns interessos socials semblants, i que no combregaven amb la visió del món que oferiria el modernisme. La figura de Josep Carner casa perfectament amb aquest patró, tal com demostra el primer capítol del present treball (vg. Capítol 1. Josep Carner). A banda d'aquest nucli va brollar el projecte de la *Lliga regionalista*, el primer partit polític catalanista que anhelava guanyar les eleccions per construir aquesta Catalunya Ideal, després de la pèrdua de les últimes colònies. Els principals portaveus d'aquest nou partit polític van ser dues revistes: *Catalunya*¹² i *La Veu de Catalunya*, en les quals Carner hi publicà molts articles, tal com s'ha vist (vg. Capítol 1.2. Obra).

Pel que fa als gèneres, cal especificar que, en un primer moment, el noucentisme va ser molt reticent al teatre i la novel·la. Per què? Doncs perquè en el temps en què s'estava gestant la ciutat, no era viable utilitzar els gèneres més realistes per excel·lència. Dit en unes altres paraules, no convenia reflectir aquella realitat, atès que no els agradava. A més a més, hi havia una altra qüestió: la tradició teatral catalana encara era molt feble, tal com ja s'ha comentat de passada. Així doncs, el camí que conduïa cap a la perfecció, cap a la Catalunya Ideal, era la poesia. Certament, els noucentistes també van conrear altres gèneres idealitzadors —o desrealitzadors—, com els relats breus, els assaigs, les glosses, els contes, etc. En aquest sentit, NARDI i PELEGRÍ (1986: 10) sostenen que “la poesia és més fàcil d'idealitzar, és més mal·leable; en canvi, la prosa és el llenguatge de la vida corrent, que no els interessa retratar perquè reflecteix els problemes de la vida quotidiana”. En suma, ni la novel·la ni el teatre podien entrar en joc, encara. Aleshores, els encarregats de crear aquesta transformació de la societat i llengua catalanes eren els poetes. Aquesta consciència l'expressa molt bé el mateix Carner a “*De l'acció dels poetes a Catalunya*, un dels seus textos teòrics més importants, aparegut el 1908 a la revista *Empori*”, tal com recull AULET (1991: 36):

Nosaltres els poetes som els constructors dels pobles, i avui que tenim encara tanta feina a fer el casal projectat de la civilització catalana, no sentim, al mirar tot lo que encara ens manca, al veure aqueixos forats per on entra el sol, una impressió de desencoratjament i de pessimisme, sinó una ànsia de creació que és benaventurada perquè ha de ser feconda. (...) Tots els catalans tenen feina senyalada, ja ho sé; totes les esferes s'han d'organitzar, jo ho vull més que ningú; però jo estic cert

¹² AULET (1992: 8) relata que “l'aparició el 1903 de la revista *Catalunya* suposa el funcionament independent com a grup, al marge d'entitats religioses o universitàries, i comporta quasi automàticament la voluntat d'expansió, una expansió centrada a Mallorca i Girona”.

de que (...) cap realitat esplèndida esdevé si no ha sigut abans formulada en el vaticini tremolós i august del verb poètic”.

Font: AULET (1991: 36).

L'any 1918 el noucentisme ja havia triomfat i era l'hora d'evolucionar. A tall d'exemple, NARDI i PELEGRÍ (1986: 12) interpreten el següent pas: “[...] la necessitat d'una novel·la es fa patent. [...] Destaca que ara la llengua catalana, gràcies als poetes, ja és apta per a escriure novel·les i que la societat, encara que no ha arribat a l'Ideal, ja està canviant”. Aquesta gradual metamorfosi es veu testimoniada en la publicació de novel·les i, també, de traduccions. És coherent, doncs, que un any més tard, el 1919, aflori la traducció *El preu de l'amor*.

Finalment, el cop d'Estat de Primo de Rivera el 1923 provoca la fallida i la mort del noucentisme.

2.2. Sobre el projecte cultural del noucentisme

És oportú ara deixar enrere l'explicació del moviment del noucentisme, per tal de centrar la lliçó en el projecte cultural que va forjar per tal d'aconseguir els seus objectius. Fins ara, s'ha dilucidat que els noucentistes eren uns intel·lectuals compromesos amb la seva literatura i, de retruc, amb la seva llengua. Concretament, ambdues esferes havien d'estar al servei del col·lectiu. S'ha vist que pretenien crear la Ciutat Ideal i, com relata ORTÍN (1992: 402), “amb la seva obra volien contribuir a acostar la societat catalana al model de les societats laborals burgeses modernes”.¹³

Ara, s'analitzaran les tres funcions que els noucentistes van assignar a la literatura.¹⁴ En primer lloc, la literatura havia d'atorgar una consciència al mateix país. La traducció, en tant que sorgeix, l'original és clar, en un altre país, no pot assolir aquesta fita, ja que el país receptor no es veu reflectit en el seu context. No obstant això, les traduccions sí que poden crear aquesta consciència de grup pel fet que en elles es recupera el llenguatge. En segon lloc, la literatura havia d'ésser un instrument educatiu. Això, esclareix ORTÍN (1992: 402-403), “Carner ho tenia present quan traduïa comèdies de

¹³ ORTÍN (1992: 402) determina que “sovint això venia acompanyat d'una acció política en primera línia, com en el cas de Jaume Bofill”.

¹⁴ Cal avisar que aquestes funcions s'han extret d'ORTÍN (1992).

Shakespeare i de Molière, i quan triava les obres narratives que faria arribar als subscriptors de *La Veu* a través de l'Editorial Catalana en els anys en què ell la va dirigir (entre 1918 i 1921)". Tal com es veurà, *El preu de l'amor* no té en l'argument cap funció educativa. No obstant això, es pot extrapolar aquesta funció en el sentit que Carner vol educar el lector a través de la riquesa lèxica. En tercer lloc, la literatura havia de tenir una utilitat social, com expressa ORTÍN (1992: 403), també. Aquí les obres originals i les traduccions tenien un paper igualitari, ja que ambdues podien acostar la Ciutat Ideal als seus lectors.

Fins aquí, s'ha vist que en el projecte cultural del noucentisme la traducció tenia un paper essencial. Per què? Perquè la traducció afavoria la creació de la llengua literària. Encara més, els noucentistes anaven més enllà dels postulats romàntics o nacionalistes; per ells, la llengua constituïa "[...] un instrument útil, apte als intercanvis moderns, que l'estat (és a dir l'administració autònoma de la Mancomunitat) podia adoptar com a propi", segons exposa ORTÍN (1992: 404).¹⁵ En síntesi, la traducció és una tasca de prestigi cultural, contribueix a construir una consciència de país, permet recuperar i enriquir la llengua, col·labora a construir la Ciutat Ideal, etc. ORTÍN (2006) declara que la traducció "és finalment, una pedra angular en la construcció institucional de la literatura catalana: perquè es troba en la fundació mateixa de les literatures nacionals, i perquè amb l'adopció d'obres clàssiques d'altres literatures es va formant tradició en la pròpia".

En definitiva, la traducció va ser una de les tasques noucentistes que més fruits va donar en la literatura catalana. Especialment, Josep Carner és l'autor català que va traduir més obres. Algunes de les seves traduccions ja han quedat recollides en aquest treball (vg. Capítol 1.2. Obra). A part d'aquestes publicacions, Carner va fer moltes crides a la traducció en la premsa escrita, com manifesten les següents paraules, que va pronunciar en una conferència de 1913, quan només havia publicat cinc traduccions al català:

No ens ha d'astorar la influència estrangera: desitgem-la vivament, siguem cobejosos de ço que hi ha de millor en tots els temps i en totes les terres. (...) Fem-nos familiars dels genis; traduïm-los, si pot ésser; ambicionem-ne la força, l'elevació, la perfecció; la llengua i la literatura catalanes es troben en un moment d'hospitalitat que admet, i hi seran fecunds, els més nobles llevats de

¹⁵ ORTÍN (1992: 404-405) afegeix que "La feina de Pompeu Fabra des de l'Institut d'Estudis Catalans era descobrir-ne l'estabilitat formal que, tot retornant-li la identitat diferenciada, permetria d'equiparar-la a les altres llengües de cultura". En un altre article més recent, el mateix ORTÍN (2001: 191) agrega que la reforma lingüística de 1911 "[...] va ser codificació, però també selecció i addició respecte a les pràctiques de llengua escrita que havien estat habituals anteriorment".

l'esperit. Demanem als mestres immortals que penetrin l'ànima de Catalunya. (...) La nostra literatura és incompleta, encara vacil·lant, encara poc literatura i, segurament, encara poc nostra.

Font: MANENT *et al.* (1984: 166).

3. Arnold Bennett¹⁶

Enoch Arnold Bennett va ser un escriptor anglès que pràcticament ha gaudit fins a la contemporaneïtat d'una fama de gran novel·lista. Tanmateix, cal remarcar que durant els anys vint i trenta, com concreta BRITANNICA (2021), les seves obres i la seva figura es van desmemoriejar, tot i que, després, un grup de joves el va tornar a fer renéixer.

Bennett va néixer a Hanley, un districte de Staffordshire, el 27 de maig de 1867, quan Josep Carner tenia disset anys. La figura del pare, un metodista molt aferrat, va promoure que Bennett —el més gran dels seus nou fills— iniciés els seus estudis a Middle School de Newcatle-under-Lyme, com explica BRITANNICA (2021). Després d'aquesta novençana formació, Bennett va començar a treballar al bufet d'advocats que dirigia el seu pare. Uns anys més enllà, va entrar a la Universitat de Londres, on va poder ampliar els seus estudis. Com té en compte, també, BRITANNICA (2021), el 1889 es va mudar a Londres, on va exercir la mateixa professió. Durant aquests anys, l'escriptor anglès va descobrir lectures interessants d'autors molt distingits, com Gustave Flaubert i Honoré de Balzac. En la capital britànica, Bennett va fer els primers passos com a escriptor i va publicar les seves primeres novel·les. En aquest sentit, i d'acord amb el que detalla BRITANNICA (2021), “després de la publicació de la seva primera novel·la, *A Man from the North* (1898), es va convertir en escriptor professional, que va decidir de viure, en un primer moment, al camp de Bedfordshire [...]”¹⁷. Altrament, també va ser editor i, més tard, director de la revista *Woman* i col·laborador d'*Academy*, com especifiquen FERNÁNDEZ i TAMARO (2004).

El 1903, a conseqüència de la mort del seu pare, va decidir emigrar del seu país natal. Així doncs, va establir-se a la capital de les arts, París. Aquí, Bennett, a part de seguir en els seus estudis humanístics i artístics, va conèixer la que seria la seva muller, l'actriu Marguerite Soulié. Es van casar el 1907, però el matrimoni només va durar catorze anys. En aquesta etapa, Bennett es va endinsar en les lectures de “James Joyce, D. H. Lawrence, William Faulkner, Ernest Hemingway”, entre d'altres, com manifesta BRITANNICA (2021). En aquesta línia, FERNÁNDEZ i TAMARO (2004) ressenyen que

¹⁶ La seva biografia s'ha estudiat a partir de dos articles en línia: el de FERNÁNDEZ i TAMARO (2004) i el de BRITANNICA (2021).

¹⁷ Traducció pròpia.

aquests autors no van seduir-lo, ja que el naturalisme que regalimava d'aquestes obres no es podia aparellar amb el seu particular realisme. Als últims anys de la seva vida, va decidir tornar a la seva terra, com Josep Carner. Finalment, aquest prolífic escriptor va morir a Londres l'any 1931, amb tan sols seixanta-tres anys, a causa de la febre tifoide.

El llegat que ha deixat Arnold Bennett a la literatura anglesa és considerable: unes 30 novel·les. Les més transcendents han estat les següents: *Anna of the Five Towns* (1902), una trilogia —*Clayhanger* (1910), *Hilda Lessways* (1911) i *These Twain* (1916)—, *The Price of Love* (1914) i *Riceman Steps* (1923), com recullen FERNÁNDEZ i TAMARO (2004). Addicionalment, també és meritòria de tenir present la seva faceta d'autor de teatre i, especialment, d'autor de comèdies. FERNÁNDEZ i TAMARO (2004) tenen presents algunes obres teatrals en la biografia que publiquen: “*What the Public Wants* (1909), *The Honeymoon* (1911), *Milestones* (1912), *The Title* (1918)”. A part d'això, Bennett també va conrear gèneres molt allunyats de pretensions literàries, com l'assaig, textos periodístics o propagandístics, obres crítiques, narracions humorístiques, etc.

3.1. *The Price of Love* i la traducció de Joan d'Albaflor

The Price of Love és una novel·la d'Arnold Bennett que va ser publicada per l'editorial Methuen & Co l'any 1914 a Londres, tal com apunta BUSQUETS (1977: 544). La prosa de Bennett va fascinar tant Josep Carner que, només cinc anys després, va atrevir-se a traduir aquesta obra al català. El resultat: *El preu de l'amor*. Sota el pseudònim de Joan d'Albaflor, *El preu de l'amor* es va publicar en dos volums a l'Editorial Catalana, concretament dins la col·lecció «Biblioteca Literària», l'any 1919.

Un any més tard, el 1920, a causa de l'afinitat personal que tenia amb la llengua literària i estil d'Arnold Bennett, va llançar-se, un altre cop, a traduir una altra novel·la. Aquest cop, va optar per l'última obra de la trilogia que va escriure Bennett: *These Twain* (1916). Es va servir del pseudònim que havia usat per signar *El preu de l'amor*, Joan d'Albaflor. La novel·la *Aquests dos* la va publicar, també, l'Editorial Catalana. A propòsit de la traducció d'aquestes dues novel·les, MANENT *et al.* (1984: 173-174) diluciden que “la considerable extensió de les dues obres de Bennett representà l'oportunitat d'assajar tota mena d'adaptacions i intuïcions sintàctiques i lèxiques. [...] L'experimentació a gran

escala de les versions de Bennett no fou estèril [...]. El 1925 sortí un llibre decisiu *Robinson Crusoe*".

En definitiva, la novel·la que interessa aquí, emperò, és *El preu de l'amor*. A continuació, s'esguardarà el seu argument capítol per capítol, com a primera presa de contacte, abans d'apregonar en el lèxic carnerià, tasca que ja ocuparà la segona part del present treball.

El primer capítol (pp. 9-42) —titulat *Diners a la casa*— s'enceta amb la presentació, per part de la veu narrativa, dels dos personatges femenins que tindran més protagonisme en tota la història. En primer lloc, entra en joc la senyora Maldon, una dona de setanta-dos anys. No gaire més enllà, el narrador també fa aparèixer Raquel Lluïsa Freckring, la seva «joventívola donzella» (p. 9). Entre elles es dibuixa una frontera prou nítida. A més de pertànyer a diferents classes socials, es porten una bona colla d'anys. En aquest sentit, Raquel tan sols té vint anys i escaig. La descripció de les primeres pàgines es focalitza, més endavant, en el caràcter i personalitat de la senyora Maldon. A grans trets, és una dona polida, una mica autoritària i amb certes manies. Per exemple, sempre vol que la casa estigui tancada. Tot seguit, aquesta acció descriptiva i pausada de les primeres pàgines es veu alterada per la irrupció d'un tercer personatge, aquesta vegada masculí. Tal com es veurà tindrà una importància cabdal en el desenvolupament del nus de la història. Es tracta de Tomàs Batchgrew (o el senyor Batchgrew). Quin és el motiu de la seva vinguda? Ell mateix ho esclareix: necessita que la senyora Maldon li custodiï durant un període de temps indeterminat una important quantitat de diners. En un primer moment, a la senyora Maldon no li fa cap mena de gràcia fer aquest favor, ja que és coneixedora de la concurrència de lladres. Malgrat tot, acaba acceptant la proposta del nouvingut. Potser, el que provoca el seu convenciment és que justament aquella nit venen els seus nebots, en Julià Maldon i en Lluís Fores. Així doncs, tal com anticipa el títol del capítol, els diners ja estan amagats a la casa de la senyora Maldon. Quan comença ja a fosquejar, les dues dones —la senyora Maldon i Raquel— es mostren neguitoses i un pèl preocupades, atès que no hi ha rastre de cap dels dos convidats. És per això que Raquel decideix posar rumb cap a la ciutat per veure si els troba. Finalment, a escassos metres d'arribar-hi, es topa amb Lluís. Ell, amb la voluntat de justificar la seva tardança, s'excusa dient que simplement se'ls ha fet tard perquè han perdut la noció del temps.

En el títol del segon capítol (pp. 43-52) —*El descobriment de Lluís*—, el lector ja albira que la història s'accelera. Què descobreix Lluís? Encara és aviat per esbrinar-ho. En consonància amb l'última acció del primer capítol, s'explica que Raquel retorna a casa de la senyora Maldon amb la companyia de només un xicot, Lluís. A causa de la vinguda d'aquest personatge, brolla en el text una analepsi externa que afecta la seqüència cronològica de la narració. En aquest salt enrere, es conta que Lluís, en un passat, havia treballat pel senyor Batchgrew, aquell qui havia portat els diners a casa de la senyora Maldon. A més a més, es diu que ara Lluís no es guanyava la vida amb ell, donat que una discussió va motivar que canviés d'ofici. Ara, Lluís tenia com a cap el senyor Horrocleave. Més endavant, el narrador relata que Lluís té un fort deute a la caixa de despeses menor de l'empresa actual. Tal com es veurà, aquesta realitat revela el comportament que Lluís adoptarà en certs moments. La història torna a l'ordre lineal i, concretament, té lloc una escena que explica el títol que pren aquest segon capítol. En aquest sentit, quan Lluís ajuda Raquel a tancar com una mena de capsa, descobreix que sota la cadira hi ha un rotlle embolicat amb una cinta blanca. Quan la seva companya el deixa sol, la seva tafaeria el guanya i decideix desembalar-lo. No se sap qui resta més sorprès, si el lector o el mateix personatge, ja que dintre d'aquest rotlle Lluís descobreix que hi ha molts de bitllets. L'estupor de Lluís queda estroncat quan sent que el seu company, Julià, arriba finalment a la casa. Ràpidament i sense pensar en les conseqüències, Lluís deixa els bitllets que pot agafar en aquell interval de temps tan curt a la reixa de la llar de foc.

En el tercer capítol (pp. 53-67) —titulat *El banquet*— ja és l'hora de sopar. Així doncs, els quatre personatges comencen a degustar el que els ha cuinat la criada, Raquel. Després del sobretaula, es focalitza en Julià. Concretament, aquest personatge els avisa que aquesta nit no es pot quedar a dormir, ja que tenia programat un viatge a Sud-àfrica. En aquest moment concret, segurament al lector li puja la mosca al nas. Per què decideix anar a casa de la senyora Maldon i de cop i volta diu que se n'ha d'anar? Més tard es desembrollarà. Fet i fet, aquesta decisió fa enfadar la senyora Maldon, perquè ella pensava que avui aquella riquesa estaria a resguard per la vinguda d'aquests dos joves. Nogensmenys, es reconforta una mica en saber que Lluís sí que s'instal·la a casa seva. En aquesta línia, Julià se'n va i Lluís comença a recriminar-lo. Llavors, es fa palès que la relació entre aquests dos personatges joves no és gaire bona.

En el quart capítol (p. 69-95) —titulat *En la nit*—, s'atén la culpabilitat que sent Lluís per fet d'haver tingut en les seves mans una quantitat de diners que no li corresponia. Aleshores, vol confessar-se. Altrament, també pretén renyar la senyora Maldon per la seva negligència de deixar tot aquell feix de bitllets a l'abast de qualsevol. Tot aquest discurs que va preparant Lluís en la seva ment es veu interromput per un petit atac que pateix la senyora Maldon arran de la seva avançada edat. Després, aquesta considera que ha d'anar a dormir per poder descansar i recuperar-se del mal tràngol. Aquesta decisió suscita la trobada de Raquel i Lluís a la planta baixa de la casa. En aquest punt, irromp en el text una analepsi, també externa, ja que s'explica la vida i els orígens de Raquel. Un cop es dona per acabada la xerrada entre aquests dos personatges, Lluís decideix pujar a la seva habitació i comprova que ja està llesta per la seva estada. En la solitud, aquest jovecell no pot parar de pensar en els diners. Certament, li passa pel cap retornar-los al seu lloc, però pensa en la possibilitat que aquella nit vinguin els lladregots i es quedi sense tenir on posar mà. Cal dir que aquesta introspecció en la ment de Lluís s'esbiaixa quan Raquel el crida perquè truqui un metge. La senyora Maldon no es troba bé. Ràpidament, Lluís va a buscar el doctor Yardley a Park Road, tal com li manen. Unes hores més tard, Lluís i el metge arriben a la casa de la senyora Maldon.

El títol del cinquè capítol (pp. 97-110) —*Noves de la nit*— intranquil·litza una mica el lector, atès que fins aquí s'ha observat que l'estat de salut de la senyora Maldon és delicat. No obstant això, aquest neguit es desdibuixa una mica quan el narrador presenta un nou personatge: la senyora Tams, una dona d'uns seixanta anys, «deixada i bruta» (p. 97). En definitiva, és una altra criada de la senyora Maldon que, en aquest moment, està netejant l'entrada de la casa. Aquesta serventa apareix en aquest moment de la narració perquè entra per la porta el senyor Batchgrew. El motiu? Volia veure la senyora Maldon. Raquel considera que no és el moment apropiat, perquè la salut de la seva senyora estava en perill. Cal afegir que en un primer moment, quan la senyora Maldon sent la veu del senyor Batchgrew, sembla recuperar-se; baldament després defalleix. L'endemà, el metge diagnostica que durant la nit la senyora Maldon havia tingut una embòlia a l'artèria del cervell. Per una altra part, Raquel recorda que quan la seva senyora delirava, cridava que havia perdut tots els diners. Aquesta frase sotraga Raquel. Més tard, per si això no fos poc, la senyora Maldon confessa a Raquel que no recorda on havia guardat tots aquells diners i que els havia buscat pertot arreu. Per primer cop, es diu

la quantitat exacta que el senyor Batchgrew havia cedit a la senyora Maldon: «nou-centes seixanta-cinc lliures» (p. 107). Una fortuna.

El sisè capítol (pp. 111-140) —titulat *Teories del robatori*— arrenca amb un petit parèntesi, en què es diu que el senyor Horrocleave, el cap de Lluís, veu en el llibre de les despeses menors un gran deute. Per aquest motiu, es desmaia. Després, s'entrellaça la narració de l'acció principal. Així doncs, Raquel revela a Lluís que a la casa hi havia una quantitat de diners que s'ha extraviat. En aquest precís moment, torna a venir el senyor Batchgrew, però Raquel el frena dient-li que encara no han aparegut els bitllets. A banda d'això, Raquel li notifica que aquella nit es va trobar la porta de les aigüeres oberta de bat a bat, donant a entendre que algun lladre s'havia endut el botí. Quan Tomàs Batchgrew s'assabenta d'aquest detall, vol posar el cas en mans de Snow, la policia. Tanmateix, Raquel li implora que primer avisi la senyora Maldon. En aquest punt, Tomàs Batchgrew treu les seves pròpies conclusions: sosté que la senyora Maldon i Raquel saben el parador dels seus diners. És més: creu que la persona que té les seves lliures és Lluís i que Raquel l'encobreix perquè està enamorada d'ell. Consegüentment, el lector ara és coneixedor de la *teoria del robatori* del senyor Batchgrew.

En el setè capítol (pp. 141-168) —titulat *El Cinematògraf*—, es percep la decisió que ha pres la senyora Maldon: explicar el passat del seu nebot-net a Raquel. El clímax de l'obra s'aproxima. Mentrestant, es narra una escena paral·lela. En aquesta línia, Lluís i Raquel decideixen anar a comprar queviures per abastir el rebost de la casa. En una de les botigues que visiten, Lluís es deixa el bastó. Llavors, quan se n'adona decideix anar a recuperar-lo. Mentrestant, Raquel espera el seu company al cinematògraf. Allà, compareix el senyor Batchgrew i li intenta fer creure que Lluís és un lladre.

En el vuitè capítol (pp. 169-190) —titulat *Fi i començament*—, la senyora Maldon es fa valenta, atès que verbalitza tot allò que havia pensat dir. En aquest sentit, adverteix a Raquel que no vol que es vegi tant amb Lluís, ja que creu que el seu nebot no és una persona de confiança. Raquel, quan sent aquestes paraules, suposa que el senyor Batchgrew li ha explicat coses a la insabuda d'ella. Lluís és informat de tot el que està succeint i determina anar a on estava la senyora Maldon. Cara a cara li jura que ell no ha robat els diners. A continuació, el senyor Batchgrew retorna a casa de la senyora Maldon i, Lluís, amb la dèria de no voler protagonitzar cap enfrontament, se'n va. Finalment,

transcorregudes unes hores, Lluís torna. Tot i que Raquel en un primer instant desitja no veure'l, decideix baixar i es besen. En aquell plàcid moment, mil pensaments corren per la ment de Raquel. Està segura que Lluís serà el seu marit. Aquesta escena sensual i assossegada es trenca quan la senyora Tams els comunica que la senyora Maldon té una respiració diferent.

El segon volum d'*El preu de l'amor* s'inaugura amb el novè capítol (pp. 5-23), titulat *La Dona Casada*. Aquesta segona part comença amb força, ja que la senyora Tams mor. Així doncs, tot el protagonisme passa ara a l'altre personatge femení: Raquel. Si es té en compte aquesta focalització i el títol del capítol, és fàcil d'esbrinar què passarà. En efecte, Raquel es promet amb Lluís i, finalment, es casen. Uns mesos més enllà, tornant a casa a peu després d'un llarg passeig amb bicicleta, Lluís li diu a Raquel que aquella nit vindrà a casa el senyor Batchgrew. De sobte, ella es molesta, ja que pensa que l'hauria d'haver avisat abans. A més a més, malgrat que no hi donen gaire importància, creuen haver vist Julià.

En el desè capítol (pp. 25-54) —titulat *La clivella*—, s'informa de la vinguda del senyor Batchgrew: vol parlar del testament i pretén que Lluís inverteixi els seus diners. En consonància amb això, Raquel s'enfada molt per l'oferiment del vell Batchgrew i comença a plorar. De sobte, truquen a la porta. Qui és? És un missatger que porta una carta de part d'en Julià Maldon. En aquesta lletra, Julià explica que vol veure aquesta nit Raquel i Lluís, atès que sap alguna cosa dels diners desapareguts. La tensió i intriga que sent el lector cada vegada són majors.

En l'onzè capítol (pp. 55-71) —titulat *El document de Julià*—, Julià, llegint un document, comunica que va ser ell qui va descobrir que damunt d'un armari hi havia «un rotlle fet de bitllets del Banc d'Anglaterra, fins a la valor de quatre-centes cinquanta lliures» (p. 61). Què va propiciar que mirés damunt d'aquell armari? Ell mateix ho conta: va voler-se dutxar i, en aquell moment, va veure que un quadre estava tort. Llavors, va pujar a una cadira i, de casualitat, va veure aquest tresor. Com que necessitava els diners, els va agafar. Sense cap mena de dubte, la sinceritat i el sentiment d'haver pecat de Julià han sigut els causants d'aquesta confessió. Raquel, un cop acabada la revelació, decideix llançar la carta al foc. Seguidament, Lluís vol saber què ha passat amb la resta dels diners, ja que Julià ha dit que només va agafar quatre-centes cinquanta lliures de les nou-centes

seixanta-cinc. Julià, més tard, es treu les lliures que va robar i les retorna tot col·locant-les al cim de l'armari.

En el dotzè capítol (pp. 73-105) —titulat *Cavalls escapats*—, Lluís decideix anar a comprar una bicicleta per Raquel, donat que la que tenia es va trencar en aquell passeig. Lluís té molt mala sort, ja que en el camí es creua amb dos cavalls que no són gaire obedients i el fereixen. Així doncs, la seva salut queda ressentida. La senyora Heath el cura i, a més a més, el doctor Yardley el visita per fer un seguiment de les seves nafres. Convé subratllar que Lluís es pensa que està a les acaballes i vol que vingui un advocat per parlar del seu testament. En aquest estat, Lluís confessa a Raquel que va ser ell qui va robar els diners. No obstant això, ell té el pressentiment que Raquel ja ho sabia i que, per això, va mentir el senyor Batchgrew en dir que la porta de les aigüeres estava oberta, quan, en realitat, ha estat sempre tancada per manament de la senyora Maldon. Seguidament, Raquel agafa de la butxaca de Lluís les claus del seu calaix. Allà troba els diners d'en Julià, els agafa i els endreça en un lloc nou.

En el tretzè capítol (pp. 107-118) —titulat *Estancament*—, Lluís vol tornar a parlar dels diners amb Raquel, però ella no ho vol.

En el catorzè capítol (pp. 119-131) —titulat *El Mercat*—, després de la discussió que protagonitzen Lluís i Raquel, ella decideix esbargir-se. Per aquest motiu, visita el mercat. Allà, es troba amb el senyor Batchgrew. Aquest presenta a Raquel el seu net, l'Ernest, un noi de la seva edat. Després d'una conversa prou dilatada, l'Ernest s'ofereix portar Raquel a casa seva amb el seu automòbil. Quan Raquel arriba a casa, veu Lluís dret i caminant. Molt alterada, i després d'un escarment considerable, Raquel el duu de nou al llit, ja que no volia arriscar-se que caigués i empitjorés el seu estat de salut.

En el quinzè capítol (pp. 133-142) —titulat *L'home canviat*—, Raquel, sense dir res a ningú, visita Julià Maldon, el qual vivia, des de feia relativament poc, en una casa molt allunyada. Llavors, ella, en un acte de justícia, li entrega la seva part de diners, car l'altra part sabia que l'havia agafat Lluís.

El títol del setzè capítol (pp. 143-155) —*La lletra*—, fa referència a la carta que es troba Raquel de Lluís. En ella, Lluís conta que se'n va perquè no vol sentir més

explicacions ni veure's atrapat en múltiples discussions. En aquest moment, Raquel es penedeix de no fer cas a Lluís.

En el dissetè capítol (pp. 157-169) —titulat *En el Monestir*—, Lluís marxa a l'Hotel de les Cinc Ciutats. En aquest punt, Lluís dialoga amb un cambrer, anomenat Krupp. Aquest parell parlen sobre diversos temes poc transcendents. Més endavant, ja al final del capítol, Lluís es troba amb Jim Horrocleave quasi a l'avantcambra. El gerent insisteix Lluís a fi que vingui a la fàbrica amb certa reiteració i mala llet, després d'haver vist el llibre de despeses menors.

En el divuitè capítol (pp. 171-181) —titulat *L'estrany capteniment de la senyora Tams*—, Lluís torna a casa. En concret, explica a Raquel que no li ha agradat que agafés els diners del calaix sense permís i els donés a Julià. A més a més, anuncia que la seva part ell no la té, ja que es va cremar en deixar-la a la reixa de la llar de foc. Aleshores, comença una discussió. Lluís vol tornar a anar-se'n, però la senyora Tams li implora que es quedi.

En l'últim capítol, el dinovè (pp. 183-196) —titulat *Raquel i el senyor Horrocleave*—, la senyora Tams declara a Raquel se n'ha d'anar de casa seva perquè vol passar temps amb la seva família i, especialment, amb la seva filla Emmy. Per una altra banda, després de la trobada entre Lluís i Horrocleave a l'hotel de les Cinc Ciutats, i en veure que Lluís no torna a la fàbrica, Horrocleave li escriu una postal, en la qual li fa saber que encara l'espera. Lluís decideix anar-hi i comença una forta baralla. Mentre que Horrocleave acusa Lluís de lladre i de mentider, Lluís inculpa Horrocleave per les comissions il·legals que ha rebut. De colp i barrada, Horrocleave veu Raquel per la finestra i la situació es relaxa. Finalment, la relació professional entre Horrocleave i Lluís arriba a la seva fi, ja que el gerent pensa que els seus honoraris són massa alts per ell.

En síntesi, *El preu de l'amor* és una novel·la perfectament pensada. El lector, envoltat ja des de les primeres pàgines en l'amor, la intriga, el misteri, les aventures, les mentides i els secrets, no pot distreure's i acaba dilucidant-ne el tema de fons: Raquel no busca l'home perfecte. El preu de l'amor que ha de pagar és acceptar els defectes que té Lluís, l'home de qui s'ha enamorat i amb qui ha començat una relació construïda sobre l'engany i la superficialitat.

Part II: desenvolupament pràctic

4. Preludi

Amb certesa, Josep Carner és un dels artífexs de la literatura catalana que ha deixat un exuberant pòsit de paraules i expressions que han adobat i enriquit la nostra llengua, fins al punt de renovar-la i elevar-la a una categoria i a un llibell que mai havia assolit. El lèxic que usa Carner en aquesta traducció d'Arnold Bennett permet adduir aquesta realitat.

En aquesta segona part, que estalona un objectiu més pràctic, s'ofereix un buidatge lèxic d'*El preu de l'amor*. Els dos volums d'aquesta novel·la han erigit un corpus de set-centes dues entrades principals amb el seu corresponent significat. Cal afegir, emperò, que algunes d'aquestes engloben una definició extra, sempre entre claudàtors, d'alguna paraula del significat primer que pot resultar obscura o confusa. Deixant de banda aquest fet, en aquest repertori lèxic, ordenat alfabèticament, s'han inclòs vocables de tota mena, des de substantius, adjectius, adverbis, verbs o conjuncions, fins a frases fetes i locucions adjectives, adverbials o preposicionals. El criteri que s'ha aplicat per incorporar certs ítems en aquesta compilació és simple: totes aquelles paraules que no són corrents en l'inventari d'un/a catalanoparlant actual o aquelles paraules que tenen un significat embrollat.

Cada entrada té un embolcall homogeni. Dit en unes altres paraules, cada lema —destacat en negreta— ve seguit d'informació gramatical —sempre en cursiva— i, després, s'empelta la definició que ofereix el diccionari,¹⁸ i sempre remetent aquest al final.¹⁹ Tal com s'ha dit anteriorment, si s'ha trobat alguna paraula equívoca o indiscernible en aquesta accepció, s'hi ha annexionat el significat d'aquesta, també citant la font al final. Seguidament, s'ha inserit l'exemple de la novel·la i que dona la clau interpretativa per decidir quina accepció cal escollir quan es tracta d'un mot polisèmic. Convé destacar que algunes entrades tenen més d'un exemple, ja que s'ha considerat interessant que Carner se servís de la mateixa paraula o expressió, quan Bennett usa diferents solucions.²⁰ Dins del mateix exemple —sempre en cursiva—, s'ha acoblat la

¹⁸ En comptades ocasions, també, s'ha hagut d'aclarir o explicar una mica el significat tan breu que proposava el diccionari. Aquest afegitó sempre s'ha inserit després de les sigles del diccionari en qüestió.

¹⁹ A continuació, es detalla quines han sigut les obres de referència consultades, i en quins casos.

²⁰ Vg. Capítol 6. La llengua d'*El preu de l'amor*.

paraula anglesa —en negreta, en rodona i entre claudàtors— corresponent. Cal insistir que la paraula anglesa no sempre té el significat exacte que la seva correspondència en català, ja que el sentit pot haver estat retocat; ocasionalment, l'estructura o categoria gramatical també pot diferir. Finalment, entre claudàtors, apareix el volum, el capítol i la pàgina on es localitza l'oració o frase de la novel·la catalana.

Els diccionaris que s'han utilitzat han sigut, *grosso modo*, tres. La principal obra de referència manejada ha estat el *Diccionari de la llengua catalana de l'IEC* (DIEC2). En aquells casos en què aquest no contenia l'entrada que es buscava o, per contra, no recollia l'accepció concreta, s'ha recorregut al *Diccionari català-valencià-balear* (DCVB). Cal afegir que el diccionari d'Alcover i Moll conté una fraseologia més rica que el de l'Institut d'Estudis Catalans. Per una altra banda, s'ha considerat important si el DCVB no contenia l'entrada o accepció que es buscava; per aquest motiu, sempre s'ha indicat entre parèntesis. En un cas excepcional, s'ha hagut de consultar la *Gran Enciclopèdia Catalana* (GEC), per tal de captar el sentit figurat de l'expressió «entre cap i coll». Amb relació a la paraula anglesa, sempre —sense excepcionalitat— s'ha consultat el seu significat al *Word Reference*, un diccionari que també compta amb una edició en línia.

Tanmateix, cal indicar que diverses paraules catalanes d'aquest corpus no són inventariades en cap diccionari. Així doncs, en aquests casos s'ha procedit de manera diferent: s'han intentat buscar certs derivats per tal d'arribar al significat òptim o bé s'ha elaborat una definició seguint l'anglesa. En aquells casos en què el context de la frase era ambigu, és a dir, que podrien encaixar més d'una definició de la mateixa entrada, també s'ha tingut en compte el significat de la paraula anglesa, que sovint era més evident.

Per acabar aquest prelude, s'ha d'advertir que l'edició catalana amb la qual s'ha treballat —la d'Editorial Catalana—, conté considerables errates: des de duplicacions o elisions de lletres, metàtesis, mala puntuació, accentuacions incorrectes, diverses solucions gràfiques d'una mateixa paraula, etc. Totes aquestes incorreccions, que són fruit d'una edició molt ràpida i poc revisada, s'han corregit en els exemples del glossari.

Llista d'abreviatures

adj.	adjectiu	pàg.	pàgina
adv.	adverbi	pl.	plural
ant.	antic o arcaic	pp.	pàgines
cap.	capítol	prep.	preposició
f.	substantiu femení	v.	verb
fig.	en sentit figurat	v. intr.	verb intransitiu
loc. adj.	locució adjectiva	v. pron.	verb pronominal
loc. adv.	locució adverbial	v. refl.	verb reflexiu
loc. prep.	locució preposicional	v. tr.	verb transitiu
m.	masculí	vol.	volum

Sigles de les obres citades

DCVB = ALCOVER, Antoni Maria; MOLL, Francesc de Borja, *Diccionari català-valencià-balear: inventari lexicogràfic i etimològic de la llengua catalana en totes les seves formes literàries i dialectals*, Palma de Mallorca, Editorial Moll, 1985.

Edició 2001-2002 en línia: <https://DCVB.iec.cat>

DIEC2 = *Diccionari de la llengua catalana de l'IEC*, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans. Edició 2019 en línia: <https://dlc.iec.cat>

GEC = *Gran Enciclopèdia Catalana*, Barcelona, Grup Enciclopèdia Catalana. Edició en línia: <https://enciclopedia.cat>

5. Glossari

a bastament *loc. adv.* En qualitat suficient DIEC2. *En dos dies havien passat coses a bastament [enough] per a dos anys [vol. 1, cap. 8, pàg. 189].*

a cau d'orella *loc. adv.* Tocant mateix a l'orella, en veu molt baixa DIEC2. *Dubto que la senyora Maldon se l'hagués dita mai ni a cau d'orella [to herself] de si mateixa [vol. 1, cap. 1, pàg. 30].*

a frec de [o frec a frec de] *loc. prep.* A punt de DIEC2. *La susceptible i altívola noia indicà que aquella suggestió era una de les rares equivocacions socials de la senyora Maldon i que la senyora Maldon havia estat **frec a frec de [narrow]** rebre'n un rebuf, de la dona de món que ara rentava les peces d'argent [vol. 1, cap. 4, pàg. 75].*

a guisa A manera, en forma de (tal cosa) DCVB (Ø DIEC2). [...], *oferts pels adroguers i carnisers a guisa [the guise] d'almanacs; [...]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 73].

a pleret *loc. adv.* Lentament, sense pressa DIEC2. *I la senyora Maldon, a pleret [slowly], es convertí per a ella en una vella de setanta-dos anys, de cabell indiscutiblement meravellós, però defallida de forces i facultats; [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 15].

a recer *loc. adv.* A cobert DIEC2. *Està prou a recer [safe]!* [vol. 1, cap. 6, pàg. 137].

abassegar *v. tr.* Algú, arreplegar i retenir (d'alguna cosa) tot el que pot, tot el que hi ha DIEC2. [...], *i l'obscura, inusada cambra de darrere la saleta, que semblava abassegar [to absorb] i àdhuc intensificar el tarannà trasmudat de la casa [vol. 1, cap. 1, pàg. 38].*

abatre *v. tr.* Tirar a terra amb cops, amb un esforç violent, (quelcom que es té dret) DIEC2. *A Lluís va delectar-lo l'explosió, i tots dos s'abateren [fell] violentament damunt Tomàs Batchgrew i trobaren un plaer intens a destruir-lo [vol. 1, cap. 6, pàg. 126].*

abjecte -a *adj.* Pervingut al darrer grau de l'abaixament, digne del més grau menyspreu

DIEC2. *Lluís no solament era un lladre; era un lladre **abjecte** [dastardly] [vol. 2, cap. 12, pàg. 99].*

abrandar *intr. pron.* Posar-se en combustió viva DIEC2. *Però en aquell moment el rau-*

*rau de la màquina giratòria de darrere el forat cessà, la sala s'**abrandà** [blazed] de cap a cap d'una claror sobtada, la música continuà, i un nombre d'anuncis virolats foren feblement projectats damunt la pantalla [vol. 1, cap. 6, pp. 164-165].*

abrandat -ada *adj.* Que té un temperament apassionat DIEC2 (Ø DCVB). *Va agafar-ne*

*una, va encendre-la polidament al foc **abrandat** [red], i després, dreta damunt un escambell al mig de la cambra, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 10]. Només s'havia aturat perquè, encara que **abrandada** [burned] del desig de veure'l, tenia, però l'instint de diferir l'encontre [vol. 1, cap. 1, pàg. 42].*

abrivat -ada *adj.* Impetuós, intrèpid DIEC2. *I Raquel s'imaginava la vida lliure de les*

*boscúries llunyanes, on l'amor sojornava, i on les noies àgils cavalcaven **abrivats** [mettlesome] cavalls més fàcilment que no pas les noies de les Cinc Ciutats bicicletes [vol. 1, cap. 6, pàg. 160].*

abscondir *v. tr.* Amagar, ocultar DCVB (Ø DIEC2). *En un moment, de mofador de la*

*domesticitat conjugal, esdevingué mofador de la vida del solter amb son tedi incommensurable i secret, **abscondit** [hidden] sota el vistós mantell d'una especiosa llibertat: [...] [vol. 1, cap. 6, pàg. 125].*

abstemi -èmia *adj. i m. i f.* Que s'absté de beure begudes alcohòliques DIEC2. [...] *tots*

*ells eren **abstemis** [teetotallers], perquè el vell, «el vell Jack, era **abstemi** [teetotaller]» [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].*

acceptívol -a *adj.* Acceptable (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Aquesta era la teoria **acceptívola** [acceptable], amb la qual Lluís estava cordialment d'acord* [vol. 2, cap. 10, pàg. 52].

acoblar *v. tr.* Reunir, aplegar, coordinar, (persones o coses disperses, discordes) DIEC2. [...]: *tan gran era la seva temença que en aquell interval sinistre tota la sotjadora ciutat pogués **acoblar-se** [gather] mansament, al defora, en el carrer i escorcollar els secrets de la seva existència sense màcula* [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].

acomodatici -ícia *adj.* Que s'avé fàcilment a tot DIEC2. *Heath, un home de quaranta anys, feia un salut de gest una mica militar, baldament fos concebut amb un esperit més bla i **acomodatici** [accommodating]* [vol. 1, cap. 7, pàg. 153].

acrimònia *f.* Qualitat d'acre [**acre** *adj.* D'un sabor fort i irritant DIEC2.] DIEC2. *El seu ressentiment per la llarga mentida en la qual ell havia viscut al davant d'ella d'ençà de llur prometatge, era paorós en la seva **acrimònia** [acrimony] tranquil·la* [vol. 2, cap. 12, pàg. 99].

adamascat -ada, *adj.* Que té aspecte del teixit *damasc*, o que està combinat d'elements d'aquest teixit DCVB (Ø DIEC2). [...]; *amb totes les coses que deixaven caure una ombra corbada, tota familiar, damunt la blancor de les estovalles **adamascades** [damask], envers la finestra!* [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].

adavantar *v. refl.* Anticipar-se a algú a fer qualche cosa DCVB (Ø DIEC2). *Va **adavantar-se** [passed] a la senyora Tams que era a l'escala, orbament, amb el cap decantat* [vol. 2, cap. 10, pàg. 42].

adelerat -ada *adj.* Ple de deler [**deler** *m.* Passió que hom posa en una acció DIEC2.] DIEC2. *Eren aquells gestos aparentment insignificants, però **adelerats** [eager] i generosos, els que feien tan estimada de Raquel la vella senyora i li daven la sensació inapreciable de ser considerada i volguda* [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

àdhuc *adv.* Fins i tot, contràriament al que hom podia suposar DIEC2. *I àdhuc [and] ell se'n dava prou compte de la constant valor anunciadora d'aquelles patilles, del ser tothora de bon reconèixer a mitja milla de distància* [vol. 1, cap. 1, pàg. 24].

adminicle *m.* Allò que serveix d'ajuda, mitjà auxiliar DIEC2. [...] *i se'n va anar cap a la cuina a cercar el modern adminicle [appliance] de la cerilla per a encendre el gas al corredor* [vol. 1, cap. 1, pàg. 25].

adobar *v. tr.* Posar en bon estat (una cosa malmesa, espatllada) DIEC2. —*No és res, —digué Lluís. —Demà al matí ho adobaré [have it right]* [vol. 2, cap. 9, pàg. 22].

adroguer adroguera *m. i f.* Persona que té una adrogueria o que hi despatxa [adrogueria *f.* Botiga on venen espècies i altres articles de consum corrent, amb exclusió generalment del pa, la carn, el peix, les verdures i el vi DIEC2.] DIEC2. [...], *oferts pels adroguers [grocers] i carnisseres a guisa d'almanacs; [...]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 73].

adular *v. tr.* Afalagar (algú) servilment, per guanyar-se la seva voluntat DIEC2. *Però les seves nines brunes i àdhuc el braç alçat amb una insistència l'adulaven [uplifted] i li imploraven, rebaixant-se, que els perdonés la impietat comesa* [vol. 1, cap. 5, pàg. 101]. *El fet era que el regidor l'havia adulada [flattering]* [vol. 2, cap. 10, pàg. 25]

afollar *v. tr.* Fer malbé, espatllar (especialment un membre), destruir DIEC2. [...], *caminà dins sos dos abrics a través de l'estret i fangós paviment i damunt la verge neteja feta per la senyora Tams i amb dues altívoles petjades negres ho afollà [ruined] tot seguit* [vol. 1, cap. 5, pàg. 99].

agabellar *v. tr.* Acaparar DIEC2. *Ningú no hauria pogut, ni se li hauria acudit, endevinar la pregonesa de sos lligams amb aquella saleta, ni fins a quin punt agabellava [engrossed] la seva vida emocional* [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].

agemolit -da *adj.* Acció d'agemolir-se; l'efecte [**agemolir-se** *v. intr. pron.* Abaixar el cos, ajupir-se, especialment en actitud de submissió DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Estava molt soliu i agemolit [driven] dintre de si mateix, no tant perquè Raquel se n'hagués anat a dormir com perquè ni Raquel ni ningú d'altre creuria que, tanmateix, s'estava morint* [vol. 2, cap. 13, pàg. 111].

agençament *m.* Acció d'agençar [**agençar** *v. tr.* Disposar, arranjar, (les diferents parts d'una cosa, un conjunt de coses) a un fi determinat, estètic, de comoditat, etc.] DIEC2. [...], *una Raquel transformada, magnífica, amb la seva bruseta d'un verd clar, amb primoroses ruixes i agençament de randes [ornamentations], i la cintura a la nova altura que era de moda* [vol. 1, cap. 1, pp. 32-33].

agradívol -a *adj.* Agradós DIEC2. *I Lluís hi trobà plaer en la casa, en l'aspecte hospitalari del seu interior, en la palesa alegria exaltada de Raquel en veure'l, en sos trets agradívols [agreeable] i honrats, i en la seva pura juvenesa* [vol. 1, cap. 2, pàg. 48].

agradívolament *adv.* Agradablement, de manera agradívola DCVB (Ø DIEC2). *De cop i volta aixecà l'esguard envers Lluís, qui no es podia moure i no podia cessar de somriure agradívolament [agreeably]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 117].

aital *adj.* Tal DIEC2. [...], *talment com si trobés un gust pervers en imposar-los d'aital [thus] manera l'hòrrid pesombre* [vol. 1, cap. 1, pàg. 34].

albejar *v. intr.* Apuntar l'alba DCVB (Ø DIEC2). *Al cap d'una hora començaria d'albejar [the dawn would be commencing]* [vol. 2, cap. 12, pàg. 93].

alcova *f.* Cambra petita que dona a una de més gran, o part d'una cambra dividida d'una altra per un marc, una vidriera, etc., la qual està destinada a contenir un o més llits DIEC2. *Raquel mirà al voltant de l'alcova [bedchamber]* [vol. 2, cap. 9, pàg. 15].

alleujança *f.* Alleujament DCVB (Ø DIEC2). *I la seva **alleujança** [relief], sota el capteniment majestuós, era patètic en la seva simple intensitat* [vol. 1, cap. 1, pàg. 31].

almanac *m.* Calendari acompanyat de dades astronòmiques, de pronòstics sobre el temps, de les dates de les festes anyals, les fires, etc. DIEC2. [...], *oferts pels adroguers i carnisseres a guisa d'**almanacs** [almanacs]; [...]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 73].

altívol -a *adj.* Altíu DIEC2. *No pas un d'aquests davantals blanc, lligats a la cintura, amb pitet o sense, portats d'una manera **altívola** [worn proudly], resolta, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

altívolament *adv.* Amb altivesa DCVB (Ø DIEC2). —*Ho tinc a dalt, en el meu bagul —digué ella **altívolament** [proudly]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 82].

amarat -ada *adj.* Acció d'amarar; l'efecte [**amarar** *v. tr.* Mullar (alguna cosa) de manera que el líquid la penetri, que absorbeixi la major quantitat possible de líquid DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Ella feu un sanglot tot **amarat** [wet] i, impulsivament, baixà els graons corrents i obrí el reixat* [vol. 1, cap. 7, pàg. 167].

amatent *adj.* Disposat, aparellat, a fer, a punt de fer DIEC2 (accepció Ø DCVB). *Raquel murmurà blanament la innecessària pregunta, amb una mà damunt el pom, **amatent** [ready] a obrir la porta de la saleta* [vol. 1, cap. 1, pàg. 26].

amb tots els ets i uts *loc. adv.* Amb tots els detalls, sense faltar-hi res DIEC2. *I, tanmateix, ell no se'ls havia adreçat mai sinó per assabentar-les que si no tenien compte **amb els seus ets i uts** [p's and q's], les engegaria de la fàbrica* [vol. 1, cap. 3, pàg. 55]. *I en la salubritat de la seva sentència, **amb tots els ets i uts** [Ø], damunt Wason, oblidà per uns quants instants que es trobava dins un somni, [...]* [vol. 1, cap. 7, pàg. 147].

amical *adj.* D'amic, amistós DIEC2. *A l'edat de divuit anys, Lluís Fores, amical [amiable], ben plantat i orfe, cercava una carrera.* [vol. 1, cap. 2, pàg. 43].

amoixadura *f.* Allò que amoixa, és a dir, que permet recaptar la benvolença, el consentiment, l'aquiescència, etc., (d'algú) amb afalacs, manyagueries (∅ DIEC; ∅ DCVB). *Finalment, podia, amb amoixadures [∅], arrabassar sis penics més d'un prestamista* [vol. 1, cap. 5, pàg. 98].

amollir *v. intr. pron.* Fer tornar moll o bla DIEC2. *Ara que hi havia menys espectadors, la seva llengua era més baldera, i podia amollir-se [relent]* [vol. 1, cap. 3, pàg. 63].

amorf -a *adj.* Sense forma determinada DIEC2. *Avenint-se amb la coqueteria de l'època, el davantal estava enriquit amb certs farbalans, que, no obstant, no feien més que intensificar la seva amorfa [unshapen] lletjor* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

amorosir *v. tr.* Fer tornar amorosa (alguna cosa) DIEC2. *El seu marit havia hagut de comparèixer davant un tribunal, la ira del qual no pogué amorosir [soothe] la parla senzilla de la senyora Tams* [vol. 1, cap. 5, pàg. 98].

anar a mal borràs [o **anar de mal borràs**] Anar malament, per mal camí, molt avall en la fortuna, la salut, etc. DIEC2. *Si alguna cosa va de mal borràs [goes wrong], que hi vagi!* [vol. 2, cap. 19, pàg. 196].

anar al botavant *loc.* Anar a perdició, a mal viatge DCVB (∅ DIEC2). —*Oh, aneu al botavant [go to blaze]!* —*crida ell, amb ressentiment* [vol. 2, cap. 12, pàg. 82].

anatema *m.* Reprovació completa DIEC2. *Lluís havia lliscat darrere el senyor Batchgrew el qual, dins la seva incongruent armilla blanca, romania entre els dos enamorats, amb una trepidació de vague anatema [anathema]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 129].

anca *f.* Regió anatòmica de la part posterior de l'home o dels animals al damunt de la cuixa DIEC2. *Lluís va palpar la seva butxaca de l'anca [hip], en cerca de la caixa de cigarretes que hi tenia de reserva* [vol. 1, cap. 4, pàg. 79].²¹

anorrear *v. tr.* Anihilar [**anihilar** *v. tr.* Reduir a no res, destruir del tot DIEC2.] DIEC2. *Les argolles de tovalló no poden caminar, ni volar, ni ser anorreades [annihilated]* [vol. 1, cap. 3, pàg. 57].

anyada *f. pl.* Anys, edat DIEC2 (∅ DCVB). [...] *Raquel havia arribat al punt d'alegrar-se que ella, una dona saonada, capaç, eixerida i forta fos allí a vetllar les darreres anyades [years] de la vella dama que dequeia i era una mica especial* [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].

apremi *m.* Manament del jutge o d'una autoritat econòmica per obligar qualcú, amb la força legal, a satisfer un deute o complir un deure DCVB (∅ DIEC2). *Una atmosfera d'apremi [constraint] i vergonya semblava permear la cambra* [vol. 1, cap. 5, pàg. 108].

aprensió *f.* Previsió contra allò de què hom tem algun dany, algun perjudici, alguna molèstia, etc. DIEC2. *Ni tan sols murmuraven la més lleu aprensió [apprehension]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 21].

aptesa *f.* Qualitat de qui sap fer tal o tal cosa de manera que surti bé DIEC2. *Començà de comprendre que podia recolzar-se bellament damunt l'aptesa [cleverness] del llibre de despeses menors* [vol. 1, cap. 6, pàg. 112].

aquiescència *f.* Consentiment tàctic, passiu DIEC2. —*Molt bé, —atorgà ella, amb amorosidora aquiescència [acquiescence]* [vol. 2, cap. 12, pàg. 82].

²¹ En aquest context, hi escauria més aviat “capsa”, i no “caixa”, ja que no es tracta d'un receptacle d'una certa grandària, ans al contrari.

aquiescent *adj.* Que no s'oposa, que consent tàcitament, passivament, a alguna cosa

DIEC2. *Sos ulls es feren càndidament **aquiescents** [acquiescent], com si li murmurés: [...] [vol. 1, cap. 7, pàg. 155].*

ara i adés *loc. adv.* De tant en tant DIEC2. —*Parlà de la muller del seu net com d'una*

*dona perduda entre el gran nombre, sobre l'estat de la qual li arribessin vagues veus **ara i adés** [in interval] [vol. 1, cap. 1, pàg. 28].*

arborat -ada *adj.* Encès amb alta flamarada DCVB (accepció Ø DIEC2). *A son juí les*

*candeleteres eren molt més boniques i menys perilloses que la bruta metxa **arborada** [flaring], que ella detestava com a vulgar [vol. 1, cap. 1, pàg. 16]. Raquel deixà caure el celestial emblema tot **arborat** [burning] dins la cendra de la fagonada i continuà el seu treball [vol. 1, cap. 4, pàg. 76]. Raquel estava tota **arborada** [scarlet] [vol. 1, cap. 4, pàg. 154].*

ardidesa *f.* Atreviment, absència de temor DCVB (accepció Ø DIEC2). [...], *mentre que*

*ara ella dava entenent que no feia sinó debatre's contra qualsevol reflexió sobre la seva **ardidesa** [valour]; cosa que ell l'excitava molt menys [vol. 1, cap. 4, pàg. 75].*

argolla *f.* Peça en forma d'anella circular o semicircular emprada per a estrènyer un

objecte o per a subjectar-ne d'altres per tal de mantenir-los units estretament entre ells DIEC2. *I després, quan finalment havia començat l'àpat, el tovalló i l'**argolla** [serviette-ring] d'argent havien desaparegut [vol. 1, cap. 3, pàg. 56].*

argüir *v. intr.* Donar raons a favor o en contra d'una opinió, proposició, mesura DIEC2.

—*Així i tot, senyor Batchgrew —**argüí** [argued] Lluís en to de superioritat, amb la imparcialitat filosòfica d'un home fet al tranquil desembullament de les malvestats, [...] [vol. 1, cap. 6, pàg. 129].*

arrabassar *v. tr.* Llevar una cosa del lloc on està fortament adherida DCVB (accepció Ø DIEC2). *Estigué a punt, ella, d'arrabassar-se [slip off] el davantal i de deixar-lo caure damunt la caixa d'alzina que hi havia al corredor* [vol. 1, cap. 1, pàg. 25].

arraïmar-se *v. intr. pron.* Aplegar-se formant com un raïm DIEC2. *Els nombrosos parents s'arraïmaven [held closely together] com a casta oligàrquica estrangera en un país conquistat* [vol. 1, cap. 1, pp. 22-23].

arrupit -ida *adj.* En heràld., que es representa estintolat sobre les potes del darrere, s'aplica a un animal no domèstic DIEC2.²² —*A propòsit, —observà la senyora Maldon en to lleuger, indiferent, com si la glòria d'aquell instant no hagués estat sobtadament clivellada i arrupida [shrivelled]* [vol. 1, cap. 3, pàg. 60].

aspi *m.* Estri que serveix per a distribuir el fil en toques o madeixes DIEC2. [...], *en tragué un rotlle de cotó embolicat en paper blau i una considerable quantitat de guix encastador damunt un aspi [reel] de llautó* [vol. 2, cap. 12, pàg. 83].

assedegat -ada *adj.* Que pateix set DIEC2. *Estava assedegat [thirsted] de rectitud, i al llibre de despeses menors hi traspuava per tot la fal·làcia; i era obra de les seves mans* [vol. 1, cap. 6, pàg. 111].

assenyat -ada *adj.* Que té seny, que obra amb seny DIEC2. *Raquel es posava el davantal només que pel seu millor vestit, i la seva raó per a fer-ho era la raó sanitària i assenyada [sensible] que aquella era la cosa acostumada i escaient* [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].

assuaujador -a *adj.* Que assuauja [assuaujar, *v. tr.* Assuavir DIEC2.] DIEC2 (Ø DCVB). *Després digué en veu alta, en to assuaujador [soothing]: [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 21].

²² Aquí Carner l'usa en sentit figurat.

astorat -ada *adj.* Esglaiat, commogut intensament de por o d'admiració DCVB (Ø

DIEC2). [...]; *i ella en rebia amb modèstia els compliments sempre **astorats** [ever-amazed]; però darrere la seva benvolent depreciació, es deia blanament a si mateixa: [...]* [vol. 1, cap. 1, pp. 13-14].

atarantat -ada *adj.* Avalotat, irreflexiu DCVB (Ø DIEC2). *Una noia tan excel·lent, tan*

amable, tan fiada, culpable de l'atarantat [wanton] caprici d'una coqueta! [vol. 1, cap. 1, pàg. 40].

atarantat -ada *adj.* Esmaperdut, privat del lliure exercici de les facultats anímiques per

la intensitat d'una impressió sensitiva o sentimental DCVB (Ø DIEC2). *Infortuni no pas insòlit per als atarantats [dazed] confeccionadors de te, de la nit!* [vol. 2, cap. 12, pàg. 96].

atorbellinadament *adv.* Com un remolí, d'una revolada (Ø DIEC2; Ø DCVB). [...],

estava verament estufada perquè tenia una criada amb còfia i perquè els automòbils havien disposat noies elegants a la seva porta i de bell nou se les havien endutes atorbellinadament [whireled] [vol. 2, cap. 9, pàg. 7].

atractívolament *adv.* De manera atractiva (Ø DIEC2; Ø DCVB). —*Escolteu, donzelleta,*

*—començà Lluís de cop i volta, amanyagant-la molt **atractívolament** [winningly]* [vol. 2, cap. 10, pàg. 38].

atuell *m.* Estri còncau de terrissa, de metall, de vidre, etc., que serveix per a contenir

alguna cosa DIEC2. [...], *i cambres de bany de porcellana, comprenent tot **atuell** [appliance] per a un luxuriós clapoteig* [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].

atzagaiada *f.* Acció irreflexiva, inconsiderada DIEC2. *Detestava les seves intrusions*

plenes d'atzagaiades [blundering]; [...] [vol. 1, cap. 8, pàg. 185].

avenir *intr. pron.* Acordar-se, entendre's bé, coincidir, en els gustos, les opinions, la

manera de fer, etc. DIEC2. *Avenint-se [to suit] amb la coqueteria de l'època, el*

davantall estava enriquit amb certs farbalans, que, no obstant, no feien més que intensificar la seva amorfa lletjor [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

averany *m.* Presagi DIEC2. *Donava naixença a averanys [forebodings] irracionals, però positius, del fracàs de sa petita vetllada* [vol. 1, cap. 1, pàg. 39].

avinentesa *f.* Circumstància adequada, a propòsit, per a alguna cosa DIEC2. *Mentre que d'una coqueta només les seves companyes íntimes poden dir-ne si porta el vestit millor o bé l'immediat següent, en una especial avinentesa [occasion] assenyalada* [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].

avior *f.* Ascendència DIEC2. *Així en sos darrers anys d'avior [grandmotherhood], la senyora Tams havia bandejat el davantal de sac de la dona de feines i havia esdevingut una gloriosa serventa de casa, [...]* [vol. 2, cap. 9, pàg. 5].

axioma *m.* Proposició que hom admet sense demostració com a evident per ella mateixa DIEC2. [...]; *Lluís l'havia alabada sincerament; i, tanmateix, la seva perfecció era un axioma [axiom] de les converses de saló* [vol. 2, cap. 9, pàg. 13].

bagatel·la *f.* Fotesa DIEC2. [...] *havia començat per tractar com a bagatel·la [trifle] un ajornament d'una hora en ses disposicions per a la vesprada* [vol. 1, cap. 1, pàg. 39].

bajà -ana *adj. i m. i f.* Neci, ximple DIEC2. *Es burlava de la potinera i bajana [stupid] petita gentada per la seva manca de maneres* [vol. 2, cap. 9, pàg. 6]. [...]: *altrament mai no hauria dit aquella mentida bajana [senseless] d'estar oberta la porta de les aigüeres* [vol. 2, cap. 13, pàg. 111].

baldament *conj.* Encara que, mal que DIEC2. **Baldament [although] gentil, era casolana, una noia dreturera, que menyspreava i odiava tota mena de pretensions** [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].

balder -a *adj.* Que no s'ajusta exactament a allò que el conté, l'envolta, l'abraça, etc.

DIEC2. *Les seves extremitats balderes [looseness], la llibertat inconscientment abrupta de sos gestos, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 18].

basardós -osa *adj.* Que produeix basarda [**basarda** *f.* Sentiment de depressió que

s'empara d'algú en presència de quelcom que el fa pensar en possibles perills contra els quals se sent indefens DIEC2.] DIEC2. *I, tanmateix, el simple fet que*

allò hagués de romandre a la casa ho canviava en quelcom basardós [dire] i formidable, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 34]. *I mentre Julià amb una basardosa*

[awkwardly] *rialleta, graponejava el ressort de l'estoig, ella tenia la sensació d'haver complert un acte gran i noble d'abnegació* [vol. 1, cap. 3, pàg. 55].

basca *f.* Esvaniment, desmai DIEC2. —*Però us dic que té una basca [is fainting]* [vol. 2,

cap. 18, pàg. 179]. *No era sinó una basca [swoon]* [vol. 2, cap. 18, pàg. 179].

batussa *f.* Pallissa DIEC2. *Son pare, ell, i cosa d'un parell d'altres comerciants havien*

lluïtat sens treva en la batussa [fight] de la plaça del Mercat contra la plaça de Sant Lluç en el dia de la seva glòria, [...] [vol. 1, cap. 7, pàg. 149].

baume *m.* Medicament compost de substàncies aromàtiques, per curar nafres i ferides

DCVB (∅ DIEC2). *A la seva hora ella havia estat l'últim recurs i refugi no solament d'una casa, sinó de mig carrer, i havia tingut un remei per cada mal, un*

baume [balm] per cada ferida [vol. 2, cap. 12, pàg. 105].

bec *m.* Peça metàl·lica, generalment tubular, per l'extrem de la qual surt una flama que

és emprada per a il·luminar o escalfar DIEC2. *Un bec de gas [gas-jet] estava encès, tot baix, al replà* [vol. 1, cap. 2, pàg. 49].

begoleig *m.* Fet de beure repetidament DIEC2. *He engegat tota aquella història del*

begoleig [guzzling] i el xarrup [vol. 2, cap. 15, pàg. 136].

beire *m.* Got o copa de vidre DCVB (Ø DIEC2). *I, amb l'excepció d'un fill a qui hom havia ajudat perquè anés a raure a Valparaíso, a trobar-hi la mort dins el **beire [tankard]** sense ultratjar la família, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].*

ben bé *loc. adv.* Del tot, sense faltar-hi res, pel cap baix, sense por d'exagerar DIEC2 (Ø DCVB). *La senyora Tams l'havia adquirida en son poblet nadiu de Sneyd, on hi havia un Comte aferrat a les bones coses, i mai no havia pogut prendre-la **ben bé [quite]** [vol. 1, cap. 5, pàg. 99].*

benastruc -uga *adj.* Feliç, afortunat DIEC2. *Sos ulls fulguraven damunt les enfosquides pestanyes inferiors; el seu esguard era pensívol i, tanmateix, coratjós; una dèbil llangor es mostrava sota l'energia **benastruga [happy]** [vol. 2, cap. 19, pàg. 184].*

beneitó -ona *adj. i m. i f.* Ximplet DIEC2. [...], *aquesta **beneitona [simpleton]**, que tenia el posat de no veure el que hi havia en el fons de John Batchgrew!... [vol. 1, cap. 1, pàg. 27].*

benvolent *adj.* Que mostra bona voluntat envers els altres, que els vol bé DIEC2. *La senyora Maldon aixecà l'esguard tota **benvolent [benevolently]** i mogué el cap tot assentint, pressosa [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

bergant berganta *m. i f.* Brètol, mala persona DIEC2. *El Tinent General havia, fins i tot, escrit un fascicle contra un **bergant [ribald]** llibre iconoclasta publicat per l'Associació de la Premsa Racionalista, en el qual fascicle havia fet un cap nou a Herbert Spencer [vol. 2, cap. 13, pàg. 110].*

beta *f.* Corda o fil (Ø DIEC2; Ø DCVB). [...], *sense cap manipulació de **betes [tapes]**, agulles, o botons i traus, perquè no tenia fermalls de cap mena i romania, per darrere, simplement esbadocat [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].*

bla blana *adj.* Suau, dolç, benigne DIEC2. *Quan la feta fou complerta i la cambra resplendí de cop i volta amb blana [soft] il·luminació, la senyora Maldon va murmurar: [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].*

blandícia *f.* Manera de viure en què hom es dona massa a la bona vida, a les comoditats, i defuig treballs, fatics, preocupacions DIEC2 (Ø DCVB). *La casa d'Horrocleave no existia sinó perquè ella pogués existir i ser mantinguda entre coixins i en la blandícia [softness] de tranquils interiors ben retirats, [...] [vol. 1, cap. 6, pàg. 120].*

blanor *f.* Qualitat de bla, especialment amb referència al temps DIEC2. *Elaborant un digne somriure, digué amb blanor [bladness] reprovadora: [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 35].*

blasme *m.* Acció de blasmar [blasmar *v. tr.* Desaprovar, censurar (algú) per haver obrat malament DIEC2.] DIEC2. *Raquel dividia el blasme [blame] entre el despertador i la senyora Tams per no haver-la despertada; [...] [vol. 1, cap. 8, pàg. 173].*

bo i *adj.* Expressió anteposada a un adjectiu, a un adverbi o a un gerundi, que serveix per emfasitzar-los DIEC2. *El gas era tot baix en el dormitori, i la senyora Maldon, bo i mirant [looking], del llit estant, a través de la cambra, podia tot just destriar la forma vaga, cepada de la fona de feines que dormia en una cadira de braços [vol. 1, cap. 8, pàg. 169].*

bobò *m.* En el llenguatge infantil, l·laminadura DIEC2. *És exactament com un bobò [cocoa-tin] de xocolata matxucat pel mig [vol. 1, cap. 7, pàg. 148].*

bonesa *f.* Qualitat de bo DIEC2. [...] *i arreu on hom la veia dava plaer i amb el seu encís creava bonesa [goodness] i bona voluntat, fins i tot en els seus adversaris [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

bonior *f.* Remor sorda i continua que mou un abell, una multitud de persones DIEC2.

*Coneixia totes les sensacions de la cambra: la **bonior** [buzz] del gas, les peculiaritats del paper pintat, l'espessa cortina damunt la porta que tenia a la dreta, els plecs de les estovalles* [vol. 2, cap. 18, pàg. 174].

boscà -ana *adj.* Que es cria en el bosc DIEC2. *Julià, havent obert l'estoig, descobrí dues*

*pipes bessones de roser **boscà** [brier], muntades en argent, amb tiges alternatives de diverses longituds, [...]* [vol. 1, cap. 3, pàg. 57].

boscúria *f.* Espessor d'un bosc DIEC2. *I Raquel s'imaginava la vida lliure de les*

boscúries [forests] llunyanes, on l'amor sojornava, i on les noies àgils cavalcaven abrivats cavalls més fàcilment que no pas les noies de les Cinc Ciutats [vol. 1, cap. 6, pàg. 160].

botós -osa *adj.* Malhumorat, irritable, capritxós DCVB. —*Suposo que el senyor*

*Batchgrew ha estat aquí contant històries mentre jo dormia, —Raquel debaté acaloradament; i son posat era a l'ensem **botós** [pouting], esquerp i de rectitud ofesa* [vol. 1, cap. 8, pàg. 176].

botosament *adv.* Amb retraïment (∅ DIEC2; ∅ DCVB). —*He d'arribar fins al capdavall,*

ara que ho he començat, —insistí Julià botosament [sullenly] [vol. 2, cap. 11, pàg. 64].

botzinar *v. intr.* Rondinar DIEC2. *Ell tornava a ser amistós; li havia fet l'honor de*

botzinar-li [to tease] [vol. 2, cap. 17, pàg. 158].

brancal *m.* Costat del mur que limita lateralment un portal, una porta o una finestra,

especialment quan és de pedra DIEC2. *La casa se'n va animar, de la presència de Lluís; tot d'una va semblar viure més activament quan ell hagué passat el **brancal** [threshold]* [vol. 1, cap. 2, pàg. 48]. *Ell va fer entrar la seva cara sota el **brancal** [door]* [vol. 2, cap. 10, pàg. 49].

brandar *v. tr.* Moure alternativament de banda a banda DCVB (accepció Ø DIEC2). *La porta s'obrí quan ell feu brandar [swung] la reixa* [vol. 1, cap. 4, pàg. 94].

braó *m.* Valor, coratge DIEC2. *La senyora Tams estava determinada de tirar-se a una empresa que implicava un braó [gallantry] extraordinari, que ultrapassava el coratge físic* [vol. 2, cap. 10, pàg. 45].

braol *m.* Bramul DIEC2. *L'estufa, amb son constant braol [roar] decandit de gas que es gastava imperfectament, havia escalfat l'habitació del tot* [vol. 2, cap. 12, pàg. 100].

braolador -a *adj.* Que braola [braolar *v. intr.* Bramular DIEC2.] DIEC2. *La rialla es feu braoladora [uproarious]* [vol. 1, cap. 7, pàg. 157].

brillador -ora *adj.* Que brilla o lluu DCVB (Ø DIEC2). *La graella tenia una repisa a un costat, la qual suportava una olla petita i brilladora [bright] d'estany* [vol. 1, cap. 4, pàg. 85].

brivall *f.* Noi eixerit o entremaliat DIEC2. *Una veu de brivall [boyish] digué amb una dominant autoritat de per riure, sobre la pulsació rondinosa i irregular del vehicle: [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 37].

broc *m.* Cosa de poca importància, insignificant DIEC2. *Així demostraria que era home de paraula i que no estava per brocs [nonsense]* [vol. 1, cap. 3, pàg. 55].

bròfec -ega *adj.* Adust, aspre, grosser DIEC2. *Degut en part al geni de Julià, característicament, notòriament bròfec [grim temper], i en part al senzill anunci d'un esdeveniment solemne* [vol. 1, cap. 3, pàg. 53].

brollament *m.* Acció de brollar: l'efecte (Ø DIEC2; Ø DCVB). *I Raquel, també, endevinà l'alta valor de la seva mestressa, i va sentir en son interior els brollaments [stirrings] d'una realitat apassionada envers ella* [vol. 1, cap. 1, pàg. 14].

brotonar *v. intr.* Brotar DIEC2. *I després, en mig de totes les seves aprensions, una nova esperança brotonà [sprouted] en el magí de Lluís [vol. 2, cap. 10, pàg. 53].*

brunor *f.* Qualitat de bru DCVB (Ø DIEC2). *Tota la seva pell, sobretot al voltant dels ulls, era d'una brunor [brown] groguenca i, tanmateix, molt pregonament arrugada; [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

brunzir *v. intr.* Produir un so per desplaçament dins l'aire a una gran velocitat DIEC2. *A la fi Raquel entrà a la saleta, brunzint [humming] vagament una cançó [vol. 1, cap. 1, pàg. 39].*

brutor *f.* Brutestat DIEC2. *Lluís va aixecar-se, i amb tot el seu encís, amb tota l'elegància d'un home destinat per la naturalesa a l'abundor i l'elegància i no pas a ser un esclau damunt la brutor [foul] d'un banc d'olles, li feu a mans el llibre [vol. 1, cap. 6, pp. 116-117].*

burxeta *m. i f.* Burxa [burxa *m. i f.* Persona inclinada a burxar els altres, a incitar i moure renyines DIEC2 (accepció Ø DCVB).] DIEC2. —*Lluís sou un burxeta [tease] [vol. 1, cap. 3, pàg. 65].*

burxó *m.* Burxa [burxa *f.* Barreta de ferro per a remenar i atiar el foc DIEC2.] DIEC2. *Lluís havia agafat el burxó [poker] per a esmenar el foc [vol. 1, cap. 3, pàg. 63].*

cabdell *m.* Bolic de fil debanat DIEC2. [...] *interrompent-se Raquel per un instant per a arreplegar el cabdell [ball] de llana negra de la senyora Maldon que s'havia esquitllat a terra [vol. 1, cap. 1, pàg. 20].*

cabriolé *m.* Carruatge lleuger, tirat per un cavall, obert pel davant i proveït d'una capota plegable de cuir DIEC2. [...], *quan una de les glorioses taxiberlines que recentment havien usurpat la parada de l'històric cabriolé [fly] sota el pòrtic de la Casa de la Ciutat, pujà a la porta de la façana: [...] [vol. 2, cap. 12, pàg. 78].*

cabritilla *f.* Pell de cabrit o d'anyell adobada per a fer empenyes de sabata i altres peces de vestir DIEC2. *Duia guants negres, balders, conspicus, de cabritilla [kid], i un abric negre lleuger* [vol. 1, cap. 1, pàg. 25].

canastrella *f.* Canastra petita [**canastra** *f.* Paner gran fet de vímets o de llistons entreteixits, amb unes anes DIEC2.] DCVB (Ø DIEC2). *Dins la geliua cuina crepuscular, la canastrella [basket] dels coberts revestida de verd, era a la taula davant la finestra, col·locada allí per la previsor i escrupolosa senyora Tams.* [vol. 2, cap. 12, pàg. 104].

candor *m. o f.* Absència de malícia, sinceritat de qui no té res a amagar DIEC2. [...], *la candor [candour] de la seva llambregada* [vol. 1, cap. 1, pàg. 18].

candorós -osa *adj.* Que té candor DIEC2. *Recordava, ell, que la darrera vegada que havia visitat la seva tia, reparà quelcom d'estrany, quelcom de torbador en el candorós [candid] posat de Raquel envers ell* [vol. 1, cap. 4, pàg. 83].

canic *m.* Gos petit DIEC2. *Tenia compte d'un canic [dog] confiat i desvalgut* [vol. 2, cap. 12, pàg. 88].

cantussejar *v. intr.* Cantar a mitja veu DIEC2. *I després l'escena fou esborrada, i una alegre música s'aixecà cantussejant [lilting] d'alguna invisible cosa, sota la pantalla* [vol. 1, cap. 7, pàg. 158].

capciró *m.* Trosset de la punta o de l'extrem d'una cosa DIEC2. *Ell tancà amb pany els bitllets en un calaix de la taula de toilette, es desvestí amb son acostumat esment escrupolós, baixà el gas fins a fer-ne un capciró [pinpoint] d'agulla, i es ficà al llit* [vol. 2, cap. 11, pàg. 71].

capell *m.* Barret DIEC2.[...] *el fanal del carrer hi projectava l'ombra feble, retorta d'un capell [hat] rodó, unes orelles bastant sortints, [...]* [vol. 1, cap. 1, pp. 21-21].

capir v. tr. Entendre, explicar-se DIEC2. [...]; *i Lluís va sentir-ho, encara que no capint-ho [understanding] [vol. 1, cap. 4, pàg. 69].*

caritatívol -a adj. per *caritatiu* DCVB (∅ DIEC2). *I pel que feia a l'esperit caritatívol [charitableness] de la senyora Maldon, Raquel no podia dubtar que ella refusava de pensar mal, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 15].*

carmesí -ina adj. Vermell fosc, tirant a blau DIEC2. *El carmesí [crimson] i els blaus novençans de l'eterna catifa turca [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].*

carretejar v. tr. Transportar en una carreta, un carro, etc. DIEC2. [...]; *i la cadira hauria hagut de ser carretejada [brought out] de la cuina allí i d'allí a la cuina [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

casta f. Llinatge d'homes o d'animals DIEC2. *Els nombrosos parents s'arraïmaven com a casta [caste] oligàrquica estrangera en un país conquistat [vol. 1, cap. 1, pp. 22-23].*

catáu m. Lloc on sol fer cap, recollir-se o amagar-se algú DIEC2. *Ella va entrar, enrojolant-se, excusant-se i llambregant de l'un a l'altre i posant de relleu amb la seva immaculada elegància pasqual la brutícia del catáu [den] [vol. 2, cap. 19, pàg. 193].*

catiferia f. Comerç de catifes (∅ DIEC2; ∅ DCVB). *El carmesí i els blaus novençans de l'eterna catifa turca (per tal com la catifa turca era el ne plus ultra de la catiferia [carpretry] de les Cinc Ciutats, quan aquella catifa fou comprada, així com la pell de foca era el ne plus ultra de totes les pells!) [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].*

cavallerívol -a adj. Cavalleresc DIEC2. *Però tots dos —Lluís per esperit cavallerívol [chivalry] i Raquel per orgull— no podien obrar així com eren invitats [vol. 2, cap. 10, pàg. 35].*

cèlic -a *adj.* Celeste DIEC2. *La raó cabdal per aquest avorriment era la insensibilitat del vell davant l'angèlica submissió, la fragilitat colpidora, la **cèlica** [heavenly] mansuetud i tranquil·litat de la senyora Maldon, que jeia allò desvalguda, víctima d'un mal que la baldava* [vol. 1, cap. 5, pàg. 107].

cepat -ada *adj.* De constitució robusta, d'ampla ossada i forta musculatura DIEC2. *El gas era tot baix en el dormitori, i la senyora Maldon, bo i mirant, del llit estant, a través de la cambra, podia tot just destriar la forma vaga, **cepada** [stout] de la dona de feines que dormia en una cadira de braços* [vol. 1, cap. 8, pàg. 169].

cerciorar *v. tr. i intr. pron.* Encertir [**encertir** *v. tr.* Donar certesa (a algú) de la veritat d'una cosa DIEC2.] DIEC2. *Vaig **cerciorar-me** [made sure] que devia haver deixat tots els bitllets al cim de l'armari, en lloc de deixar-n'hi una part* [vol. 1, cap. 5, pàg. 106].

cinyell *m.* Cinta, cordó, corretja, etc., que serveix per a cenyir DIEC2. [...]; *i cadascú tenia una llarga eina tallant que penjava d'un **cinyell** [girdle] folgat i balder* [vol. 1, cap. 7, pàg. 153].

circumspecte -a *adj.* Que va molt amb compte amb el que diu, amb el que fa DIEC2. *Ell estava frenètic per a córrer escales amunt, cap a l'escalfapanxes de la seva cambra; però calia que semblés **circumspecte** [deliberate]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 94].

clapoteig *m.* Seguit de lleus sorolls que fa la superfície agitada d'una massa líquida DIEC2. [...], *i cambres de bany de porcellana, comprenent tot atuell per a un luxuriós **clapoteig** [splashing]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].

cleda *f.* Congregació de persones fidels que s'apleguen en una parròquia (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Però no pogué decidir-se i indicar que demanessin al rector de Sant Lluç,*

de la **cleda** [**flock**] del qual ara formava part, que vingués [vol. 2, cap. 13, pp. 110-111].

clepsa *f.* Part alta del cap DIEC2. [...], *i que fins i tot en el cas que la clepsa* [**pate**] *d'Horrocleave amagués un pensament ombrívol, aquest seria tot seguit obligat a allunyar-se per la superficial racionalitat dels comptes falsificats* [vol. 1, cap. 2, pàg. 51].

clivella *f.* Obertura longitudinal més o menys pregona com les que es fan en la superfície de certs cossos quan es contreuen DIEC2. *No li arribà cap més so, per la clivella* [**crack**] *de la seva porta* [vol. 1, cap. 4, pàg. 89].

clivellat -ada *adj.* Que s'esquerda en forma d'una xarxa o un reticle de clivelles que fan dibuixos característics, s'aplica a una superfície pintada DIEC2 (Ø DCVB). —*A propòsit, —observà la senyora Maldon en to lleuger, indiferent, com si la glòria d'aquell instant no hagués estat sobtadament clivellada* [**rent**] *i arrupida* [vol. 1, cap. 3, pàg. 60].

clota *f.* Clot gran DIEC2. *A l'esquerra, en una clota* [**clough**], *hi havia una enorme marguera groga, amb bassols d'aigua a la fondària, i passeres de taulons damunt ells, i uns quants carretons trabucats, d'ací i d'allí* [vol. 2, cap. 15, pàg. 136].

cofat -ada *adj.* Guarnit endreçadament DCVB (accepció Ø DIEC2). *Ara tenia el cabell cofat* [**tied up**] [vol. 1, cap. 4, pàg. 94].

còfia *f.* Toca d'abric o adorn del cap, feta de tela, randes, cintes, etc., de formes i grandàries diferents, pròpia d'algunes dones de certs indrets i de l'uniforme d'infermera, cambrera i serventa DIEC2. *Si algú hagués profetitzat a la senyora Tams que als cinquanta-vuit anys arribaria a l'orde honorable de la còfia* [**cap**] *blanca emmidonada, la senyora Tams no hauria pogut donar crèdit a la profecia* [vol. 2, cap. 9, pàg. 5].

cohort *f.* Colla de combatents o de gent qualsevol DIEC2. —*Podem desaparar, —murmurà*

*Raquel, en la frígida entonació d'una persona avesada a comandar **cohorts***

[cohorts] *de servents entre l'ostentació d'històrics castells [vol. 2, cap. 10, pàg.*

27].

colomista *m. i f.* Colomaire **[colomaire m. i f.** Persona que cria o ven coloms DIEC2.]

DIEC2. *Era **colomista [pigeon-flyer]** per elecció, i dependent de despatx per tal*

*que pogués ser colomista **[pigeon-flyer]** [vol. 1, cap. 6, pàg. 114].*

colpidor -a *adj.* Que colpeix, que fa una impressió forta, remarcable, sorprenent DIEC2.

*La senyora Maldon era de figura **colpidora [striking]**, alta, prima, i seia, ben*

testa, en una negra tibantor, i amb el costat dret de son nas llarg i prominent en

plena llum de gas i l'altre feixugament ombrejat [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

colpir *tr.* Afectar d'una impressió forta, sobtada DIEC2. *Verament, li inspiraven poca*

*pietat els homes vells en general, qui, com a classe, la **colpien [struck]** com a*

exigents, ridículs i repulsius [vol. 1, cap. 1, pàg. 27].

coltelleria *f.* Ganivets i altres estris de cuina (Ø DIEC2; Ø DCVB). —*Però ho haurien de*

fer. Deixo totes les altres rentades per la dona de feines que vindrà al matí, però

*això no li confiaria. —(La dona de feines ja rentava **coltelleria [cutlery]** quan*

Raquel va néixer) [vol. 1, cap. 4, pàg. 77].

columbòfil -a *adj.* Que s'interessa pel foment de la cria i el millorament dels coloms. *A*

*cosa d'un quart de milla camí avall el carret de **columbòfils [pigeon-flyer's***

***dogcart]** estava, buit, vora una taverna [vol. 2, cap. 15, pàg. 142].*

començ *m.* Començament DIEC2. *L'havia esperonat a la confessió el pensament que*

*Raquel devia haver sabut la seva malvestat des del **començ [all along]: [...]** [vol.*

2, cap. 13, pàg. 111].

commòs, -osa *adj.* Commogut DCVB (Ø DIEC2). *I talment ningú de les Cinc Ciutats no se n'hauria commòs [moved] [vol. 1, cap. 5, pàg. 99].*

companyó companyona *m. i f.* Company, companya DIEC2. *Aquella vegada s'havia fet palès, per l'exhauriment físic de la senyora Maldon que la mestressa de casa havia realitzat un enorme esforç personal per a enlluernar i inspirar la seva nova companyona ["lady companion"], [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 14].*

comportívol -a *adj.* Que és de bon comportar o suportar DIEC2. *Pel que feia a l'inventari de la casa, Raquel no havia tingut més remei que admetre excepcions a la seva llei comportívola [endurance] [vol. 2, cap. 9, pàg. 14].*

concussió *f.* Guany il·lícit per un magistrat, un funcionari, abusant del poder que li dona el càrrec DIEC2. *I et fermaré pels talons, per desfalc, i per concussió [blackmail] també! [vol. 2, cap. 19, pàg. 192].*

condescendir *v. intr.* Dignar-se a consentir alguna cosa a algú, prestar-se a DIEC2. *El local nadiu sobrevivia, com a sucursal, i el net de Batchgrew darrerament casat condescendia [condescended] a residir en el primer pis [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].*

congriar *v. tr.* Formar per acumulació de diversos elements DIEC2. *I a l'instant següent, abans que pogués congriar [collect] i reorganitzar les seves forces, fou paralitzat per les petjades d'Horrocleave, coixejant, i el cop d'una porta [vol. 1, cap. 6, pàg. 115].*

conhortar *v. tr.* Animar, exhortar, (algú que està abatut moralment) DIEC2. *Vaig provar la religió, però no em va conhortar [good to me] [vol. 2, cap. 11, pàg. 64].*

conjuminar *v. tr.* Ajustar, posar d'acord, (diverses coses, diversos afers, diverses circumstàncies) de manera que vinguin bé per al fi que es desitja DIEC2. *I havia*

conjuminat [arranged] *de tornar a prestar aquests diners, tot seguit!* [vol. 1, cap. 5, pàg. 107].

conquilla *f.* Closca calcària d'un mol·lusc DIEC2. *Les confortables parets rogenques, amb llurs dibuixos, com a conquilles [limpets] en la cara d'un espadat!* [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].

consirosament *adv.* D'una manera consirosa [**consirós -osa** *adj.* Absorbit per un pensament que preocupa DIEC2.] DIEC2. —*Brocs!* —*exclamà Horrocleave, amb precipitació; però al cap d'un instant afegí consirosament [thoughtfully]: —Bé, qui sap* [vol. 1, cap. 6, pàg. 118].

conspicu -ícu *adj.* Que atreu l'atenció per la seva excel·lència DIEC2. *Duia guants negres, balders, conspicus [prominent], de cabritilla, i un abric negre lleuger* [vol. 1, cap. 1, pàg. 25].

contendent *adj. i m. i f.* Que contén, disputa, lluita, amb un altre DIEC2. *La inspiradora i agradívola imatge de Raquel flotava damunt innombrables exèrcits d'idees contendents [contending], en l'esperit de Lluís Fores, [...]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 111].

contorbador o conturbador, -ora *adj.* Que contorba [**contorbar** o **conturbar** *v. tr.* Agitar, alterar (l'ordre, l'esperit) DCVB.] DCVB (Ø DIEC2). *La simple presència era sempre contorbadora [disturbing]; [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 25].

contrit -a *adj.* Que té contrició [**contrició** *f.* Penediment del pecat, causat pel dolor d'haver ofès Déu DIEC2.] DIEC2. *Era veritat que ell l'havia autoritzada vagament a tornar la meitat dels diners retornats pel contrit [contrite] Julià; [...]* [vol. 2, cap. 17, pàg. 159].

contumèlia *f.* Injúria afrontosa, de fet o de paraula DIEC2. *Havia vist aquella màscara d'aspror i contumèlia [contumelious] damunt la seva cara diverses vegades, abans; [...]* [vol. 2, cap. 13, pàg. 113].

contús -usa *adj.* Que presenta una contusió DIEC2. *Son cap contús [bruised] estava tot colgat en el coixí, mirant monòtonament el sostre, damunt el qual la pantalla de paper del gas projectava una gran ombra tremolenca* [vol. 2, cap. 12, pàg. 93].

coqueta *f.* Dona que cerca de plaure als homes DIEC2. *No n'inferiu que Raquel fos una coqueta [coquette]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].

coqueteria *f.* Acció o dita influïda pel desig d'agradar DCVB (accepció Ø DIEC2). *Avenint-se amb la coqueteria [coquetry] de l'època, el davantal estava enriquit amb certs farbalans, que, no obstant, no feien més que intensificar la seva amorfa lletjor* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

corprès -esa *adj.* Captivitat d'una emoció intensa DCVB (Ø DIEC2). *Ella n'estava sorpresa [liked], d'ell* [vol. 1, cap. 4, pàg. 83]. *El senyor Batchgrew, corprès [startled] i delectat per aquesta inesperada confirmació de la seva teoria, va esclatar: [...]* [vol. 1, cap. 6, pp. 135-136].

corser *m.* Cavall que servia en els tornejos i en les batalles DIEC2. *No hi havia selves, ni amor apassionada, ni corsers [steeds] voladors, ni adoradors esplèndids... per a ella* [vol. 1, cap. 6, pàg. 161].

cortinatge *m.* Joc de cortines d'un llit, d'una porta, etc. DIEC2. *Quan les corredores i els cortinatges [curtains] van haver estat endegats amb mires a la privadesa, la senyora Maldon va fer un sospir de seguretat i va tornar a agafar el seu crochet* [vol. 1, cap. 1, pp. 11-12].

cosset *m.* Peça de vestir que cobreix el cos o el bus, generalment sense mànigues DIEC2. *Mig minut després, l'home aprimat es trobava dins una cambra, i el besava*

*extàticament una bellíssima noia, dolçament desvergonyida, que duia un **cosset [shirtwaist]** esparracat: [...] [vol. 1, cap. 7, pàg. 158].*

coffiol *m.* Test DIEC2. [...], *els deposità per més seguretat en un **coffiolet [slop-basin]** de pisa [vol. 1, cap. 1, pàg. 28].*

cripta *f.* Construcció arquitectònica subterrània, generalment sota el presbiteri dels temples, que serveix de sepultura o d'oratori DIEC2. [...]; *i per aquell motiu la cambra no era utilitzada, essent poques vegades més brillant que una **cripta [crypt]** [vol. 1, cap. 4, pàg. 74].*

curtejar *v. intr.* Escassejar DIEC2. *Sabia que el temps li **curtejava**, però tenia un do natural per la invenció i execució d'aquestes fetes, i calculà que menys de mitja hora havia transcorregut; [...] [vol. 1, cap. 2, pàg. 47].*

curull -a *adj.* Ple a vessar DIEC2. [...], *culleretes palplantades, cendrers **curulls [loaded]** i un gran desordre general de mobles [vol. 2, cap. 9, pàg. 7].*

d'una revolada [o amb una revolada] *loc. adv.* Amb un moviment ràpid i violent, com una estirada, una empenta, etc. DIEC2. *Les seves virtuts eren que protegia completament la bruseteta més fràgil contra tots els perills de la cuina i que podia ésser posat o tret **d'una revolada [in one second]**, en un segon, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].*

damisel·la *f.* Senyoreta DIEC2. *Les **damisel·les [young ladies]**, fins i tot en famílies importants del suburbi, es veien de vegades obligades per les circumstàncies a rentar a la cuina, [...] [vol. 1, cap. 4, pàg. 78].*

damnat damnada *m. i f.* Condemnat a les penes eternes DIEC2. *Em repugna l'aldarull, l'afectació, els floreigs... qualsevol forma de **damnada [damned]** imbecilitat i totes elles plegades [vol. 1, cap. 3, pàg. 54].*

dandisme *m.* Maneres i habituds de dandi [**dandi** *m.* Home que vesteix amb gran elegància DIEC2.] DIEC2. *De cop i volta va comparar la feixuga i arrogant deixadesa de Julià amb el bell dandisme [dandyism] de Lluís* [vol. 2, cap. 16, pàg. 145].

davallament *m.* Davallada DIEC2. *El fet era que la senyora Maldon mesurava el temps que transcorria entre l'encesa del gas i el davallament [drawing down] de les corredores, per dècimes de segon: [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].

de bat a bat *loc. adv.* Obrint completament, del tot DIEC2. *Sos braços eren estesos i lleugerament enlairats mentre tenia el Senyal obert de bat a bat [wide] i dava una mirada al diari, arrufant les celles* [vol. 1, cap. 1, pàg. 19]. *Vora la porta, oberta de bat a bat [ajar], hi havia una cadira amb seient de jonc enreixat* [vol. 1, cap. 2, pàg. 50].

de bo [o **de bo de bo**] *loc. adv.* De debò DIEC2. *Potser mai no s'havia fet carrer, en son magí, que gent de bo de bo [in fact] anés realment al Sud-àfrica* [vol. 1, cap. 3, pàg. 60]. *Com a moltes de persones d'ànima ingènua, tenia en alt grau la facultat de semblar innocent, exceptuant quan era innocent de bo de bo [really]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 122].

de borsada *loc. prep.* Abruptament (Ø DIEC2; Ø DCVB). *I, de borsada [abruptly], deixà la cambra, gairebé dant un cop de porta* [vol. 1, cap. 1, pàg. 40].

de fit a fit *loc. adv.* Fixament, amb la vista fixa DIEC2. *I allí romania Lluís, mirant de fit a fit [staring], com un ximple, la pàgina oberta del llibre de despeses menors, inculplant-se a cada instant* [vol. 1, cap. 6, pàg. 115].

de viu en viu *loc. adv.* Essent viu DIEC2. *Horrocleave ja s'havia gairebé menjat un poble vell de viu en viu [alive] pel pecat de demanar-li si s'havia fet mal!* [vol. 1, cap. 6, pàg. 116].

decrèpit -a *adj.* Arribat a un grau extrem de decadència física, deguda a la vellesa DIEC2.

[...]; una pell **decrèpita** [**decrepit**], senil, que semblava contradir la joventesa del posat i la llambregada [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

deixondit -ida *adj.* No gens ensopit DIEC2. Hauria estat més **deixondida** [**wakeful**] si

hagués pogut endevinar el cop del qual s'havia escapat un parell d'hores abans [vol. 1, cap. 7, pàg. 141]. [...], hi havia els mateixos sentiments de sorpresa, enveja i pietat, **deixondides** [**aroused**] per les accions enigmàtiques d'una generació més joventosa que seguia sos perillosos camins instintius per a mantenir la raça vivent [vol. 1, cap. 8, pàg. 171].

delectança *f.* Delectació [**delectació** *f.* Plaer gustat amb plenitud DIEC2.] DIEC2. No

solament eren bells perquè afavorissin la delectança [**delight**] i el goig. [...] [vol. 1, cap. 2, pàg. 50].

delerós -osa *adj.* Que té deler, ple de deler DIEC2, és a dir, que causa passió o plaer. *Ell*

també, com Lluís i Raquel, tenia els gestos de la joventesa, els inconsiderats, àgils moviments de les extremitats, el delerós [**wistful**], espontani orgull de la seva edat, la colpidora confiança en si mateix [vol. 1, cap. 3, pàg. 55].

delitós -osa *adj.* Delectable DIEC2, és a dir, que fa gustar plenament un plaer (a algú).

Així i tot, ell va pensar que ambdues causes podien haver contribuït a la seva delitosa [**delightful**] indignació [vol. 1, cap. 4, pàg. 75].

desament *m.* Acció de desar DIEC2. *Hi havia quelcom d'absolutament esgarriós en la*

combinació d'un revòlver carregat i un desament [**hoard**] secret de bitllets de banc [vol. 1, cap. 3, pàg. 66].

desclòs -osa *adj.* Obert DCVB (Ø DIEC2). *El fet que el dors del plec estava desclòs*

[unsealed] i el segell no era sinó de mig penic hauria hagut, tanmateix, de llevar a l'objecte tota significació com a tema de curiositat [vol. 2, cap. 10, pàg. 35].

desdejuni *m.* Aliment lleuger que se sol prendre al matí en llevar-se DIEC2. *Apropiant-se tot seguit del nou ideal, al primer matí del seu servei va fer dissabte de la cambra abans del **desdejuni** [breakfast], tot sabent prou que se n'hi havia fet el dia abans* [vol. 1, cap. 1, pàg. 14].

desembullament *m.* Desembull [**desembullar** *v. tr.* Fer cessar d'estar embullat DIEC2.] DIEC2. —*Així i tot, senyor Batchgrew —argüi Lluís en to de superioritat, amb la imparcialitat filosòfica d'un home fet al tranquil **desembullament** [unravelling] de les malvestats, [...]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 129].

desempallegar-se *v. intr. pron.* Alliberar-se d'alguna cosa o persona que ens impedeix d'obrar, ens cohibeix, constitueix una nosa, una molèstia DIEC2. —*Bé, val més que **me'n desempallegui** [get out] de tot això, —va dir-se a si mateix* [vol. 1, cap. 6, pàg. 133].

desertar *v. tr.* Abandonar mancant al deure (un lloc, un partit, una causa, etc.) DIEC2. [...], *semblava, tanmateix, que les Cinc Ciutats, en **desertar** [desertion] a la fi de la setmana de les fàbriques sòrdides, anaven al darrere de la vida més alta, [...]* [vol. 1, cap. 7, pàg. 146].

desfermat -ada *adj.* Sense control, sense mesura DIEC2. *Estava sumàriament vestida, i molt esblaimada, i el seu cabell, més notable que mai, era **desfermat** [down]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 90].

desjouat -ada *adj.* Fora del jou [**jou** *m.* Subjecció que imposa un amo, un compromís, una passió, etc. DIEC2.] (∅ DIEC2; ∅ DCVB). [...], *Raquel tenia la sensació deliciosa i excitant de ser **desjouada** [unyoked], de trobar-se en llibertat, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 40].

desmaiat -ada *adj.* Poc viu, s'aplica especialment als colors DIEC2. *Després tapà el tub amb un altre so **desmaiat** [faintest], tornà el tub a son calaix amb un so bastant*

més fort, i finalment, amb un so més fort encara, va tancar el calaix [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].

desmemoriat -ada *adj.* Mancat de memòria DIEC2. *Lluís Fores arribava tard a casa de la tia-àvia perquè, mitjançant certa preocupació, durant un període aproximat d'una hora s'havia desmemoriat [rendered] del trànsit del temps* [vol. 1, cap. 2, pàg. 43].

destarotar *v. tr.* Desconcertar DIEC2. —*Bé...*, —*i feu un gest implicant que l'enigma el destarotava [baffled]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 123]. —*Ara em destaroteu [puzzle], senyora! No ho podria jurar, ni que fos per a salvar la meva vida. Però li he dit* [vol. 2, cap. 16, pàg. 151].

diarier -era *m. i f.* Venedor de diaris DCVB (Ø DIEC2). [...], *així és que ella havia aturat coratjosament un minyó diarier [news-boy] a la sendera i l'havia comprat* [vol. 2, cap. 12, pàg. 91].

diastre *m.* Eufemisme per *diable* DIEC2. *Vejam, què diastre [on earth] vaig dir anit passada, al capdavall? Voldria saber-ho* [vol. 2, cap. 13, pàg. 115].

diftèria *f.* Malaltia infecciosa aguda, epidèmica, que afecta sobretot els infants, caracteritzada per la formació de pseudomembranes a la gola i a les vies respiratòries i digestives superiors, que poden donar lloc a disfàgia i dispnea DIEC2. *Potser li calia un ull de vellut, o l'amenaça d'un policia, o un infant estenallat per la diftèria [diphtheria] per a recordar-li que el món donava tombs* [vol. 2, cap. 12, pàg. 105].

dignitós -osa *adj.* Que obra o és obrat amb dignitat; que manifesta dignitat DCVB (Ø DIEC2). [...], *tornà amb la deguda pompa, portant un paquet en ses mans dignitoses [dignified]* [vol. 1, cap. 3, pàg. 53].

dipositari -ària *adj.* i *m.* i *f.* Que rep en dipòsit DIEC2. *Havia vist un dia el regidor*

*Batchgrew que conversava amb la senyora Maldon i sabia que tenia amb la senyora Maldon la vaga però imponent relació de **dipositari** ["trustee"] [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].*

dispendiós -osa *adj.* Que porta dispendi [**dispendi** *m.* Despesa gran DIEC2.] DIEC2.

*Hom pot demanar com un solter jove, amb cabals propis i un bell sou, vivint en un districte on els preus són baixos i les convencions socials no pas **dispendioses** [costly], [...] [vol. 1, cap. 2, pàg. 46].*

doll *m.* Raig d'aigua o d'un altre líquid que brolla amb força d'un orifici o obertura

DIEC2. [...]; *mentre **dolls** [streams] d'aigua inundaven la via, ella esclatà altra vegada en franca rialla, [...] [vol. 1, cap. 7, pàg. 158].*

domtat -ada *adj.* De domtar; fer dòcil [**domtar** *v. tr.* Domar DIEC2.] (∅ DIEC2; ∅

DCVB). *Ell estava positivament **domtat** [daunted] [vol. 2, cap. 13, pàg. 108].*

donzellívol -a *adj.* Relatiu o pertanyen a la donzella DIEC2. *I quan ell l'ajudà a redreçar-*

*se, reparà que al capdavall era àgil i flexible, i exquisidament, torbadorament **donzellívola** [girlish] amb les seves curtes faldilles polsoses; i que es refiava d'ell i hi comptava [vol. 2, cap. 9, pàg. 22].*

dreturer -a *adj.* Que té dretura [**dretura** *f.* Rectitud DIEC2.] DIEC2. *Baldament gentil,*

*era casolana, una noia **dreturera** ["downright"], que menyspreava i odiava tota mena de pretensions [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

dringar *v. intr.* Un objecte de metall o de vidre, sonar en rebre un xoc DIEC2. *Hauria*

*imaginat que sentia un timbre que, d'allò més desmaiat, **dringava** [ring] en llunyania... a l'altra casa, a l'altre món [vol. 1, cap. 4, pàg. 89].*

efusió *f.* Manifestació càlida dels propis sentiments afectuosos DIEC2. *La senyora*

*Maldon s'havia aixecat per a fer-li acolliment amb l'escrupolosa **efusió***

[**warmth**] *deguda a un senyor d'edat, un dipositari, i una persona cabdal* [vol. 1, cap. 1, pàg. 27].

eixamorar *v. tr.* Humitejar parcialment, mig remullar DIEC2. *Sos ulls estaven eixamorats* [**moist**] *d'ardor per al bé* [vol. 1, cap. 4, pàg. 84].

eixida *f.* Endret o paratge per on s'ix o surt d'un lloc DCVB (Ø DIEC2). [...], *vivint darrere i damunt la botiga, i havia generat una considerable família, que s'ensinistrava a l'eixida* [**yard**] *del darrere entre llaunes de trementina buides i plenes* [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].

emanació *f.* Acció d'emanar; l'efecte [**emanar** *v. intr.* Escapar-se sota la forma de partícules subtils DIEC2.] DIEC2. *Però la cambra estava encara envaïda per l'emanació* [**effluence**] *emotiva de les ànimes contorbades que tot just se n'havien anat; [...]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 69].

embadalir *intr. pron.* Restar amb l'ànim suspès en la contemplació d'alguna cosa DIEC2. —*Raquel se n'embadalí* [**ravished**]: [...] [vol. 2, cap. 9, pàg. 16].

embolcallar *v. tr.* Embolcar [**embolcar** *v. tr.* Cobrir totalment o parcialment (alguna cosa) envoltant-la amb una tela, un paper, etc. DIEC2.] DIEC2. *Hauria d'embolcallar-la* [**cover up**], *però, fet i fet, no puc avenir-m'hi...* [vol. 1, cap. 1, pàg. 17].

embranzida *f.* Velocitat adquirida DIEC2. *Però ell ignorà les seves blanques expressions, en l'embranzida* [**ardour**] *de seguir el seu nas* [vol. 1, cap. 1, pàg. 28].

emmanllevar *v. tr.* Manllevar DIEC2. *Lluís havia emmanllevat* [**borrowed**] *una bicicleta perquè Raquel la fes malbé tot aprenent a trescar-hi* [vol. 2, cap. 9, pàg. 18].

emmidonat -ada *adj.* Estufat; que mostra satisfacció de si mateix en el gest, en la manera de vestir DCVB (Ø DIEC2). *I allí estava el jove Ted Malkin, en emmidonades*

[starched] *i blanques mànegues de camisa, i amb blanc davantal, [...]* [vol. 1, cap. 7, pàg. 148].

emmotllar *v. tr.* Donar forma (a una matèria pastosa o líquida) per enduriment o solidificació d'aquesta substància dins d'un motlle DIEC2. *Cada un dels milions de sos bons pensaments havia ajudat a emmotllar [to mould] l'expressió del seu posat* [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

empallegat -ada *adj.* Que obra amb encongiment, amb dificultat d'obrar, de moure's (∅ DIEC2; ∅ DCVB). —*En nom de Déu! —digué Lluís a pleret, marcadament empallegat [constraint]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 127].

empegueïdament *adv.* Avergonyidament (∅ DIEC2; ∅ DCVB). *Ell vingué empegueïdament [sheepishly] a la porta de la façana i li demanà que entrés* [vol. 2, cap. 15, pàg. 136].

empunyar *v. tr.* Agafar (una cosa) estrenyent-la fortament amb la mà DIEC2. *Sos dits empunyaven [gripped] convulsivament les manetes* [vol. 2, cap. 9, pàg. 21].

enasprir *v. tr.* Fer tornar aspre DIEC2. —*És un càstig per haver-me enasprit [hardening] el cor contra Julià la nit darrera* [vol. 1, cap. 5, pàg. 107].

encantària *f.* Encanteri DCVB (∅ DIEC2). *A l'ensems fascinades i repel·lides, les dues dones miraren el diner com si fos una encantària [magic]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 34].

encaparrar *v. tr.* Preocupar DIEC2. *Perquè a desgrat de la seva fe en l'eficiència del seu dipositari, la senyora Maldon s'hi encaparrava [worry] en les finances; [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 31]. *Ni tan solament s'encaparrava [trouble] a tenir compte de la possibilitat que els bitllets fossin descoberts per llurs nombres* [vol. 1, cap. 4, pàg. 90].

encaterinar *v. tr.* Encapritxar, enamorar, embadalir DIEC2. *¿Què pot fer-hi un hom quan una noia respectable de cabell encès s'encaterina [takes a fancy] amb un jove?* [vol. 1, cap. 6, pàg. 139].

encegador -a *adj.* Que encega DIEC2. *Fins i tot ulls no tan ingenus com els seus havien parpellejat davant aquell prodigi encegador [dazzlement]* [vol. 1, cap. 7, pàg. 155].

encimbellar *v. tr.* Posar a dalt, al cim, d'un lloc elevat DIEC2. [...] *tan intimidant per als grollers i descosits conservadors del districte, qui se'n revengen fent-ne burla entre ells, però per als quals sempre posseirà el sensacional prestigi de la vida encimbellada [high]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 15].

encirat -ada *adj.* Tibat, dret com un ciri DCVB (Ø DIEC2). *Va aixecar-se de la cadira, encirada [stiff]* [vol. 2, cap. 12, pàg. 100].

encís *m.* Allò que encisa en una persona o cosa DIEC2. [...] *perquè Raquel era jove, amb l'encís [charm] incomparable, únic de l'adolescència gentil; [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

enciser -a *adj.* Encisador DIEC2. *Lluís, que estava paorosament situat pel que feia a la llum, caient-li l'ombra del bust gairebé damunt el plat, havia sofert aquella petita molèstia amb el bon humor més enciser [charming]* [vol. 1, cap. 3, pàg. 58]. *Ell va respondre feblement, en to enciser [low]: [...]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 71].

encloure *v. tr.* Contenir, comprendre, implicar DIEC2. [...], *el projecte del carrer de Brougham, que encloïa [involving] la compra obligatòria de part de la dita propietat al bell preu naturalment esperat de la munificència de les corporacions, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 30].

encolomar *v. tr.* Endossar [endossar *v. tr.* Desempallegar-se (de quelcom enutjós) encarregant-ne l'execució, la cura, etc., a un altre DIEC2.] DIEC2. *Odiava Lluís*

perquè Lluís era tan gerd i tranquil i perquè Lluís li havia encolomat [palmed] pels parents de Lluís, respectables i sense escriúpols, com un home honrat [vol. 2, cap. 19, pàg. 192].

endebades *adv.* Debades [**debades** *adv.* En va, sense efecte, inútilment DIEC2.] DIEC2.

Ell havia procurat endebades [in vain] d'alliberar el pedal [vol. 2, cap. 9, pàg. 22].

endegar *v. tr.* Arranjar, endreçar DIEC2. *Quan les corredores i els cortinatges van haver*

estat endegats [arranged] amb mires a la privadesa, la senyora Maldon va fer un sospir de seguretat i va tornar a agafar el seu crochet [vol. 1, cap. 1, pp. 11-12].

Raquel se n'anà al seu dormitori, donà el gas, s'endegà [straightened] el cabell i es posà son capell negre i la jaqueta blava agençada amb una pell sense nom i arplegà uns guants i la seva bossa [vol. 1, cap. 7, pàg. 144].

enervar *v. tr.* Fer posar nerviós DIEC2. *L'horrible trasmudança en el to d'ella, en arribar*

ell a aquell punt, l'havia enervat [unnerved] [vol. 2, cap. 13, pàg. 112].

enfosqueïment *m.* Acció d'enfosquir o enfosquir-se; l'efecte [**enfosquir** *v. tr.* Fer tornar

*fosc, més fosc DIEC2.] DIEC2. *Dins el vesperal enfosqueïment [dimness] de la saleta de la vella senyora Maldon estava, dreta, la jovenívola donzella Raquel Lluisa Fleckring [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].**

engorgolador -ora *adj.* Que engorgola [**engorgolar** *v. intr.* Fer soroll de líquid passant

*per la gola o per lloc estret DCVB (Ø DIEC2).] DCVB (Ø DIEC2). *Però agafà una tassa de cafè, tirà una part de son contingut al platet i damunt el sofà i començà de xarrupar la resta amb un prodigiós aldarull engorgolador [ingurgitation] [vol. 2, cap. 10, pàg. 27].**

engrapar *v. tr.* Agafar fortament amb la grapa, amb la mà DIEC2. —*No podeu veure,*

—escometé Raquel de bell nou, —que el senyor Batchgrew no us ha estat

afalagant tot aquest temps sinó per a engrapar-vos [to get hold of] els diners?

[vol. 2, cap. 10, pàg. 41].

engronyir *v. refl.* Malhumorar-se, enfadar-se DCVB (Ø DIEC2) —*Bones tardes, —digué*

Raquel engrunyida [sullenly], com si fes el bot [vol. 1, cap. 8, pàg. 186].

enlluernadorament *adv.* D'una manera enlluernadora DCVB (Ø DIEC2). *Ara veia,*

sobtadament, enlluernadorament [blindingly] [vol. 1, cap. 1, pàg. 31].

enrojolar *v. intr. pron.* Algú, enrogir-se per vergonya, còlera o algun altre sentiment o

emoció DIEC2. *Raquel s'enrojolà [blushed as she] mentre girava modestament*

el pom i empenyia la porta, per tal que ell pogués passar al davant d'ella [vol. 1,

cap. 1, pàg. 26].

ensibornament *m.* Acció d'ensibornar; l'efecte [ensibornar *v. tr.* Induir amb enganys,

males arts, a fer alguna cosa DIEC2.] DIEC2. [...], *i els ensibornaments [decoy]*

elèctrics de les seves façanes il·luminaven estranyament les parets inferiors de la

negra i monstruosa Casa de la Ciutat [vol. 1, cap. 7, pàg. 145].

ensonyadament *adv.* Somnolentament (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Aviat el color començà de*

tornar, a pleret, a les galtes d'Horrocleave; sos ulls s'obriren; mirà a son voltant

ensonyadament [sleepily] [vol. 1, cap. 6, pàg. 118].

entabanar *v. tr.* Omplir el cap (a algú) amb promeses, esperances, etc., enganyoses per

induir-lo a fer alguna cosa DIEC2. *Però ara el seu esperit havia sofert,*

terriblement i inexplicablement, un canvi; i li semblava impossible d'entabanar

[to gull] l'agut i poderós Horrocleave [vol. 1, cap. 2, pàg. 51]. *Lluís havia comès*

la infàmia d'entabanar-la [luring] perquè anés al cinematògraf [vol. 1, cap. 8,

pàg. 186].

entonat -ada *adj.* Que es dona to, ple de presumpció DIEC2. *I a més estava estarrufada i entonada [consequential] perquè, sense comptar les persones que duien nom de Batchgrew, [...] [vol. 2, cap. 9, pàg. 6].*

entre cap i coll *loc. adv.* Enutjosament DIEC2/GEC.²³ *Els hi havia tirat, positivament, entre cap i coll [upon him] [vol. 1, cap. 6, pàg. 113].*

entrellucar *v. tr.* Entreveure DIEC2. *Li semblava d'entrellucar [perceive] el sentit pregon, amagat de la vida [vol. 2, cap. 12, pàg. 89].*

envà *m.* Paret prima feta de maons posats de cantell o de panys prefabricats, que generalment no aguanta cap pes DIEC2. *Lluís mirà a través de l'envà [partition] clivellat la figura de Krupp, tot sol a l'avantcambra, i Horrocleave també mirà a Krupp [vol. 2, cap. 17, pàg. 168].*

envigorir *intr. pron.* Agafar vigor DIEC2. *La convicció de la seva innocència, de son fat de víctima, s'envigoriren [strengthened] dins ell [vol. 2, cap. 13, pàg. 114].*

equanimitat *f.* Qualitat d'equànim **[equànim *adj.* Que és sempre d'ànim serè i just en tots els casos i envers tothom DIEC2.]** DIEC2. *I la senyora Maldon s'adonà que valia la pena de conservar la seva reputació d'assenyada equanimitat [equanimity] [vol. 1, cap. 1, pàg. 32].*

eriçador -a *adj. i m. i f.* Que punxa com un eriçó (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Gairebé hauríeu pogut sentir l'espasa dins la veïna, eriçadora [clanking] [vol. 1, cap. 1, pàg. 29].*

ermàs *m. fig.* Com un ermot, sense res **[ermot *m.* Tros de terra no conreada i àrida, sense gaire vegetació DIEC2.]** (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Al dia següent la senyora Tams, que tenia assenyalada, per a dormir-hi, la cambra escadussera, hagué de viure*

²³ Es tracta d'una locució adverbial que, en aquest context, adopta un sentit figurat. El DIEC2 recull aquest sentit figurat, però no en dona el significat, que sí que ofereix el diccionari de la GEC (*Gran Enciclopèdia Catalana*).

en l'ermàs [blight] de la freda desaprovació de Raquel perquè no havia dormit a la cambra escadussera, ni en cap llit [vol. 1, cap. 8, pàg. 172].

errívol -a *adj.* Errant; errabund DCVB (Ø DIEC2), és a dir, que no roman en un lloc fix.

*Ja somiava en la llibertat, en anar **errívol [Ø]** per tot lo món, no subjecte a cap jou sinó a una fantasia de fadri [vol. 2, cap. 13, pàg. 118]. [...]; els nívol **errívols [wandering]** eren lletosos i arrodonits, l'oratge infinitament bla [vol. 2, cap. 14, pàg. 120].*

esbadocat -ada, *adj.* Pertanyent o relatiu al verb *esbadocar*, és a dir, badar (Ø DIEC2; Ø DCVB). [...], *sense cap manipulació de betes, agulles, o botons i traus, perquè no tenia fermalls de cap mena i romania, per darrere, simplement **esbadocat [yawned]** [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].*

esbarjós -osa *adj.* Espaiós, a propòsit per a esbargir-se DIEC2. *Gairebé tots ells posseïen **esbarjoses [spacious]** cases destacades, amb jardins i jardiners i graelles de llar patentades, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].*

esbart *m.* Grup de persones o d'animals DIEC2. *Va rondar al seu entorn com una lloca, i fins i tot com un **esbart [flock]** sencer de lloques, i quan ell va fer-li un rebuf salvatge ella convertí l'esbart de gallines en voladúria d'àngels [vol. 2, cap. 17, pàg. 158].*

esblaimar *v. tr.* Fer perdre (a alguna cosa) la seva coloració normal, fer esdevenir d'un color menys viu DIEC2. *Tinc por que s'**esblaima [fading]** [vol. 1, cap. 1, pàg. 17].*

escadusser -a *adj.* Que sobra, que resta solt, que no fa joc, pel que fa a objectes que es compten, es venen, es disposen, etc., per dotzenes, grosses, etc., per paquets, manats, etc., per sèries col·leccions, jocs, etc. DIEC2. *Raquel seguia amb algunes coses **escadusseres [oddment]** [vol. 1, cap. 3, pàg. 63]. Se n'anà cap al cim dels*

*graons, passant la porta oberta del dormitori **escadusser [spare]**, que ara estava tot fosc [vol. 1, cap. 4, pàg. 73].*

escaient *adj.* Que escau bé, que és encertat i oportú DIEC2. *Raquel es posava el davantal només que pel seu millor vestit, i la seva raó per a fer-ho era la raó sanitària i assenyada que aquella era la cosa acostumada i **escaient [proper]** [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

escalfapanxes *m.* Llar de foc petita practicada en la paret d'una habitació DIEC2. [...], *i la deixà caure amb un so tot just perceptible dins un vas que hi havia damunt l'**escalfapanxes [bow-window]** [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].*

escambell *m.* Reposapeus DIEC2. *Va agafar-ne una, va encendre-la polidament al foc abrandat, i després, dreta damunt un **escambell [footstool]** al mig de la cambra, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

escapolir-se *v. intr. pron.* Fer-se escàpol [**escàpol -a** *adj.* Que ha aconseguit escapar-se DIEC2.] DIEC2. *No podien **escapolir-se [make off]** amb gaire gran cosa, perquè l'article de presa més important s'esqueia a la seva pròpia butxaca [vol. 1, cap. 4, pp. 88-89].*

escarnir *t. tr.* Fer escarn (d'algú) [**escarn** *m.* Burla amb què hom tracta de cobrir de ridícul, d'afrontar, algú DIEC2.] DIEC2. [...], *esforç que, baldament sotjat i potser **escarnit [scorned]** per Raquel, havia, ça com lla, reeixit en el seu propòsit [vol. 1, cap. 1, pàg. 14].*

escondiment *m.* Amagament DIEC2. *I sos dits de venes prominents, agafant els bitllets com a tasca preliminar de llur **escondiment [to hiding]**, semblaven, en llur nerviosa primor, estar dient a Raquel: [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 36].*

escorcollar *v. tr.* Algú, examinar minuciosament (alguna cosa, els seus racons, amagatalls, etc.), per veure què hi ha, si hi ha allò que cerca, etc. DIEC2. [...]: *tan*

*gran era la seva temença que en aquell interval sinistre tota la sotjadora ciutat pogués acoblar-se mansament, al defora, en el carrer i **escorcollar [peer into]** els secrets de la seva existència sense màcula [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].*

esgarip *m.* Xiscle DIEC2. *El vehicle es precipità violentament cap endavant, amb **esgarips [shrieks]** i un enorme trontoll ressonant, i saltà cap amunt del pendent del carrer [vol. 1, cap. 1, pàg. 37].*

esglai *m.* Por causada per la imminència d'un gros perill, d'una desgràcia sobtada DIEC2. *I contemplà aquell espectacle, en la fascinació de l'**esglai [horror]** [vol. 1, cap. 6, pàg. 117].*

esglaiós -osa *adj.* Esglaiador DIEC2. *L'espectacle —especialment pel que feia a la destrucció de la dignitat de l'anciana, —era en tanta de manera **esglaiós [dreadful]** que Raquel no s'adonà de l'efecte que li havia produït fins al cap d'unes quantes hores [vol. 1, cap. 5, pàg. 103].*

esguard *m.* Mirada DIEC2. *La senyora Maldon aixecà l'**esguard [looked up]** tota benvolent i mogué el cap tot assentint, pressosa [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

esllanguit -ida *adj.* Allanguit [**allanguit -ida** *adj.* Amagrit i mancat de força DCVB (Ø DIEC2).] DCVB (Ø DIEC2). *I la blana tenebror i el vent i els **esllanguits [faint]** reflexos en el cel de les foguerades de forns llunyedans, [...] [vol. 1, cap. 7, pàg. 168].*

esmerçar *v. tr.* Emprar (diners) DIEC2. *Demà tornaré a **esmerçar-ne [investing]** nou-centes, i l'interès d'aquest nou invertiment comença el primer d'aquest mes [vol. 1, cap. 1, pàg. 29].*

espalmar *v. tr.* Esglaiar [**esgalaiar** *v. tr.* Causar esglai (a algú) DIEC2.] DIEC2. *¿No era quelcom més que un present, cosa destinada a **espalmar [stagger]** els espectadors? [vol. 1, cap. 3, pàg. 58].*

espalmat -ada *adj.* Acció d'esglaiar, l'efecte (Ø DIEC2; Ø DCVB). *La senyora Maldon estava espalmada [aghast], però va fènyer vivacitat, exclamant: [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 32]. La senyora Maldon romangué espalmada [dumbfounded] [vol. 1, cap. 1, pàg. 40]. Tanmateix, però, Raquel estava encara espalmada [astounded] del seu canvi per al bé, produït pel son i la força de la seva obstinada vitalitat [vol. 1, cap. 5, pàg. 102].*

esparverar *v. tr.* La imminència d'un perill, esverar DIEC2. *Sembla que perdi tota la seva vitalitat; i això és el que us esparvera [frighten] [vol. 1, cap. 4, pàg. 95].*

esparverat -ada *adj.* Torbat de por profunda DCVB (Ø DIEC2). —*Ja és aquí! —murmurà Lluís, com a esparverat [aghast] [vol. 2, cap. 10, pàg. 54].*

espatarrador -ora *adj.* Espatarrant DCVB. *Estava en plena possessió dels ideals convencionalment espatarradors [snobbish] del suburbi, [...] [vol. 1, cap. 2, pàg. 44].*

espaume *m.* Espasme [espasme *m.* Contracció involuntària i persistent d'un múscul o d'un grup de músculs DIEC2.] DCVB (Ø DIEC2). *Però la sensació de perjudici va passar com un espaume [spasm] quan sos ulls toparen els de Julià [vol. 2, cap. 11, pàg. 67].*

especios -osa *adj.* Que no té de bo o ver sinó l'aparença DIEC2. *En un moment, de mofador de la domesticitat conjugal, esdevingué mofador de la vida del solter amb son tedi incommensurable i secret, abscondit sota el vistós mantell d'una especiosa [specious] llibertat: [...] [vol. 1, cap. 6, pàg. 125].*

esperitat -ada *adj. i m. i f.* Possèit de l'esperit maligne, que té els mals esperits DIEC2. *No era un home brutal, ni tal solament carregós o esperitat [savage]: i milers d'esperitats [savages] vaguejaven lliures i espaordidors per les Cinc Ciutats [vol. 2, cap. 19, pàg. 195].*

espona *f.* Costat del llit DIEC2. —*Se n'ha anat de dret al llit, digué la senyora Tams blanament, a l'espona [bedside] de la senyora Maldon* [vol. 1, cap. 8, pàg. 172].

esquer -erra *adj.* Esquerre DIEC2. [...]; *al mateix temps retirava el seu peu esquer [left] i, amb una guitza, alçava el taló unes quantes polsades* [vol. 1, cap. 7, pàg. 153].

esquerperia *f.* Qualitat d'esquerp DIEC2. *I sent l'esquerperia [boorishness] el seu defecte cabdal, ell, naturalment n'estava tot orgullós, trobava que era la més bella de les seves qualitats, i menyspreava tota manifestació de virtuts oposades* [vol. 1, cap. 3, pàg. 54].

esquitllar *v. refl.* Relliscar DCVB (accepció Ø DIEC2). *S'havia esquitllat [slipped] sanglotant dins el llit* [vol. 2, cap. 10, pàg. 43].

esquitllar-se *intr. pron.* Passar per algun indret esquivant la vigilància d'algú, tractant de no ésser vist, etc. DIEC2. —*El senyor Maldon se n'ha esquitllat [flit], d'aquí; i, —afegí tot anant cap a la sendera i assenyalant, cap enlaire, un vidre trencat a la finestra del primer pis, —veu's aquí un bocí del seu divertiment abans que s'esquitllés [flitted]!* [vol. 2, cap. 15, pàg. 134].

establer establera *m. i f.* Persona que té cura d'un estable DIEC2. *No, li calia llevar-se l'americana a la cambra del darrere i arremangar-se les mànigues i deixar senyals a l'aigüera i clapotejar-hi i refregar-s'hi com un establer [stableman], i eixugar-se amb l'ordinari i aspre eixugamans sospès d'un cilindre* [vol. 1, cap. 3, pàg. 56].

estamordit -da *adj.* Acció d'estamordir; l'efecte [estamordir *v. tr. i intr. pron.* Atordir, deixar com mort, sense sentits DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Ara estava tota estamordida [filled with dread]* [vol. 1, cap. 8, pàg. 182].

estant *adj.* Que s'està o roman en un lloc DIEC2. *Un soroll molt fortament gratador, com una insistent amenaça, sonà del carrer estant [Ø], fent instantàniament estremir la delicada placidesa de la llar de la senyora Maldon [vol. 1, cap. 1, pàg. 36].*

estany *m.* Metall blanc brillant, tou, fàcilment fusible, mal·leable a la temperatura ordinària, però trencadís en calent (símbol, Sn; nombre atòmic, 50; pes atòmic, 118,69) DIEC2. *La graella tenia una repisa a un costat, la qual suportava una olla petita i brilladora d'estany [tin] [vol. 1, cap. 4, pàg. 85].*

estaquirot *m.* Estaferm [**estaferm** *m.* Persona aturada, inútil, que fa nosa DIEC2.] DIEC2. [...]; *i mitjançant determinades entonacions i gestos hom declarà la pau en la mateixa presència del vell estaquirot [unperceiving] bàrbar, cosa peculiarment delitosa per a les parts contractants [vol. 2, cap. 10, pàg. 26].*

estar a l'estaqueta Estar subjecte a una situació que no es pot deixar DIEC2. [...] *hom no podia dir-ne que estigués estaqueta [to attend assiduously] al seu negoci [vol. 1, cap. 1, pàg. 23].*

estatuir *v. tr.* Establir (especialment allò que ha de regir les persones o les coses) DIEC2. *La part de Lluís, a més de la casa de Bycars, es componia d'accions sortoses de les Societats Anònimes que venen aigua i altres coses necessàries de la via al públic, en les condicions que elles estatueixen [on their own terms] [vol. 2, cap. 10, pàg. 31].*

estenallar *v. tr.* Tenallar [**tenallar** *v. tr.* Agafar fort (algú o alguna cosa) amb les mans, les cames, un instrument, etc. DIEC2.] DIEC2. *Si la rancúnia del jui de Raquel hagués estat prou ferotge per a estenallar-lo [strike] a terra, segurament els seus anys no l'haurien salvat! [vol. 1, cap. 5, pàg. 108].*

estenallat -ada *adj.* Estès tot llarg a terra DIEC2 (Ø DCVB), per efecte d'un cop, una patacada, etc. *El cor d'ella s'endurí contra ell de cop i volta, contra el seu cap i*

*la seva cara embenats de blanc, contra la seva veu feble de màrtir **estenallat** [beaten] [vol. 2, cap. 12, pàg. 94].*

estiracordetes *m. i f.* Persona que es complau a ajudar a fer mal a algú DIEC2. *I pel que feia a si mateixa, ella, Raquel era una **estiracordetes** [over-righteous] pedant, una manífassera, una dona dissenyada que no feia sinó disbarats, una criatura de mal cor [vol. 2, cap. 16, pàg. 153].*

estocada *f.* Cop d'estoc o de punta d'espasa, de sabre, etc. DIEC2. [...], *Raquel plantà la confessió al foc i el feu penetrar febrósament dins els carbons enrogits, a **estocades** [lunges] del burxó [vol. 2, cap. 11, pàg. 64].*

estofa *f. ant.* Roba, i especialment la de llana o seda DCVB (accepció Ø DIEC2). *El peu esquerre penjava, coix, damunt el marge del sofà; l'angle prominent de son genoll dret dividia bruscamment l'**estofa** [drapery] de les seves faldilles en dos sistemes, i la sabata dreta amb son fermall d'acer oprimia el dors elàstic del Chesterfield [vol. 1, cap. 6, pàg. 120].*

estofa *f.* Matèria en què està afaïçonada alguna cosa DIEC2. [...], *tot això reposant damunt jaces blanques d'una **estofa** [tinted] de color de cérvol, amb una tapadora carmesí, folrada de seda, que els feia de pavelló [vol. 1, cap. 3, pàg. 57].*

estòlidament *adv.* D'una manera estòlida [**estòlid -a** *adj.* Neci DIEC2.] DIEC2. *Amb un home hi caminava **estòlidament** [stolidly] una dona jove, amb el faldellí aixecat i tirat al voltant del cap, per la part de darrere, com un xal; però fins i tot aquests dos no conversaven [vol. 2, cap. 12, pp. 102-103].*

estrabul·lat -ada *adj.* Desassenyat DIEC2. —*És el minyó més **estrabul·lat** [oddest] que mai hagi vist! —declarà tot somrient [vol. 2, cap. 11, pàg. 70].*

estrafer *v. tr.* Imitar més o menys bé (algú o quelcom d'un altre) DIEC2. *Deliberadament, havia **estrafet** [feigned] el son quan Lluís entrà a la cambra, i*

havia mantingut la respiració blana i regular de l'adormit, fins molt després que ell va ser al llit [vol 2, cap. 12, pàg. 73].

estrafet -a *adj.* Contrafet [**contrafet -a** *adj.* Tort, desviat de la forma regular, deforme DIEC2.] DIEC2. *Mentre Raquel travessava amb l'aliment cap al llit, no pogué menys de dir, encara que amb estrafeta [feigned] diferència, al senyor Batchgrew: [...]* [vol. 1, cap. 5, pàg. 109].

estre *m.* Estri DCVB (∅ DIEC2). —*Volia dir-vos que no us cal d'arribar-vos a casa vostra a cercar els estres [things] de nit, a menys que ho volguéssiu especialment, és clar* [vol. 1, cap. 4, pàg. 72]. *Damunt l'alta repisa hi havia pots de llauna i un despertador i estres [utensils]; d'altres diversos estres [utensils] eren penjats a la paret entre les imatges acolorides de dolces noies i homes amb posat d'antics escandinaus, [...]* [vol. 1, cap. 4, pàg. 73].

estrèpit *m.* Soroll fort DIEC2. *Al despatx de més endins, entre vaixells d'art lluent, fusta tacada de tinta, papers polsosos i escombraries, Jim Horrocleave tirava amb estrèpit [banged down] un llibre de despeses menors al pupitre de Lluís* [vol. 2, cap. 19, pàg. 190].

exànime *adj.* Sense vida, sense senyals de vida DIEC2. *Dins el cor de la vella exànime [exanimate] del llit, i dins el cor de la dona vellejant, de braç ceptat i groller encara alçat a l'aixeta del gas, [...]* [vol. 1, cap. 8, pàg. 171].

execrar *v. tr.* Tenir en horror, com a digne d'abominació DIEC2. *Tots els seus moviments eren els d'un bandejar que a l'ensem temia i execrava [execrated] l'organisme foragitador* [vol. 2, cap. 10, pàg. 50].

exonerar *v. tr.* Alliberar (algú) d'alguna cosa onerosa DIEC2. *Ella la rebria amb el posat escaient, amorós, conjugal, dient-li que dava massa importància a una menudesa,*

*que era esplèndid, de part seva, això de confessar-se, i, tot plegat, **exonarant-lo** [exonerating] i rehabilitant-lo* [vol. 2, cap. 13, pp. 111-112].

extasiar *intr. pron.* Ésser pres d'una gran admiració DIEC2. [...]; *perquè la irradiació importa una mena d'èxtasi, i la senyora Maldon era massa digna per a **extasiar-se** [ecstasy]* [vol. 1, cap. 1, pp. 12-13].

exultar *v. intr.* Estar transportat d'alegria DIEC2. *I mentre, gairebé inconscientment, **exultava** [exulted] en la seva juvenesa, fins coltellets de tràfic dol, a base de la marcida i desvalguda senilitat de la senyora Maldon, semblaven travessar aquell orgull personal* [vol. 1, cap. 8, pàg. 175].

facècia *f.* Allò que hom diu o fa per divertir fent riure DIEC2. *Tenia a la punta de la llengua de dir a Raquel, amb **facècia** [facetiousness] cada cop més aplomada:* [...] [vol. 2, cap. 10, pàg. 41].

factòtum *m. i f.* Persona que ho fa tot ella en un afer, una empresa, etc. DIEC2. [...], *el **factòtum** [factotum] del despatx, vingué de l'oficina exterior, amb un posat compost d'alegria i aprensió, en parts gairebé iguals* [vol. 1, cap. 6, pàg. 114].

fael *adj. i subst.* Feel [**feel** *adj.* Fidel DCVB (Ø DIEC2).] DCVB (Ø DIEC2). [...] —*Però hauria estat un home lliure, sí, lliure baldament fos a la presó, i hauria seguit la bella tradició de la rectitud, guanyant-se el respecte i l'admiració de totes les ànimes **faels** [true], etc.* [vol. 1, cap. 6, pàg. 112].

faisó *f.* Manera DIEC2. *La vaga temença de Raquel s'esvaí bon punt mirà aquelles **faisons** [freatures] gastades, i deixà lloc a un nou i definit esglai* [vol. 1, cap. 8, pàg. 183].

falaguer -a *adj.* Que atrau per les maneres agradoses, corteses DIEC2. *La senyora Maldon digué **falaguera** [cajolingly], manyagosa:* [...] [vol. 1, cap. 8, pàg. 176]. *Tanmateix, però, el sistema social de Bursley, segons en daven exemple*

*Wedgwood Street i la Plaça del Mercat, ses principals artèries botigueres, era aquell matí extraordinàriament **falaguer** [alluring], resplendent i vigoritzant* [vol. 2, cap. 14, pàg. 121].

fal·làcia *f.* Disposició a enganyar DIEC2. *Estava assedegat de rectitud, i al llibre de despeses menors hi traspuava per tot la **fal·làcia** [unrighteousness]; i era obra de les seves mans* [vol. 1, cap. 6, pàg. 111].

fal·lir *v. intr.* Fallar DCVB (Ø DIEC2). *Julià semblà que fes una provatura de parlar i que li **fal·lís** [fail]...* [vol. 2, cap. 11, pàg. 69].

falsesa *f.* Falsetat DCVB (Ø DIEC2). [...]; *i en aquesta aparent contradicció s'hi amagava una insinuació de **falsesa** [falseness], lleument pertorbadora, que inquietava misteriosament la dreturera Raquel* [vol. 1, cap. 1, pàg. 15].

fanaler *m.* Persona que tenia cura dels fanals públics i els encenia DIEC2. *I vaig haver d'eixir de la casa per la façana i el **fanaler** [lamplighter] va enfilarse damunt la porta del darrere, per compte meu, i va deixar-me dintre l'eixida perquè pogués arreplegar la clau altra vegada* [vol. 1, cap. 6, pàg. 128].

faramalla *f.* Ostentació [ostentació *f.* Exhibició, feta amb afectació, de quelcom que afalaga la vanitat DIEC2.] DIEC2. *El vigilant nocturn, eixit de fresc de son llit, es movia amb molta de **faramalla** [fussily] per l'eixida* [vol. 1, cap. 2, pàg. 47].

farbalà *m.* Banda de roba cosida per la part superior i deixada penjar, amb què s'adorna una faldilla, una cortina, etc. DIEC2. *Avenint-se amb la coqueteria de l'època, el davantal estava enriquit amb certs **farbalans** [flouncings], que, no obstant, no feien més que intensificar la seva amorfa lletjor* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

farisaic -a *adj.* Propi o característic dels fariseus [**fariseu** *m.* Hipòcrita refinat, que fingeix una santetat o perfecció moral que no té DCVB (accepció Ø DIEC2).] DIEC2. *El descobriment que era ella, **farisaica** [Pharisaical] i inflexible, la immediatament*

responsable de la desaparició dels bitllets de Banc, gairebé l'ofuscava [vol. 2, cap. 18, pàg. 176].

fat *m.* Destí ineludible DIEC2. *Hi havia, ben segur, un **fat [fate]** contrari a la vetllada!* [vol. 1, cap. 1, pàg. 39].

felló -ona *adj.* Irat DIEC2. *I el vell Batchgrew li anava parlant i seduïnt fins que Raquel estigué a punt de creure que el truc de les obligacions, en aquest món, havia estat originàriament inventat pel mateix Tomàs Batchgrew amb propòsit **felló [felonious]*** [vol. 2, cap. 10, pàg. 33].

femenívol -a *adj.* Donívol [**donívol -a** *adj.* Relatiu o pertanyent a la dona DIEC2.] DIEC2. *Quan ella comparegué envers ell amb un bol d'aigua, sabó, i una tovallola, a ell va repugnar-li la **femenívola [womanish]** maniobra de ser rentat al llit* [vol. 2, cap. 12, pàg. 113].

fènyer *v. tr. ant.* Fingir, figurar una cosa així com no és en realitat DCVB (accepció Ø DIEC2). *I no **fenyeria [pretend]** pas; ni tan sols es preocuparia de **fènyer [pretend]**, perquè la senyora Tams era tan mancada d'importància que ningú se'n preocupava* [vol. 2, cap. 10, pàg. 44].

fer catúfols *loc.* Comportar-se com un infant (Ø DIEC2; Ø DCVB).²⁴ *A desgrat de la seva barba, ell li aparegué com un col·legial grandassàs **fent catúfols [blundering]** en el món, una mena de cadell tot seriós* [vol. 2, cap. 15, pàg. 139].

fer l'ullet *m.* Tancar i obrir ràpidament un ull tenint obert l'altre DIEC2. *Ella havia mantingut la seva laudable calma fins que ell va **fer l'ullet [winked]*** [vol. 2, cap. 12, pàg. 81].

²⁴ Vg. «semblar un cadúfol» al DCVB. En aquest context, «fer catúfols» té el sentit de «semblar un cadúfol»: ésser un infant molt petit i bellugadís (Llofriu) DCVB.

fermall *m.* Allò amb què es ferma o lliga alguna cosa DIEC2. [...], *sense cap manipulació de betes, agulles, o botons i traus, perquè no tenia **fermall** [fastenings] de cap mena i romania, per darrere, simplement esbadocat* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

ferrís -issa *adj.* De ferro DIEC2. *A través de la clivella de finestra, que era a un costat, podia veure el fanal i la vorera **ferrissa** [iron] del paviment* [vol. 2, cap. 10, pàg. 39].

festejadís -issa *adj.* Que convida a festejar-hi DIEC2. *No era cap frèvola criatura, ni una **festejadissa** [flirt] ni una recercadora de sensacions dubtoses* [vol. 1, cap. 6, pàg. 125].

festívol -a *adj.* Festiu DIEC2. *Allí sens dubte, li feia honrament, perquè havia ordenat una vetllada **festívola** [festive]; però a l'ensem se'n sentia sorpresa i contorbada* [vol. 1, cap. 1, pàg. 33].

fet i fet *loc. adv.* Al capdavall, comptat i debatut DIEC2. *Però, **fet i fet** [and yet], durant les tres setmanes i mitja de llur existència conjunta, l'estima de Raquel envers la senyora Maldon havia sofert certes modificacions subtils* [vol. 1, cap. 1, pàg. 14]. ***Fet i fet** [indeed], admetria qualsevol símptoma de vellura llevat d'una memòria fugidora* [vol. 1, cap. 1, pàg. 35]. *Fet i fet [in practice] no podia pas dir a la seva tieta, davant de Julià i de Raquel: [...] [vol. 1, cap. 4, pàg. 69]. Lluís veié que havia fet ben fet de simular ignorància de la torçada i de suposar que Horrocleave havia rellicat, mentre que **fet i fet** [in fact] Horrocleave havia ficat el peu dins una peça de fusta podrida* [vol. 1, cap. 6, pàg. 116]. *L'armilla amb la seva eixerida inadaptació a la seva vella raresa, intensificava, **fet i fet** [somehow], la sinistra virtut de la seva aparició* [vol. 1, cap. 6, pàg. 126].

feta *f.* Acció assenyalada DIEC2. *Quan la **feta** [deed] fou complerta i la cambra resplendí de cop i volta amb blana il·luminació, la senyora Maldon va murmurar: [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].*

fiat -da *adj.* Digne de confiança DIEC2. *Quan aixecà l'esguard envers Raquel i mogué el cap amb benvolença, veié una noia d'un bell caràcter, absolutament **fiada** [trustworthy], [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 18].*

finar *v. intr.* Morir DIEC2. *Qualitats atractives que havien **finat** [expired] dins ell feia qui-sap-lo temps, semblaven ressuscitades i animadores de sos trets arruïnats [vol. 2, cap. 14, pàg. 127].*

fixesa *f.* Qualitat de fix DIEC2. *Judicant per la **fixesa** [fixity] dels trets de la vella dama, Raquel decidí que ella encara no n'era perdonada del desaire fet a la memòria de la seva mestressa [vol. 1, cap. 1, pàg. 38].*

folgat *adj.* Que ve ample DIEC2. [...]; *i cadascú tenia una llarga eina tallant que penjava d'un cinyell **folgat** [ample] i balder [vol. 1, cap. 7, pàg. 153].*

fontada *f.* Aplec de gent a la vora d'una font per menjar i divertir-se DIEC2. —*Depèn del que en digueu mal. No és pas una **fontada** [picnic] [vol. 2, cap. 12, pàg. 81].*

formidable *adj.* D'una gran força, que és de témer DIEC2. *I, tanmateix, el simple fet que allò hagués de romandre a la casa ho canviava en quelcom basardós i **formidable** [formidable], [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 34].*

formiguejar *v. intr.* Una part del cos, experimentar una sensació de formigó DIEC2. *I de cop i volta el cor li va fer un bot, i la sang li **formiguejà** [crept] [vol. 1, cap. 4, pàg. 87].*

fortitud *f.* Fortalesa DIEC2. *Es mantenien acoblades com una escultura simbòlica, i amb tota llur **fortitud** [fortitude] i seny, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 20].*

foscura *f.* Foscor DCVB (Ø DIEC2). *La finestra sense cortines, en lloc de mostrar cap foscura [black], revelava un altre interior, emblanquinat i ben il·luminat pel gas de la cuina* [vol. 1, cap. 4, pàg. 74].

fòtil *m.* Moble, estri o qualsevol objecte transportable o manejable DIEC2. —*Muntaré la meva i remolcaré el vostre fòtil [crock], —feu ell, alçant l'esguard a Raquel, tot cargolant una vàlvula* [vol. 2, cap. 12, pàg. 77].

franc franca *adj.* Que expressa obertament el seu pensament DIEC2, és a dir, sincer. *Raquel posà les mans damunt la taula, parada per un sopar de quatre persones, i demanà amb veu ferma i franca [frank] si mancava alguna altra cosa* [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

franel·la *f.* Teixit lleuger i fi de llana amb lligat de plana DIEC2. *Damunt ell s'estenia un llarg vestit de franel·la [flannel] tot nu, amb botons antiquats de mareperla al coll i a les mànigues* [vol. 1, cap. 4, pàg. 85].

frec a frec *loc. adv.* Gairebé tocant DIEC2. *Mentre, Raquel, frec a frec [close], al seu darrere, induïa sos braços rígids a ficar-se a l'abric, s'adonà sobtadament que ell, al capdavant, no era sinó una decrepita supervivència; [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 37].

fregatel·la *f.* Fregada, fregadissa DIEC2. *El triple munt d'articles damunt el drap va créixer lentament, però va créixer; i aleshores Raquel, havent agafat un nou eixugamà blanc d'un ganxo, començà la fregatel·la [wipe], i la seva fregatel·la [wiping] era una art* [vol. 1, cap. 4, pàg. 78].

fressosament *adv.* Amb fressa DIEC2. *Son nas era un nas emprenedor, flairador, un veritable nas, que exercia les funcions nadiues i escaients del nas, fressosament [noisily]* [vol. 1, cap. 1, pp. 25-26].

fretura *f.* Mancança o escassetat del necessari DIEC2. *Realment, en tenia **fretura***

[needed it] [vol. 1, cap. 4, pàg. 84]. *La senyora Tams havia nat servidora, i la seva naturalesa era aital que tenia **fretura [wanted]** de presentar les seves excuses a Tomàs Batchgrew per la dolenteria de la porta* [vol. 1, cap. 5, pàg. 98].

frèvol -a *adj.* Flac de forces, sense vigor DIEC2. *No era cap **frèvola [light]** criatura, ni*

una festejadissa ni una recercadora de sensacions dubtoses [vol. 1, cap. 6, pàg. 125].

fulgurar *v. intr.* Llançar rajos de llum DIEC2. *Ell va dar-lo més, i la llum resplendí*

*directament damunt el lavabo, que **fulgurava [glittered]** amb l'ivorina lluentor de l'ampla pisa i la blancor de les tovalloles, que exhibien totes les arrugues de llur plegament* [vol. 1, cap. 4, pàg. 85].

fus *m.* Barreta rodona de fusta que va aprimant-se des del mig cap als dos extrems i

serveix, en la filatura a mà, per a torçar el fil i enrotllar-lo a mesura que es forma DIEC2. [...]; *i esdevingué simplement patètic per a Raquel que la senyora Maldon es forçés contínuament a seure tota dreta com un **fus [straight upright]*** [vol. 1, cap. 1, pàg. 15].

fútil *adj.* Frívol DIEC2. *No importava que estiguessin bruts en general mentre que el ritu*

*religiós i **fútil [futile]** d'aquella neteja hagués estat realitzat, demostrablement, durant el matí* [vol. 1, cap. 5, pàg. 99].

gai -a *adj.* Que dona alegria DIEC2. *Va sentir-se **gai [gay]**, tranquil·lament feliç, i,*

tanmateix, excitat [vol. 1, cap. 4, pàg. 74].

galimaties *m.* Discurs, escrit, confús, enrevessat DIEC2. —*Mai no havia sentit un*

***galimaties [rigmarole]** com aquest en tota la vida* [vol. 1, cap. 5, pàg. 106].

galze *m.* Rebaix, usualment en angle recte, que es fa a l'aresta d'un bastiment per

encaixar-hi portes, balcons, finestres, i a les fulles d'una vidriera per encaixar-hi

els vidres DIEC2. *En acabat, a través de la petita clivella que feia la porta mig oberta entre el **galze [hinges]** de dalt i el del mig, veié a Horrocleave decantat com un jutge sobre el llibre [vol. 1, cap. 6, pàg. 117].*

gambada *f.* Passa llarga DIEC2. *Mentre el paper feia una fressa peculiar a la seva mà, senti com el cor li pegava una ràpida **gambada [bound]** [vol. 1, cap. 2, pàg. 50]. Com tots els que mai no han eixit de nit, havia deixat completament d'acompassar-se amb les **gambades [stride]** progressives de les Cinc Ciutats pel gran camí de la civilització [vol. 1, cap. 7, pàg. 156].*

garita *f.* Torreta, caseta petita, generalment amb finestretes llargues i estretes, que serveix d'abric a un sentinella, un guaita, un guardaagulles, etc. DIEC2.²⁵ *Des de la **garita [conning-tower]** d'acer de les seves celles Julià havia atrapat llurs íntimes mirades a taula [vol. 1, cap. 3, pàg. 64].*

gaudiós -osa *adj.* De gaudi; gojós DCVB (Ø DIEC2). [...]; *i, tanmateix, a l'ensems, essent allí, prop de Lluís, dins la nit de fresses lleugeres, estava tota **gaudiosa [exultant]**, com certament no n'havia estat mai a la vida [vol. 1, cap. 7, pàg. 166].*

geliu -a *adj.* Gèlid DIEC2 (Ø DCVB). *La cambra era **geliua [chilly]** i feia una lleu olor de remei [vol. 1, cap. 4, pàg. 71].*

gemeguívola -a *adj.* Que gemega (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Sabia, talment, que ell detestava i menyspreava la malaltia en els altres, i que quan ell estava malalt esdevenia una massa **gemeguívola [cowardice]** de covardia i de vituperació [vol. 1, cap. 6, pàg. 134].*

gentil *adj.* De maneres delicades, ple de gràcia, cortès, afectuós DIEC2. *Baldament **gentil [comely]**, era casolana, una noia dreturera, que menyspreava i odiava tota mena de pretensions [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

²⁵ Aquí Carner l'usa en sentit figurat.

gerd -a *adj.* Tendre i fresc DIEC2. *El que veia era una noia ingènua, de trets agradables, i de pell fina i **gerda [fresh]**, i de cabell bastant groguenc* [vol. 1, cap. 1, pàg. 26].

gomós -osa *m.* Home exageradament curós en el vestir i que segueix rigorosament la moda DIEC2. *En el cas present l'havia originada la desventura d'un **gomós [dandy]** amb un artesà sense feina, a les vores d'Hanbridge* [vol. 1, cap. 3, pàg. 65].

gorja *f.* Gola DIEC2. *El senyor Batchgrew, després de vacil·lar i escurar-se la **gorja [throat]**, començà de pujar els graons, empastifant-los* [vol. 1, cap. 5, pàg. 99].

gormand -a *adj. i m. i f.* Que té afecció per al bon menjar DIEC2. *Fou endebades per a Raquel que, cor endins, li digués **gormand [glutton]**: l'actitud d'ell envers el sopar d'ella fou impecable* [vol. 2, cap. 10, pàg. 26].

gosadament *adv.* Audaçment DIEC2. *I Raquel amb una semblant manca de convicció en el seu posat serè, avançà **gosadament [audaciously]** dins l'ombrívol corredor* [vol. 1, cap. 1, pàg. 21].

graponejar *v. tr.* Grapejar [**grapejar** *v. tr.* Palpar grollerament, regirar amb la mà DIEC2.] DIEC2. *Fins i tot després que la senyora Maldon l'hagué sentida **graponejant [fumbling]** per un espai de temps interminable la difícil finestra del replà, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 39].

gratador -a *adj.* Que grata DIEC2. *Un soroll molt fortament **gratador [rasping]**, com una insistent amenaça, sonà del carrer estant, fent instantàniament estremir la delicada placidesa de la llar de la senyora Maldon* [vol. 1, cap. 1, pàg. 36].

gruar *v. tr.* Desitjar vivament DIEC2. [...], *el corredor envers el qual l'esguard de Raquel i l'oïda de la senyora Maldon **gruaven [were strained]** per a atrapar qualsevol senyal d'una arribada, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 38].

guinea *f.* Moneda d'or anglesa equivalent a 20 xílings, usada després com a unitat de compte amb 21 xílings de valor DIEC2. [...], *però Horrocleave era cordial envers les idees científiques en la indústria de la terrissa, i havia, fins i tot, dat mitja guinea [guinea] als cabals per a l'Encoratjament de l'Educació Tècnica en el districte* [vol. 2, cap. 11, pàg. 57].

guitza *f.* Acció d'alçar i llançar violentament endarrere una o ambdues potes posteriors un cavall, un ase, un mul, etc. DIEC2. / *f.* Cop que es dona amb aquest moviment DIEC2. *Raquel, amb el peu lleuger, tirà d'una guitza [kicked] el tamboret a son estatge, sota la taula, i simultàniament apagà la candeleta, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].

guspirejar *v. intr.* Centellejar [**centellejar** *v. intr.* Brillar llançant intermitentment vius rajos de llum com fan els estels fixos DIEC2.] DIEC2. [...]; *el repte de la seva netedat guspirejava [gleamed] damunt tota superfície llisa, vencedora en la interminable batalla contra l'horrible contagi de les indústries potineres* [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].

halo *m.* Corona lluminosa blanca o irisada que apareix envoltant un cos lluminós, especialment el Sol o la Lluna, resultat de la reflexió i la refracció de la seva llum DIEC2. *A la cuina, mentre ella es decantava damunt el perol i el foc, cada objecte era voltat d'una mena d'halo [halo], com la lluna en temps d'humitat* [vol. 2, cap. 12, pàg. 82].

hedonístic -a *adj.* Relatiu o pertanyent a l'hedonisme [**hedonisme** *m.* Doctrina que considera el plaer l'únic o el principal bé de la vida DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Ella s'havia casat amb la classe hedonística [hedonistic] (sempre secretament envejada per l'altra) i el capteniment de Lluís com a membre d'aquella classe ja havia començat a decebre-la* [vol. 2, cap. 10, pàg. 37].

herbam *m.* Conjunt d'herbes que creixen abundantment en un terreny DIEC2. *Romangué quiet per uns quants minuts, mentre una vagoneta retrunyia a través del passatge cobert i les potes del cavallàs feien cruixir els **herbams** [shawds] de l'eixida* [vol. 1, cap. 6, pàg. 118].

heure *v.* Haver DIEC2. *Contra la raó, insistia a dir-se que amb els bitllets podria **heure** [reach] la salvació* [vol. 1, cap. 4, pàg. 90].

hiperestèsic -a *adj.* Relatiu o pertanyent a la hiperestèsia [**hiperestèsia** *f.* Augment o exageració de la sensibilitat DIEC2.] DIEC2. *Però tenia la més **hiperestèsica** [sensitive] apreciació de l'exquisida bellesa d'aquelles peces de paper* [vol. 1, cap. 2, pàg. 50].

homeier -a *adj. i m. i f. ant.* Homicida DIEC2. [...], *fou tan favorable que Lluís pogué bandejar totalment el possible aspecte **homeier** [homicidal] de sos tractes amb els bitllets* [vol. 1, cap. 6, pàg. 124].

homeierament *adv.* De manera homicida DCVB (Ø DIEC2). *Odiava **homeierament** [murderously] la senyoreta Malkin* [vol. 1, cap. 7, pàg. 151].

hòrrid -a *adj.* Que per la seva lletgesa, pel seu aspecte salvatge, etc., causa estupor, fa por DIEC2. —*¡Presumit, pot de suficiència, **hòrrida** [hòrrid] bestiota!* [vol. 1, cap. 1, pàg. 27].

iconoclasta *adj. i m. i f.* Contrari al culte de les imatges sagrades DIEC2. *El Tinent General havia, fins i tot, escrit un fascicle contra un bergant llibre **iconoclasta** [iconoclastic] publicat per l'Associació de la Premsa Racionalista, en el qual fascicle havia fet un cap nou a Herbert Spencer* [vol. 2, cap. 13, pàg. 110].

ignomínia *f.* Menyspreu públic DIEC2. *Vingué el dia del judici, la tomba s'obrí i fou engegat al defora amb **ignomínia** [ignominy], però amb una **ignomínia** [ignominy] no promulgada* [vol. 1, cap. 2, pàg. 44].

immaculat -ada *adj.* Sense taca DIEC2. *Al contrari, ell n'eixia **immaculat** [blameless] de l'episodi* [vol. 1, cap. 6, pàg. 113].

immolació *f.* Acció d'immolar o d'immolar-se; l'efecte [**immolar** *v. tr.* Sacrificar, oferir en sacrifici DIEC2.] DIEC2. *I al cim de tot, Raquel se sentí pregonament i exquisidament afalagada per la **immolació** [immolation] de l'orgull de la senyora Maldon* [vol. 1, cap. 8, pàg. 178].

impel·lir *v. tr.* Incitar a fer quelcom DIEC2. *La màgia del seu projecte dubtós l'**impel·lia** [held] d'allò més* [vol. 2, cap. 17, pàg. 161].

impetrar *v. tr.* Demanar amb insistència DIEC2. —*Lluís!* —**impetrà** [entreated] *de bell nou la senyora Maldon, no comproment-se a res, no prenent cap partit sinó recerant-se sota l'enigmàtica, suplicant repetició del seu nom* [vol. 1, cap. 8, pàg. 182].

incandescent *adj.* Vivament lluminós a causa de la seva alta temperatura DIEC2. *Al bell mig el llum **incandescent** [incandescent] suspès com la lluna al cel!...* [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].

indemne *adj.* Que no ha sofert dany DIEC2. *Fins i tot el doctor no en va eixir **indemne** [scot-free], perquè hauria hagut de demanar per Raquel i insistir a veure-la* [vol. 1, cap. 8, pàg. 173].

indolència *f.* Qualitat d'indolent [**indolent** *adj.* Que no fa mal, que no causa dolor DIEC2.] DIEC2. *I, finalment, tot aquell afer, per tal com era miraculós, romàntic i increïble tenia la qualitat d'un somni dins el qual ella vivia en enlluernada **indolència** [nonchalance]* [vol. 2, cap. 9, pàg. 9].

inerme *adj.* Indefens DIEC2. *I estava contenta de tenir legal posició de casada perquè sense això s'hauria trobat **inerme** [helpless]* [vol. 2, cap. 11, pàg. 68].

infantívol -a *adj.* Infantil DIEC2. *Però abans que arribés a la cantonada, la seva escapatòria se li presentà de cop i volta com una follia **infantívola** [childish], toixa, inexcusable i va pensar, fent-se un retret: [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 42].*

inferir *v. tr.* Treure (una conseqüència) DIEC2. *No n'**inferiu** [infern] que Raquel fos una coqueta [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

iniquitat *f.* Qualitat d'inic [**inic -iqua** *adj.* Mancat en absolut d'equitat, de justícia DIEC2.] DIEC2. [...], *podia haver exposat ardidament la **iniquitat** [iniquity] del llibre de despeses menors a Jim Horrocleave, i haver netejat la seva consciència, i després haver-se'n anat a confessar a Raquel, preparant així el camí a la pau interior i una vida nova [vol. 1, cap. 6, pàg. 111].*

injunció *f.* Acció d'imposar peremptòriament una cosa a fer DIEC2. *El fet era que, posat a prova, no gosaria, a desgrat de tot son costum autocràtic, de desobeir obertament la **injunció** [injunction] de la benigna, indiferent, desvalguda senyora Maldon [vol. 1, cap. 6, pàg. 131].*

innominable *adj.* Que no pot ésser anomenat DIEC2. *La senyora Maldon havia reconegut Raquel, i havia semblat implorar amb agònica intensitat son poderós ajut en algun **innominable** [nameless] i desesperat dilema tràgic [vol. 1, cap. 5, pàg. 103].*

innominat -ada *adj.* Que no té nom. *No es trobava a Bursley, sinó en alguna **innominada** [without a name] ciutat prohibida, perseguint alguna aventura a l'ensems vergonyosa i delectable [vol. 1, cap. 7, pàg. 148].*

inoïble *adj.* Que no es pot oir DCVB (∅ DIEC2). *Després d'això, aviat va adonar-se que la cosa prodigiosa, **inoïble** [unutterable], li havia succeït a ella, també [vol. 2, cap. 9, pàg. 9].*

inquisitiu -iva *adj.* Que serveix per a indagar DIEC2. *La seva llambregada a Raquel esdevingué aleshores **inquisitiva** [finding], calculadora* [vol. 1, cap. 1, pàg. 26].

insincer -era *adj.* Mancat de sinceritat DCVB (Ø DIEC2). —*Potser no! —digué el senyor Batchgrew, altívol, amb una **insincera** [insincere] fortuïtat; [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 32].

insolència *f.* Qualitat d'insolent [**insolent** *adj.* Que implica manca de respecte DIEC2.] DIEC2. *Essent noies, us prendrien tot el que tinguéssiu, i més; i no us darien sinó **insolència** [insolence] o condescendència, en canvi* [vol. 1, cap. 4, pàg. 83].

intendent intendent *m. i f.* Funcionari col·locat al cap d'una administració pública DIEC2. *Potser el **superintendent** [superintendent] Snow...* [vol. 1, cap. 1, pàg. 34].

inusat, -ada *adj.* Que no s'usa DCVB (Ø DIEC2). [...], *i l'obscura, **inusada** [inused] cambra de darrere la saleta, que semblava abassegar i àdhuc intensificar el tarannà trasmudat de la casa* [vol. 1, cap. 1, pàg. 38].

isolat -ada *adj.* Aïllat DIEC2 (Ø DCVB). *Vivint solitàries, sense la protecció del nervi masculí, en una casa que, baldament no fos **isolada** [alone], era una mica apartada de la ciutat, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 20].

ivorí -ina *adj.* D'ivori, o que sembla d'ivori DCVB (Ø DIEC2). *Ell va dar-lo més, i la llum resplendí directament damunt el lavabo, que fulgurava amb la **ivorina** [ivory] lluentor de l'ampla pisa i la blancor de les tovalloles, que exhibien totes les arrugues de llur plegament* [vol. 1, cap. 4, pàg. 85].

joguínós -osa *adj.* Que juguineja amb quelcom DIEC2. *La seva veu era alegre, fins i tot una mica **joguínosa** [brisk]; i parlava, amb benigne somriure, en els tranquils accents d'una absoluta convicció* [vol. 1, cap. 5, pàg. 102].

jovençà jovençana *m. i f.* Persona jove, núbil DCVB (accepció Ø DIEC2). *Ella nodria la ficció, i esperava que d'altres la nodrissin, que la seva memòria era ben igual a les memòries jovençanes [younger] [vol. 1, cap. 1, pàg. 35].*

jovenívol -a *adj.* Juvenil [**juvenil** *adj.* Pertanyent a la joventut DIEC2.] DIEC2. *Dins el vesperal enfosqueïment de la saleta de la vella senyora Maldon estava, dreta, la jovenívola [yourthful virgin] donzella Raquel Lluisa Fleckring [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].*

judicar *v. tr.* Jutjar DIEC2. **Judicant [judging]** *per la fixesa dels trets de la vella dama, Raquel decidí que ella encara no n'era perdonada del desaire fet a la memòria de la seva mestressa [vol. 1, cap. 1, pàg. 38].*

juí *m.* Judici DIEC2. *A son juí [view] les candelletes eren molt més boniques i menys perilloses que la bruta metxa arborada, que ella detestava com a vulgar [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].*

junyir *v. tr.* Ajuntar, unir DCVB (accepció Ø DIEC2). *I a més, diversos articles importants havien romàs constantment per a mantenir sense cap ruptura la cadena que la junyia [linked] a la seva joventut [vol. 1, cap. 1, pàg. 17].*

lacai *m.* Criat que lliurea que acompanya el seu amo a peu, a cavall o en el cotxe DIEC2. *Raquel avançà escales amunt amb aire processional; i amb el despreniment d'un lacai [footman] anuncià a la senyora Maldon que el senyor Fores s'esperava a baix [vol. 1, cap. 8, pàg. 181].*

lacerant *adj.* Que lacera [**lacerar** *v. tr.* Estripar (especialment teixits del cos dels animals o dels vegetals) DIEC2.] DCVB (Ø DIEC2). *Ella l'havia escomès amb l'èmfasi lacerant [lacerating] de les seves dites taciturnes [vol. 2, cap. 13, pàg. 112].*

laudable *adj.* Lloable DIEC2. *Ella havia mantingut la seva laudable [laudable] calma fins que ell va fer l'ullet [vol. 2, cap. 12, pàg. 81].*

làudanum *m.* Tintura o extret d'opi DIEC2. *Un mal de dents sobtat, un desig de làudanum [laudanum], una visita a un armari proveït: aquesta era la manera clàssica de passar les coses* [vol. 1, cap. 4, pàg. 89].

letàrgic -a *adj.* Relatiu o pertanyent a la letargia [**letargia** *f.* Son profund i continuat, anormal, del qual és difícil despertar-se i durant el qual hom sembla com un mort DIEC2.] DIEC2. *Raquel, en un estat mig letàrgic [torpid], dava una llambregada als anuncis de les botigues de capells i guarniments* [vol. 1, cap. 7, pàg. 141].

levita *f.* Peça de vestir masculina cenyida al cos, amb mànigues, i amb faldons llargs que envolten completament les cuixes DIEC2. *I quan, a les nits del diumenge, ella dava corda al rellotge de repisa damunt l'escalfapanxes, podia veure i sentir un bell jove de llarga levita [frock-coat] i gran pitera de camisa i una prima corbata negra [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 17].

lladregaria *f.* Robatori; acció pròpia de lladres DCVB (Ø DIEC2). *Aquestes lladregueries [burglaries] encara duren... Ara ha estat a Hillport!* [vol. 1, cap. 1, pàg. 20].

llambregada *f.* Mirada ràpida DIEC2. [...]; *una pell decrepita, senil, que semblava contradir la juvenesa del posat i la llambregada [glance]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

llamenc -a *adj.* Delicat i triat en el menjar; que li agraden poques coses, només les més fines DCVB.²⁶ *Va decantar-se a plegar un trosset blanc, el va mirar, el deixà caure, en plegà un altre, el va mirar, i el deixà caure, tot llamenc [fastidiously]* [vol. 2, cap. 18, pàg. 174].

llampegada *f. fig.* Amb la rapidesa d'un llampec (Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). —*No n'ha reparat la pèrdua! —pensà ell en una llampegada [flash], i feu, en veu alta:* [...] [vol. 1, cap. 4, pàg. 71].

²⁶ S'ha preferit el significat que dona el DCVB, pel matís de “només les més fines”.

llangor *m.* Estat de decaïment, físic o moral, prolongat DIEC2. *Una nova llangor [languor] i una nova confiança havien transformat la noia* [vol. 2, cap. 9, pàg. 10].

llautó *m.* Aliatge de coure i de zinc, de color groc, susceptible de gran poliment DIEC2. *Va obrir un calaix del nou tinell Sheraton, i en va treure un tub de llautó [metal] que imitava el bronze, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].

lletada *f.* Lletó [lletó -ona *m.* Excrescència carnososa, com el timus o el pàncrees, que es forma a diferents indrets glandulars dels moltons, cabrits, vedells, etc. DIEC2.] DIEC2. *I després Raquel demanà com estaven les lletades [sweetbreads] de vedella* [vol. 1, cap. 7, pàg. 154].

llisquent *adj.* Lliscant DIEC2. [...] «*passes llisquents [stealthy]*», «*fugiren amb llur botí*» *inquietaren seriosament ambdues dones, causaren una sensació sobtada d'estranyament a la regió del cor* [vol. 1, cap. 1, pàg. 20].

llisquívol -a *adj.* Lliscadís DIEC2. *Aquestes sabates sense fressa, accentuaven i confirmaven la llisquívola [stealthy] llambregada de sos ulls* [vol. 2, cap. 10, pàg. 50].

llisquívolament *adv.* De manera lliscant (∅ DIEC2; ∅ DCVB). *Tots quatre, els vistos i els mig vistos es movien llisquívolament [stealthily], com rivals al marge de la selva* [vol. 2, cap. 10, pàg. 35].

llotós -osa *adj.* Ple de llot [llot *m.* Fang tou que es forma on hi ha aigües estancades, en els safaretjos, etc., que deixen les aigües d'un riu o d'un llac DIEC2. *La jaqueta era ben tallada, però verda; els pantalons, amb les vores esparracades i llotoses [muddy], encara traïen un model distingit* [vol. 2, cap. 10, pàg. 50].

lluentejar *v. intr.* Mostrar-se lluent DIEC2. [...]: *boscúries, i els habitants imaginaris de les boscúries lluentejant [shimmering] a través de tot el públic per a dibuixar-se en la pantalla!* [vol. 1, cap. 6, pp. 161-162].

lluny d'osques, o enrere d'osques, o fruit d'osques *loc.* Lluny de la veritat, de l'acord DCVB (Ø DIEC2). *Però, verament, la noció, per part de la senyora Maldon, del que fos assortiment enraonat de —per exemple— tovalloles, estava completament lluny d'osques [too inadequate]* [vol. 2, cap. 9, pàg. 14]. *Es comptava a si mateix com un dels set orgulls del districte, i potser no estava lluny d'osques [far out]* [vol. 2, cap. 14, pàg. 125].

llunyedà -ana *adj.* Llunyà DIEC2. *I la blana tenebror i el vent i els esllanguits reflexos en el cel de les foguerades de forns llunyedans [distant], [...]* [vol. 1, cap. 7, pàg. 168].

macadam *m.* Paviment per a carreteres format per una o més capes piconades de pedra matxucada i per un rebliment final que omple els buits entre les pedres DIEC2. *Dos fanals, com a fars, resplendiren bravament al llarg del camí, fent tèrbol el gas municipal i dant a cada pedra baldera del macadam [macadam] una ombra tota llarga* [vol. 1, cap. 1, pàg. 37].

màcula *f.* Taca, especialment en sentit figurat DIEC2. [...]: *tan gran era la seva temença que en aquell interval sinistre tota la sotjadora ciutat pogués acoblar-se mansament, al defora, en el carrer i escorcollar els secrets de la seva existència sense màcula [inculpable]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].

magí *m. pop.* Cap com a seient de la imaginació DIEC2. *Mai no em passarà pel magí [I don't fancy] de travessar ermassos amb gairebé mil lliures esterlines a la butxaca, i amb els minaires de carbó al carrer, fent vaga...* [vol. 1, cap. 1, pàg. 32]. *Potser mai no s'havia fet càrrec, en son magí [had never imaginatively*

realized], *que fent de bo de bo anés realment al Sud-àfrica* [vol. 1, cap. 3, pàg. 60].

maldar *v. intr.* Afanyar-se, esforçar-se, per obtenir alguna cosa DIEC2. *Hauria preferit de creure que la senyora Maldon no s'havia emportat tots els diners a dalt, però la seva reflexió va **maldar** [Ø] molt per convèncer-lo que sí que ho havia fet* [vol. 1, cap. 6, pàg. 124].

malfactor -a *adj. i m. i f.* Que comet actes criminals DIEC2. *Talment semblava, de cop i volta, palès a les dues dones que cap **malfactor** [burglar], estant segur de ser detingut al dia següent, [...]* [vol. 1, cap. 1, pp. 34-35].

malfiança *f.* Manca de confiança DIEC2. *Però va pensar, amb **malfiança** [defiance]: [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 25].

malsà -ana *adj.* Danyós a la salut, que produeix malalties DIEC2. *I, altrament, és una cosa qui-sap-lo **malsana** [unhealthy]!* [vol. 1, cap. 1, pàg. 28].

maltempsada *f.* Desfet de mal temps DIEC2. *No us aferreu, en cap manera, a les magnífiques manetes com si us trobéssiu en una **maltempsada** [storm] al mar* [vol. 2, cap. 9, pp. 20-21].

malura *f.* Malaltia, sobretot epidèmica, especialment de les plantes DIEC2. *No era, però aquest mal el que l'espordia, sinó una sensació general i profunda de **malura** [illness]* [vol. 2, cap. 12, pàg. 86].

malversar *v. tr.* Malgastar (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). *Pel que feia a les cerilles, francament, mai no se li hauria acudit de **malversar** [to waste] una cerilla quan podia utilitzar-se el foc* [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].

malvestat *f.* Maldat DIEC2. —*Així i tot, senyor Batchgrew —argüí Lluís en to de superioritat, amb la imparcialitat filosòfica d'un home fet al tranquil desembullament de les **malvestats** [crime], [...]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 129].

manduca *f.* Menjar DIEC2. *Cal que me'n vagi a la **manduca** [grub] [vol. 1, cap. 6, pàg. 123].*

manifasser -a *adj. i m. i f.* Que manifestasseja, afectat a manifestassejar [**manifestassejar** *v. intr.* Manejar arbitràriament afers que afecten una col·lectivitat o a altri DIEC2.] DIEC2. *I pel que feia a si mateixa, ella, Raquel era una estiracordetes pedant, una **manifassera** [interfering person], una dona dissenyada que no feia sinó disbarats, una criatura de mal cor [vol. 2, cap. 16, pàg. 153].*

mansuetud *f.* Mansesa [**mansesa** *f.* Qualitat de mans DIEC2.] DIEC2. —*Un dels atacs que ella té, —digué la senyora Tams amb una **mansuetud** [meekness] que admetia de ser inexcusable, —però pitjor [vol. 1, cap. 5, pàg. 100].*

mant -a *adj.* Nombrosos DIEC2. *Determinà d'esclafar la insolent criatura que amb son esguard l'havia incomodat **manta** [several] vegada [vol. 1, cap. 5, pàg. 110].*

manyagós -a *adj.* Que amanyaga, inclinat a la manyaguera DCVB (Ø DIEC2). *La senyora Maldon digué falaguera, **manyagosa** [flatteringly]: [...] [vol. 1, cap. 8, pàg. 176].*

manyoc *m.* Porció de fils, de cabells, etc., que poden ésser engrapats amb una mà DIEC2. —*Amb sa veu feixugament rodoladissa començà de comptar un per un els bitllets d'un **manyoc** [bundle] que n'havia tret del plec [vol. 1, cap. 1, pàg. 29].*

marcit -da *adj.* Acció de marcir; l'efecte [**marcir** *v. tr. i intr. pron.* Pansir DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *I mentre, gairebé inconscientment, exultava en la seva juvenesa, fins coltellets de tràfic dol, a base de la **marcida** [withered] i desvalguda senilitat de la senyora Maldon, semblaven travessar aquell orgull personal [vol. 1, cap. 8, pàg. 175].*

mareperla *f.* Conquilla [**conquilla** *f.* Closca calcària d'un mol·lusc DIEC2.] DIEC2.

Damunt ell s'estenia un llarg vestit de franel·la tot nu, amb botons antiquats de mareperla [pearl] al coll i a les mànigues [vol. 1, cap. 4, pàg. 85].

marguera *f.* Pedrera de marga [**marga** *f.* Roca sedimentària composta d'argila, entre un

20 i un 65%, i de carbonat càlcic, que s'utilitza com a adob DIEC2.] DIEC2. *A l'esquerra, en una clota, hi havia una enorme marguera [marlpit] groga, amb bassols d'aigua a la fondària, i passeres de taulons damunt ells, i uns quants carretons trabucats, d'ací i d'allí [vol. 2, cap. 15, pàg. 136].*

marmori -òria *adj.* De marbre DIEC2. *L'obra marmòria [marmoreal] i acadèmica*

semblava prodigiosament càlida i original en aquella cambra de Bycars [vol. 2, cap. 9, pàg. 15].

martre *m. i f. ant.* Màrtir DCVB (Ø DIEC2). *No: no solament estava net de pecat en la*

matèria dels bitllets, sinó que més aviat era una persona malmenada, un martre [martyr] mereixedor de simpatia [vol. 1, cap. 6, pàg. 113].

matollar *m.* Lloc cobert de mates DIEC2 (Ø DCVB). [...], *hom veia la vaga lluïssor de*

l'estany de Bycars perdut en una vaga, despoblada regió de matollars [shawdrucks] i de bruts pasturatges [vol. 1, cap. 1, pàg. 42].

maturitat *f.* Maduresa DIEC2. [...], *i pensà tristament en tot ço que la noia havia de*

passar abans que el posat de maturitat [mature] que ara afectava li esdevingués natural [vol. 1, cap. 8, pàg. 176].

matusser -a *adj.* Barroer DIEC2. —*No teniu res a témer, senyora, —afegí en un to de*

matusser [roughly] encoratjament [vol. 1, cap. 1, pàg. 36].

matxucat -ada *adj.* Acció de matxucar; l'efecte [**matxucar** *v. tr.* Fer trossos (un os, una

pedra, etc.) DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *És exactament com un bobò de xocolata matxucat [dented] pel mig [vol. 1, cap. 7, pàg. 148].*

melangia *f.* Malenconia DIEC2. *I, per tant, hom hauria pogut esperar que tindria un sentiment de reacció, la vaga melangia [melancholy] que es produeix quan allò que hom ha vist per molt de temps al seu davant, ho veu al seu darrere* [vol. 2, cap. 9, pàg. 11].

mercantívol -a *adj.* Mercantil DIEC2. [...], *fins a la mateixa plaça del Mercat que en aquells darrers anys recobrava una mica del prestigi mercantívol [commercial] que li havia arrabassat mitja centúria abans la Plaça de Sant Lluc* [vol. 1, cap. 7, pàg. 145].

més tost *loc. adv.* Més aviat DIEC2. [...]: *acabades les fetes, havia transcorregut una hora: i a ell li havia semblat més tost [more like] un quart d'hora.* [vol. 1, cap. 2, pàg. 47].

mesada *f.* Espai d'un mes DIEC2. *No passava cap mesada [month] sense que algun Batchgrew, o marit o fill de Batchgrew, comprés un automòbil o en vengués un o en canviés un de petit per un de més gran, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].

minvança Reducció, disminució (Ø DIEC2; Ø DCVB). *En una paraula, amb una admiració gairebé sense minvança [diminished], amb un amor i lleialtat ràpidament creixent, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].

mofador -a *adj. i m. i f.* Mofaire [mofaire *adj. i m. i f.* Que es mofa DIEC2.] DIEC2, és a dir, el qui es burla d'algú o d'alguna cosa. *En un moment, de mofador [scorner] de la domesticitat conjugal, esdevingué mofador [scorner] de la vida del solter amb son tedi incommensurable i secret, abscondit sota el vistós mantell d'una especiosa llibertat: [...]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 125].

moltó *m.* Mascle de l'ovella castrat DIEC2. *Son marit hi havia partit vianda de moltó [mutton], i rondinat sobre la consistència de les torrades; [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 17].

mòrbid -a *adj.* Morbós [**morbós -osa** *adj. ant.* Afectat de malaltia DCVB.] DIEC2. *Veú's aquí un altre exemple de la mòrbida [morbid] reticència que tant afligia la senyora Maldon [vol. 1, cap. 3, pàg. 66].*

morent *adj.* Moribund DIEC2. *Així és que quan la porta va tancar-se darrere l'última de les visites, Raquel, que un mes abans no havia vist mai la senyora Maldon, fou abandonada al deure exclusiu i legítim del llit de la morenta [dying] [vol. 1, cap. 8, pàg. 185].*

morigerador -a *adj. i m. i f.* Que morigera [**morigerar** *v. tr.* Moderar, evitar, els excessos (en els costums, en les accions, etc.) DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Estava plena de pietat per a ell, veient com havia assolit la vellesa sense dignitat i sense cap sentit de les belles coses de la vida; ni tan solament era obert a les influències morigeradores [chastening] d'un dormitori [vol. 1, cap. 6, pàg. 134].*

mos *m.* Mossegada DIEC2. —*Demà és diumenge... i Déu faci que se us acudi de menjar un mos [bite] d'algun requisit [vol. 1, cap. 8, pàg. 170].*

mullader *m.* Raons, escàndol, etc., entre dues o més persones DIEC2. *El groller veredicte, de seny natural, d'aquells pocs escollits que havien olorat el secret, fou, senzillament «que hi havia hagut algun mullader [hanky-panky]», i que sens dubte Lluís hi tenia que veure, [...] [vol. 2, cap. 10, pàg. 53].*

mullena *f.* Aigua adherida a la superfície d'alguna cosa, que xopa els vestits, etc. DIEC2. *Semblava que hagués succeït en una edat anterior allò de trescar els negres minaires, silenciosament, pel pendís de Bycars Lane entre la mullena [dankness], [...] [vol. 2, cap. 14, pàg. 120].*

munificència *f.* Qualitat de munificent o munífic [**munífic** *adj.* Molt liberal a donar DIEC2.] DIEC2. [...], *el projecte del carrer de Brougham, que encloïa la compra*

*obligatòria de part de la dita propietat al bell preu naturalment esperat de la **munificència** [munificence] de les corporacions, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 30].*

muntanyola *f.* Muntanya no gaire alta DCVB (Ø DIEC2). *Quan, a la fi, Lluís girà cap a Park Road i davallà entre les rodes, ella va exclamar, una mica desalenada de servir el compàs amb ell, activament, per la pujada de la **muntanyola** [hill] [vol. 2, cap. 9, pàg. 19].*

mustigar *v. tr. i intr. pron.* Pansir DIEC2. *La bellesa dels bitllets era eterna; no hi havia rebrec que els **mustigués** [stale] [vol. 1, cap. 4, pàg. 90].*

natalici *m.* Dia de naixença DIEC2. —*És el seu **natalici** [birthday], amic [vol. 1, cap. 1, pàg. 35].*

nefande *adj.* Nefari [**nefari -ària** *adj.* Malvat DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *I ara l'home escadusser, amb el posat subreptic d'una persona esmerçant-se en un acte **nefande** [nefarious], posava un nou graó a l'escala [vol. 1, cap. 6, pàg. 116].*

nina *f.* Pupil·la de l'ull DIEC2. *Però les seves **nines** [eyes] brunes i àdhuc el braç alçat amb una insistència l'adulaven i li imploraven, rebaixant-se, que els perdonés la impietat comesa [vol. 1, cap. 5, pàg. 101].*

ninó **ninona** *m. i f.* Nen, nena DIEC2. *En dotze hores, en sis hores, s'havia envellit de vint anys, i ara veia la Raquel de la recepció i de la lliçó de bicicleta com una **ninona** [young girl], commovedorament ingènua, sense més noció del perill que un infant [vol. 2, cap. 12, pàg. 74].*

novençà -ana *adj.* Nou o principiant en alguna cosa DIEC2. *El carmesí i els blaus **novençans** [fresh] de l'eterna catifa turca [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].*

obirador -ora *adj.* Que no es pot obirar [**obirar** *v. tr.* Veure de lluny o amb esforç DCVB (Ø DIEC2).] DCVB (Ø DIEC2). *Ella li donà les noves de la casa i digué que la senyora Tams s'encarregava del servei de la malalta fins a les quatre de la*

matinada, i ella d'aquella hora endavant, però que la pacient no dava causa obiradora [apparent] per cap aprensió [vol. 1, cap. 7, pàg. 143].

obituari *m.* Necrologia [**necrologia** *f.* Notícia d'un personatge, d'una persona notable, morta de poc / *m.* Article o discurs breu, escrit o pronunciat en elogi d'una personalitat difunta DIEC2.] (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). *Topava a tothom resoltament perquè coneixia que era invulnerable en tot indret i estava segur d'un magnífic obituari [obituary] [vol. 1, cap. 1, pàg. 24].*

obtús **-usa** *adj.* Mancat d'agudeses intel·lectual o de sensibilitat DIEC2. *Qualsevol ordinari matí de dissabte, Lluís, amb bella fredor, hauria fet per manera de mostrar a l'obtús [obtuse] Axon que s'ofenia d'aital capteniment envers ell per part d'un Axon [vol. 1, cap. 6, pàg. 114].*

odalisca *f.* Esclava o concubina d'un harem turc DIEC2. *Aquesta revelació d'una odalisca [odalisque] en la seva Raquel encisà Lluís, i, incidentalment, també encisà Raquel [vol. 2, cap. 10, pàg. 49].*

ofenós **-osa** *adj.* Que ofèn o molesta DIEC2. [...]; *i el seu caràcter ofenós [offensiveness] semblava, ça com lla, haver augmentat, potser pel singular episodi dels guants i el cossiòl [vol. 1, cap. 1, pàg. 37].*

ombrívol **-a** *adj.* Situat on el sol toca poc o no gens durant el dia DIEC2. *L'ombrívola [sombre] llibrerieta i el trinxant del racó, brillant obscurament! [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].*

ominosament *adv.* Abominablement DIEC2. —*Sí!* —*digué Horrocleave, un poc menys ominosament [ominously], i començà d'obrir les seves cartes [vol. 1, cap. 6, pàg. 116].*

opost **-osta** *adj.* Oposat DCVB (Ø DIEC2). *I sent l'esquerperia el seu defecte cabdal, ell, naturalment n'estava tot orgullós, trobava que era la més bella de les seves*

*qualitats, i menyspreava tota manifestació de virtuts **opostes** [opposite] [vol. 1, cap. 3, pàg. 54].*

oratge *m.* Vent, especialment vent terral DIEC2. [...]; *el cel mostrava un blau virginal; els núvols errívols eren lletosos i arrodonits, l'**oratge** [breeze] infinitament bla [vol. 2, cap. 14, pàg. 120].*

oratjol *m.* Ventijol [**ventijol** *m.* Vent suau DIEC2.] DIEC2. *Davallant per Bycars Lane entre els lleus **oratjols** [airs] vagarívols de la nit de setembre, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 40].*

orb -a *adj.* i *m.* i *f.* Cec DIEC2. —*Coses que tenen acudit de passar! —murmurà Raquel, empleant una frase local que la senyora Maldon sempre havia menyspreat com a **orba** [meaningless] de sentit i antigramatical [vol. 1, cap. 1, pàg. 40]. Veia segur que la seva tia Maldon estava per morir, i encara que ell l'estimava molt i sentiria la seva fi, no calia esperar-ne que fos **orb** [blind] a l'evidència que una part de les seves riqueses li pertocaria a ell [vol. 1, cap. 6, pàg. 119].*

orbament *adv.* Cegament DIEC2. *Va adavantar-se a la senyora Tams que era a l'escala, **orbament** [blindly], amb el cap decantat [vol. 2, cap. 10, pàg. 42].*

otomana *f.* Seient allargat i tou sense respatllet, d'origen turc DIEC2. *El guardarroba, lavabo, taula de toilette, cadires, catifa i **otomana** [ottoman] romanien [vol. 2, cap. 9, pàg. 15].*

palatí -ina *adj.* Relatiu o pertanyent al palau d'un sobirà DIEC2. —*Sí senyora, —murmurà la senyora Tams, de resposta, altívola com un majordom **palatí** [Ø], encara que amb menys aplom [vol. 2, cap. 10, pàg. 27].*

palès -esa *adj.* Clar, evident, a tots DIEC2. *Aquella vegada s'havia fet **palès** [evident], per l'exhauriment físic de la senyora Maldon que la mestressa de casa havia*

realitzat un enorme esforç personal per a enlluernar i inspirar la seva nova companyona, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 14].

palplantat -ada *adj.* Que resta dret i immòbil com si estigués clavat a terra DIEC2. [...], *culleretes **palplantades [sticky]**, cendrers curulls i un gran desordre general de mobles [vol. 2, cap. 9, pàg. 7].*

panís *m. pop.* Diners DIEC2.²⁷ *Tanqueu el **panís [brass]** amb pany i clau en un calaix del vostre guarda-roba, i deixeu estar la llengua tranquil·la dins la boca [vol. 1, cap. 1, pàg. 35].*

panteixar *v. intr.* Respirar forçadament, amb panteix [**panteix** *m.* Respiració fatigosa DIEC2.] DIEC2. —*Qui és aquest? —Raquel, que s'havia aixecat, **panteixant [gaspig]**, es girà envers Lluís tota excitada, mentre ell es decantava sobre la bicicleta [vol. 2, cap. 9, pàg. 22].*

paor *f. ant.* Por DIEC2. *La senyora Maldon produïa la convicció, i en fer-ho inspirava **paor [awe]** [vol. 1, cap. 8, pàg. 178].*

paorós -osa *adj.* Que infon por DIEC2. *Pocs minuts abans era al despatx sòrdid i **paorós [dreadful]** [vol. 1, cap. 2, pàg. 48].*

parament *m.* Allò amb què es para o s'adorna alguna cosa DIEC2. *I, tanmateix, no havia ocupat la casa sinó per espai de catorze anys, dels quaranta-cinc de la seva viudesa; i el **parament [furniture]** havia estat renovellat a estones, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].*

parloteig *m.* Acció i efecte de parlotejar [**parlotejar** *v. intr.* Parlar excessivament o sense oportunitat DCVB] DCVB (∅ DIEC2). [...], *i una de les encara més escasses que desviessin la conversa anecdòtica dels salons enfora del **parloteig [chatter]** domèstic i de les discussions de persones, i envers els termes polítics i municipals*

²⁷ És notable aquest sentit, perquè «panís» en sentit propi vol dir 'blat de moro'.

i, fins i tot, envers les idees abstractes [vol. 1, cap. 1, pàg. 19]. *Llur **parloteig** [talk] anà passant i traspasant per l'enorme tema d'aquella nit i dia, sense arribar a cap conclusió, llevat que no hi havia conclusió, ni tan sols la teoria d'una conclusió* [vol. 1, cap. 6, pàg. 125].

patent *adj.* Dret concedit a una persona per a l'explotació en exclusiva d'un invent DIEC2 (accepció Ø DCVB). *Gairebé tots ells posseïen esbarjoses cases destacades, amb jardins i jardiners i graelles de llar **patentades** [patent], [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].

pendís *m.* Pendent DIEC2. [...], *i veié la mateixa perspectiva que Raquel havia contemplat en son passeig cap a Friendly Street: l'obscuritat del parc, la cadena de llums davallant el **pendís** [slope] de Moorthorne Road, i els focs llunyans de la indústria encara més enllà, cap a Toft End* [vol. 1, cap. 4, pàg. 86].

penelló *m.* Inflor de la pell causada pel fred, principalment a les mans, els peus i les orelles, acompanyada d'ardència i de picor i, a vegades, d'ulceració DIEC2. *Al següent moment es veia a si mateixa guarint-li els **panellons** [chilblains]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 17].

penic *m.* Moneda anglesa que abans del pas a la notació decimal equivalia a una dotzena part del xíling i actualment equival al centè d'una lliura esterlina DIEC2. *Fins i tot l'havia recercada i havia estat amatent a pagar-la d'una manera correcta, fins a reduir-se impertorbablement a la privació dels sis darrers **penics** [pence] per a fer els honors del darrer cinematògraf* [vol. 1, cap. 4, pàg. 83].

pensívol -a *adj.* Absort en un pensament, en els seus pensaments DIEC2. —*Prou, —va convenir-hi ell tot **pensívol** [thoughtfully], preguntant-se si, altrament, la senyora Maldon no se n'hauria emportat tots els bitllets a dalt, i no n'hauria deixat cap a baix* [vol. 1, cap. 6, pp. 122-123]. *Sos ulls fulguraven damunt les*

enfosqueïdes pestanyes inferiors; el seu esguard era pensívol [self-conscious] i tanmateix, coratjós; una dèbil llangor es mostrava sota la seva energia benastruga [vol. 2, cap. 19, pàg. 184].

peònia *f.* Planta del gènere *Paeonia*, de la família de les peoniàcies, herbàcia o una mica llenyosa, de fulles dividides i flors grosses, blanques o roses, i fruits en fol·licle, que es fa en boscos clars i sovint és cultivada als jardins DIEC2. *Pel sostre de son foyer de descans, enormes peònies [peonies] carmesines es badaven en una florida tropical, i el cor de cada peònia [peony] era un llum elèctric de setze bugies [vol. 1, cap. 7, pàg. 155].*

pervers -a *adj.* Que ama el mal, que fa el mal a gratcient DIEC2. *Però en Raquel tenia, senzillament, un aire picant i pervers [perverse], [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].*

pesombre *m.* Malson DCVB (Ø DIEC2). [...], *talment com si trobés un gust pervers en imposar-los d'aital manera l'hòrrid pesombre [incubus] [vol. 1, cap. 1, pàg. 34].*

petulància *f.* Qualitat de petulant [petulant *adj.* D'una immodèstia arrogant, insolent DIEC2.] DIEC2. *La seva petulància [flippancy] s'havia esvait... [vol. 1, cap. 4, pàg. 83].*

pisa *f.* Ceràmica recoberta d'un vernís vitrificat transparent o opac DIEC2. [...], *els dipòsits per més seguretat en un cossiolet de pisa [china] [vol. 1, cap. 1, pàg. 28].*

pítet *m.* Tros de tela més o menys llarg i ample que cobreix la part superior del pit, especialment el que es posa a les criatures quan mengen perquè no s'embrutin el vestit DIEC2. *No pas un d'aquests davantals blanc, lligats a la cintura, amb pítet [bibs] o sense, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].*

plàcid -a *adj.* Que està en calma, en pau DIEC2. [...]; *formaven part de la seva regular vida nocturna, part d'un ritual inconscientment volgut, i contribuïen a la plàcida [placid] felicitat [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].*

planeta *f.* Destí DIEC2. *Però la saleta de la senyora Maldon (llevat de les cortines blanques del balcó, que no tenien més remei que acceptar l'ordinària **planeta [fate]** grisenca de les cortines blanques de balcó en aquell districte) era neta en el sentit camperol, gairebé en el sentit holandès; [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].*

planyívol -a *adj.* Que mou a compassió DIEC2. *La senyora Maldon, aleshores, somrigué amb coratge **planyívol [plaintive]** [vol. 1, cap. 3, pàg. 60].*

pledejar *v. tr.* Contendre judicialment (sobre una cosa) DIEC2. —*No siguem durs, —**pledejà [pleaded]** la senyora Maldon [vol. 1, cap. 6, pàg. 137].*

plomberia *f.* Lampisteria (Ø DIEC2; Ø DCVB). *La principal seu de negocis —aparells elèctrics, aparells de calefacció i decoració i **plomberia [plumbing]** en grandiosa escala— [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 23].*

plombista *m. i f.* Lampista (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Havia passat els seus inicis com a modest **plombista [plumber]** a la plaça del mercat de Bursley, vivint darrere i damunt la botiga, i havia generat una considerable família, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].*

plutòcrata *m. i f.* Persona que té poder o influència a causa de la seva riquesa DIEC2. *Temps era temps, quan la senyora Tams començava de ser madura, els pares que es manegaven per a fer una excursió d'un dia a l'any a Blackpool, eren benestants, i els que se n'anaven per quatre o cinc dies a Knype Wakes a l'agost eren prínceps i **plutòcrates [plutocrats]** [vol. 2, cap. 16, pàg. 145].*

pólser *m.* Polze DCVB (Ø DIEC2). [...], *perquè humitejà son **pólser [thumb]** enguantat i, reposant el llibre damunt un genoll alçat, girà grollerament diverses pàgines fins que arribà a la del títol que contenia la paraula «Bursley», que exhibí amb orgull a Raquel [vol. 2, cap. 14, pàg. 124].*

polzada *f.* Mesura de longitud equivalent a la dotzena part d'un peu / *f.* Unitat anglosaxona de longitud, equivalent a 25,4 mil·límetres (símbol, in o ") DIEC2.

*Va obrir un calaix del nou tinell Sheraton, i en va treure un tub de llautó que imitava el bronze, d'un peu de llargada i una **polzada [inch]** de diàmetre, si fa no fa, cobert de negres inscripcions [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

pompa *f.* Ostentació de magnificència, aparell fastuós DIEC2. [...], *tornà amb la deguda*

***pompa [pomp]**, portant un paquet en ses mans dignitoses [vol. 1, cap. 3, pàg. 53].*

pompós -osa *adj.* Ufanós, estufat, de molt de volum DCVB (accepció Ø DIEC2). *En*

*aquell temps hauria comprat una veritable pinya, sencera, cada tres setmanes, si fa no fa, al preu de cinc, sis, set o vuit xílings: un fruit sumptuós i **pompós [spectacular]** [vol. 1, cap. 7, pàg. 150].*

ponentí -ina *adj.* De ponent, de la banda de ponent DIEC2. *Un home vingué tot cuitós*

*amb un pal, de la perspectiva **ponentina [western]** del carrer, i s'aturà davant el llum del gas, i en un instant la flama fou reduïda a un cuquet blau, petit i gruixut, [...] [vol. 2, cap. 12, pàg. 102].*

portella *f.* Porta petita DIEC2. *La senyora Tams, intimidada per l'august fenomen, deixà*

*el fregoteig, i espià alarmada el gran Tomàs Batchgrew com lluitava sense èxit amb el mànec de la **portella [door]** que l'empresonava [vol. 1, cap. 5, pàg. 98].*

posat *m.* Aire que hom afecta davant d'algú, especialment per donar-li a entendre

*quelcom DIEC2. [...]; una pell decrepita, senil, que semblava contradir la juvenesa del **posat [pose]** i la llambregada [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

post *f.* Peça de fusta serrada, plana, de secció rectangular, més prima que un tauló,

emprada per a fer prestatges, per a servir de suport en alguns oficis i que, a muntanya, servia per a fer sostres DIEC2. Elisabet, que no sabeu on l'heu posat,

*gens més del que pugui saber-ho aquesta **post [bedpost]** de llit [vol. 1, cap. 5, pàg. 109].*

potiner -era *adj i m. i f.* Que fa coses que embruten DIEC2. [...]; *el repte de la seva netedat guspirejava damunt tota superfície llisa, vencedora en la interminable batalla contra l'horrible contagi de les indústries **potineres [foul]** [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].*

prear *v. tr.* Tenir en gran estima DIEC2. *Vibrava de simpatia per a ella, i l'enorgullia de pensar que ella **preava [appreciated]** l'afectuosa, intel·ligent i continguda intimitat de la seva actitud envers ella, mentre se li decantava graciosament a l'extrem del llit, i que l'admirava [vol. 1, cap. 4, pàg. 72].*

pregon -a *adj.* D'una dimensió gran, o comparativament gran, de la superfície avall, de la part exterior o entrada endins DIEC2. *El seu esguard es detingué en la seva vella mestressa amb amor i amb un respecte **pregon [profund]** [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

pregonament *adv.* Fins molt endins, no superficialment DIEC2. *Tota la seva pell, sobretot al voltant dels ulls, era d'una brunor groguenca i, tanmateix, molt **pregonament [deeply]** arrugada; [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

pregonesa *f.* Qualitat de pregon DIEC2. *Ningú no hauria pogut, ni se li hauria acudit, endevinar la **pregonesa [depth]** de sos lligams amb aquella saleta, ni fins a quin punt agabellava la seva vida emocional [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].*

pressós -osa *adj.* Que té pressa o manifesta pressa DCVB (∅ DIEC2). *La senyora Maldon aixecà l'esguard tota benvolent i mogué el cap tot assentint, **pressosa [quick]** [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

pretensió *f.* Dret al·legat en pretendre quelcom DIEC2. *Baldament gentil, era casolana, una noia dreturera, que menyspreava i odiava tota mena de pretensions [pretentiousness] [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

primeria *f.* Començament DIEC2. *A la primeria [at first], una mica massa astorada, Raquel havia vist en la seva mestressa aquella senyora Maldon de la llegenda que corria per la ciutat, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 14].*

primmirat -ada *adj.* Que mira prim, que és molt delicat en el tracte DIEC2. *Raquel seia ociosa, primmirada [prim], amb vagues reflexions, amorosint a intervals la seva faldilla o fent una tosseta esvaïda, o mirant el cel de setembre, dolçament blau [vol. 1, cap. 8, pàg. 174].*

primor *f.* Primesa DIEC2. *I sos dits de venes prominents, agafant els bitllets com a tasca preliminar de llur escondiment, semblaven, en llur nerviosa primor [primness], estar dient a Raquel: [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 36].*

primorós -osa *adj.* Primoter DIEC2 [primoter -a *adj.* Excel·lent per la seva delicadesa, la seva perfecció, el seu treball acurat DIEC2.] DIEC2. [...], *una Raquel transformada, magnífica, amb la seva bruseteta d'un verd clar, amb primoroses [elaborate] ruixes i agençament de randes, i la cintura a la nova altura que era de moda [vol. 1, cap. 1, pp. 32-33].*

prominent *adj.* Que s'eleva sobre allò que el circumda DIEC2. *La senyora Maldon era de figura colpidora, alta, prima, i seia, ben testa, en una negra tibantor, i amb el costat dret de son nas llarg i prominent [prominent] en plena llum de gas i l'altre feixugament ombrejat [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

pugnacitat *f.* Inclinació a combatre DIEC2. *Mirava el món amb astuta pugnacitat [pugnacity] [vol. 1, cap. 3, pàg. 54].*

púlpit *m.* Trona de predicar DIEC2. [...], *creant de bell nou una colpidora il·lusió religiosa fins i tot entre l'embrutida interrel·ligió que els **púlpits** [pulpits] lamentaven damunt els bancs deserts de tots els temples de totes les Cinc Ciutats* [vol. 1, cap. 8, pàg. 175].

punyent *adj.* Colpidor DIEC2. *El commovia la llàstima **punyent** [poignant] de la seva gran vellura i la seva debilitat* [vol. 1, cap. 4, pp. 71-72].

punyidor -ora *adj.* Que puny; punyent DCVB (Ø DIEC2), és a dir, que colpeix, que fa una impressió forta, remarcable, sorprenent. «*Sofrir horriblement*», *quina frase tan **punyidora** [stinging], com una agulla trencada dins una ferida!* [vol. 1, cap. 8, pàg. 189].

rabent *adj.* Animat d'un moviment ràpid DIEC2. **Rabents** [whoppers] *com una mala cosa* [vol. 2, cap. 12, pàg. 80].

ram *m.* Part o divisió d'una ciència, d'un art, d'una professió o d'una altra activitat DIEC2. *Darrerament: la senyora Maldon tenia, prou s'havia vist, els seus «estils»; per exemple en el **ram** [matter] de les corredores i en el **ram** [matter] de les candeletes* [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].

ramblejar *v. intr.* Passejar per la rambla DIEC2. —*Si fos aquí el jove Fores, —digué el senyor Batchgrew brutalment, —li diria clar i net que podia fer altra cosa millor que no pas **ramblejar** [to go gallivanting] per la ciutat quan els diners encara no han sortit* [vol. 1, cap. 6, pàg. 163].

randa *f.* Conjunt de fils entreteixits formant puntes, destinat principalment a adornar vores de vestit o d'altres peces de roba DCVB (accepció Ø DIEC2). [...], *una Raquel transformada, magnífica, amb la seva bruseta d'un verd clar, amb primoroses ruixes i agençament de **randes** [ornamentations], i la cintura a la nova altura que era de moda* [vol. 1, cap. 1, pp. 32-33]. *Diversos grans hotels de*

*la Gran Bretanya han oblidat aquesta antiga funció i estan tan plens de guarnicions, **randes [laces]**, color i blanques rialletes com un restaurant de Londres, [...] [vol. 2, cap. 17, pp. 162-163].*

ranera *f.* Soroll anormal que, per una obstrucció de les vies respiratòries baixes, hi produeix el pas de l'aire, com el que es presenta sovint en els moribunds DIEC2. *I quan la senyora Tams digué que la pacient havia dormit, i dormia amb **ranera [stertorously]**, d'una manera estranya, i insinuà que el doctor no veia sense inquietud el nou símptoma i es proposava de tornar més tard, [...] [vol. 1, cap. 8, pàg. 173].*

ranquejar *v. intr.* Caminar ranc [**ranc -a adj.** Coix.] DIEC2. —*Un senyor bru, amb una barba, **ranquejant [lame]** una mica [vol. 2, cap. 17, pàg. 166].*

rau-rau *m.* Rosec, especialment de la consciència DIEC2. *I va sentir el **rau-rau [rattle]** constant d'una màquina giratòria [vol. 1, cap. 6, pàg. 162].*

raure *v. intr.* Estar-se en un lloc DIEC2. *Seia, ella, a la seva cadira de braços ran de la tauleta brillantment parada, que, en lloc de **raure [being]** al bell mig del paviment sota el gas, tenia son lloc vora el balcó, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].*

rauxada *f.* Ratxa DCVB (Ø DIEC2). *Els bitllets... els veié voleiar, com a través d'una **rauxada [layer]** d'aire calent [vol. 1, cap. 2, pàg. 51]. Li plaïa la viva **rauxada [wind]** de la nit damunt la seva galta, i el desmaiat remoreig clandestí de les arbúcies de verdor perenne que hi havia dins el clos del parc, [...] [vol. 2, cap. 9, pàg. 19].*

rebrec *m.* Cosa rebregada [**rebregar** *v. tr.* Fer perdre la tesor (a una cosa flexible) tocant-la matusserament, prement-la, copejant-la, etc. DIEC2.] DIEC2. *La bellesa dels bitllets era eterna; no hi havia **rebrec [Ø]** que els mustigués [vol. 1, cap. 4, pàg. 90].*

rebuf *m.* Paraules rudes i malagradeses amb què hom acull, es treu del davant, algú que s'hi acostava a parlar-hi, li adreça una demanda, una explicació, etc. DIEC2. *La susceptible i altívola noia indicà que aquella suggestió era una de les rares equivocacions socials de la senyora Maldon i que la senyora Maldon havia estat frec a frec de rebre'n un rebuf [being snubbed], de la dona de món que ara rentava les peces d'argent [vol. 1, cap. 4, pàg. 75].*

recança *f.* Greu que sap de fer o d'haver fet, de deixar o d'haver deixat de fer, alguna cosa DIEC2. *D'aquí vingué que abandonés, ple de recança [regretfully], la idea de la confessió, com un bell somni impossible [vol. 1, cap. 6, pàg. 112].*

recaptament *m.* Allò que s'aconsegueix a força d'instàncies, de precés (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB).²⁸ *En respondre als recaptaments [summons] de la senyora Maldon en la nit, Raquel havia trobat la porta central del guarda-roba brandant, i el gros calaix sagrat que hi havia al fons d'aquell compartiment, no més que mig tancat [vol. 1, cap. 5, pàg. 102].*

recar *v. intr.* Saber greu DIEC2. *Em reca [sorry] moltíssim de molestar-vos [vol. 1, cap. 4, pàg. 93].*

recòndit -a *adj.* Amagat, especialment als ulls de l'esperit DIEC2. *I ambdues dones sentires llur inferioritat ignorant, encaparrada, en aitals matèries recòndites [recondite] de viatge, i el reconfort de tenir un mascle omniscient a la casa [vol. 1, cap. 2, pàg. 49].*

refecció *f.* Aliment que es pren per reparar les forces DIEC2. *I a la fi Raquel, havent primerament endegat refeccions [food] per a servir-se'n en la nit, i clavat una fulla de paper de notes davall la tija del gas, [...] [vol. 2, cap. 12, pàg. 92].*

²⁸ Vg. la segona accepció que proposa el DIEC2 pel verb «recaptar»: Aconseguir (alguna cosa) a força d'instàncies, de precés.

refrec *m.* Acció i efecte de refregar DCVB (accepció Ø DIEC2), és a dir, el soroll que es produeix quan una cosa frega amb una altra. *Havia esperat de sentir les passes i la veu d'Horrocleave i el refrec [rustle] de la seva acció de penjar l'impermeable al defora (Horrocleave sempre portava un impermeable en lloc d'un abric) i tots els sons generalment introductoris del seu adveniment, [...] [vol. 1, cap. 6, pàg. 115].*

regraciament *m.* Acció de regraciar [**regraciar** *v. tr.* Expressar gratitud a algú (per un servei rebut DIEC2.) DIEC2. *Li plaïa descomptar els impressionats regraciaments [thanks] de les febles dones per l'esforç de son poder en benefici d'elles [vol. 1, cap. 2, pàg. 49].*

rejuvenir *v. tr.* Fer tornar jove (un vell) DIEC2. *I després la jove, forta donzella, dreta devora la vella i exhalant l'alè mateix de la vida, animant-ho tot, rejuvenint [rejuvenating] la velleta! [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].*

relapse -a *adj.* Que recau en un pecat de què havia estat absolt, en una heretgia que havia abjurat DIEC2. *No era clarament conscient sinó d'una veu relapsa [unrepentant] dins el seu cor que repetia la frase: —Tant se me'n dona! [vol. 2, cap. 11, pàg. 65].*

remendista *m.* Qui fa remenderia [**remenderia** *f.* (castellanisme tipogràfic) Treball de composició tipogràfica menuda, com targetes, programes, capçaleres de cartes, factures DCVB (Ø DIEC2).] DCVB (Ø DIEC2). *L'«estat major» i els obrers, tots eren fora, llevat d'un o dos remendistes [piece-workers] de l'obrador de pintura que hi havia de cap a cap de l'eixida [vol. 1, cap. 2, pàg. 47].*

remoreig *m.* Acció de remorejar; l'efecte [**remorejar** *v. intr.* Alçar remor DIEC2.] DIEC2. *Li plaïa la viva rauxada de la nit damunt la seva galta, i el desmaiat*

remoreig [rustling] *clandestí de les arbúcies de verdor perenne que hi havia dins el clos del parc, [...] [vol. 2, cap. 9, pàg. 19].*

remunerador -a *adj. i m. i f.* Que remunera, que proporciona una remuneració DIEC2. [...], *i aquesta confiança era justificada perquè el regidor sabia millor que ningú en quins indrets la rectitud era una virtut remuneradora [remunerative], i en quins indrets no ho era [vol. 1, cap. 1, pàg. 30].*

renouer -a *adj.* Que fa renou DIEC2. *Però baldament romangués hostil al vell grotesc de fresses renoueres [fussy], [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 33].*

renovellar *v. tr.* Donar estat o aspecte de nou; fer semblar nou DCVB (accepció Ø DIEC2), és a dir, renovar. *I, tanmateix, no havia ocupat la casa sinó per espai de catorze anys, dels quaranta-cinc de la seva viudesa; i el parament havia estat renovellat [renewed] a estones [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].*

repel·lit -da *adj.* Acció de repel·lir; l'efecte [repel·lir *v. tr.* Resistir (alguna cosa) obligant-la a retrocedir, allunyar-la violentament de si DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *A l'ensem fascinades i repel·lides [repelled], les dues dones miraren el diner com si fos una encantària [vol. 1, cap. 1, pàg. 34].*

repelositat *f.* Qualitat de repelós [repelós -osa *adj.* De tracte difícil DIEC2.] DCVB (Ø DIEC2). *La seva tia Maldon, amb son hàbit de trobar bones coses en la humanitat, havia cregut que ell devia ser qui-sap-lo intel·ligent, amb tanta repelositat [rude] [vol. 2, cap. 10, pàg. 54].*

repisa *f.* Peça anàloga a la cartel·la, de la qual es distingeix per tenir més llargada que sortida respecte de la paret. Especialment: b) Lleixa de la xemeneia DCVB (Ø DIEC2). *I quan, a les nits del diumenge, ella dava corda al rellotge de repisa [mantelpiece] damunt l'escalfapanxes, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 17].*

requisit *m.* Plat delicat, exquisit, que es fa per a una persona desganada, per a un convidat, etc. DIEC2. —*Demà és diumenge... i Déu faci que se us acudi de menjar un mos d'algun requisit [summat tasty]* [vol. 1, cap. 8, pàg. 170].

resoltament *adv.* De manera resolta DCVB (Ø DIEC2). *Topava a tothom resoltament [unflinchingly] perquè coneixia que era invulnerable en tot indret i estava segur d'un magnífic obituari* [vol. 1, cap. 1, pàg. 24].

retret *-a adj.* Poc comunicatiu DIEC2. *Havia passat a través de proves de desolació i violència, i, en acabat, a través d'un període llarg, llarg de tranquil·litat retreta [withdrawn]; [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

reumàtic *-a adj. fig.* Tronat, desconjuntat (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). *A desgrat d'un costum immemorial, i essent considerablement excitat i confós, entrà tot estirat, mig saltant, i s'asseià a la seva reumàtica [frowsy] cadira, davant el seu reumàtic [frowsy] pupitre, amb la gorra al darrere del cap* [vol. 1, cap. 6, pàg. 115].

ribella *f.* Rentamans DIEC2. [...], *em rentava la cara amb una esponja i una ribella [basin] d'aigua, i Heath estava allí a la vora amb aiguardent* [vol. 2, cap. 12, pàg. 79].

riell *m.* Regalim; porció prima de líquid que corre o cau per la superfície d'un cos DCVB (accepció Ø DIEC2). *El rellotge il·luminat de l'Ajuntament regnava damunt ella; els riells [shimmer] daurats a les teulades de l'esquerra senyalaven les resplendors elèctriques del nou cinema a la carretera de Moothorne, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 42].

roberia *f.* Robatori DIEC2. *Raquel s'inclinà amb confiada intimitat damunt l'espatlla de la vella dama, i llegiren plegades la columna de la roberia [burglary], [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 20].

rodella *f.* Fitó [**fitó** *m.* Punt que es tracta de tocar amb un projectil DIEC2.] (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). —*Haguéssiu vist la targeta que feia de rodella [score-card] al meu germà la primera vegada que disparà en aquell camp de tir en miniatura, a Hanbridge!* [vol. 1, cap. 4, pàg. 82].

rododèndron *m.* Gènere de plantes ericàcies, del qual abunda en el Pirineu l'espècie *Rhododendron ferrugineum*, arbust de flors vermelles, anomenat també *gabet* DCVB (Ø DIEC2). *Ni la branca més petita no es movia en els arbres sense fulles, ni una sola fulla en una massa gris de rododèndron [rhododendron] en un jardí del seu davant* [vol. 2, cap. 12, pàg. 102].

rodoladís -issa *adj.* Que fàcilment rodola DIEC2. —*Amb sa veu feixugament rodoladissa [rolling] començà de comptar un per un els bitllets d'un manyoc que n'havia tret del plec* [vol. 1, cap. 1, pàg. 29].

rogenc -a *adj.* Que tira a roig DIEC2. *Les confortables parets rogenques [reddish], amb llurs dibuixos, com a conquilles en la cara d'un espadat!* [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].

romanalla *f.* Allò que d'alguna cosa roman en algun lloc després d'haver-ne tret una gran part DIEC2. [...]; *plats de fragmentàries romanalles [remains] de pastels i xocolata; [...]* [vol. 2, cap. 9, pàg. 7].

ròssec *m.* Cua DIEC2. *Lluís havia protestat que estava absolutament com cal, però Raquel hauria preferit un ròssec [train] llarg de blana draperia, disposat amb art pel davant de la seva cadira* [vol. 2, cap. 10, pàg. 28].

rossinyol *m.* Ferro prim i llarg doblegat per una punta que serveix, a falta de clau, per a fer córrer els pestells dels panys DIEC2. [...], *sabien que eren presa ideal dels lladres convencionals amb màscares, llanternes sordes, revòlvers i rossinyols [jemmies]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 20].

rost *m.* Terreny que té un pendent considerable DIEC2. —*La tieta encara va pujant el rost [up-grade]? —va demanar, emprant tot el seu encís* [vol. 1, cap. 6, pàg. 122].

rublert -a *adj.* Acció de rublir; l'efecte [**rublir** *v. tr.* Omplir completament DCVB (∅ DIEC2).] (∅ DIEC2; ∅ DCVB). *A la paret esquerra hi havia una taula, de fusta de pi, rublerta [dresser full of] de pisa, i a la dreta, sota la finestra baixa una tauleta, de fusta de pi* [vol. 1, cap. 4, pàg. 73].

ruixa *f.* Tira de roba, de tul, etc., plegada i cosida a petites tavelles que serveix per a adornar vestits, capells, etc. DIEC2. [...], *una Raquel transformada, magnífica, amb la seva bruseta d'un verd clar, amb primoroses ruixes [ruchings] i agençament de randes, i la cintura a la nova altura que era de moda* [vol. 1, cap. 1, pp. 32-33].

sacríleg *adj.* Que implica un sacrilegi [**sacrilegi** *m.* Violació, profanació o mal ús d'una cosa sagrada DIEC2.] DIEC2. *El projecte li semblava sacríleg [sacrilegious]*. [vol. 2, cap. 9, pàg. 8].

sacsada *f.* Sacsejada [**sacsejada** *f.* Acció de moure o moure's bruscament una cosa en un sentit i tot seguit en sentit contrari; l'efecte DIEC2.] DIEC2. *La sacsada [shock] va ser desagradable, però el descobriment en sí tenia un costat plaent, [...]* [vol. 2, cap. 17, pàg. 158].

sanitós -osa *adj.* Bo per a la salut DIEC2. *Raquel es posava el davantal només que pel seu millor vestit, i la seva raó per a fer-ho era la raó sanítica [sound] i assenyada que aquella era la cosa acostumada i escaient* [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].

saó *f.* Estat d'una cosa que ha arribat a la maduresa, a la perfecció DIEC2. [...]; *i ara, estant en saó [ripe] la collita, es manegava, mitjançant mètodes no pas inavesats en els capitalistes, per a collir on no havia sembrat* [vol. 1, cap. 6, pàg. 161].

saonada *f.* Que ha arribat a la maduresa (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). [...]

Raquel havia arribat al punt d'alegrar-se que ella, una dona saonada [mature], capaç, eixerida i forta fos allí a vetllar les darreres anyades de la vella dama que dequeia i era una mica especial [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].

sardònicament *adv.* Sarcàsticament, amb riure sardònic DIEC2. —*I somrigué*

sardònicament [sardonically] [vol. 1, cap. 6, pàg. 118].

secardí -ina *adj.* Eixut de carns DIEC2. *Era un home prim, de mitja alçada, de cara*

secardina [thin] i astuta i amb un posat constant de dura i ferotge decisió [vol. 1, cap. 6, pàg. 115].

secretesa *f.* Qualitat de secret; cosa secreta DCVB (Ø DIEC2). *L'extraordinària secretesa*

[secretiveness] de Julià sempre l'inquietava [vol. 1, cap. 3, pàg. 60].

sempitern -a *adj.* De durada infinita DIEC2. *Ara ja no podien temptar-lo per més estona,*

i llur desaparició restaria com un sempitern [for ever] misteri [vol. 1, cap. 6, pp. 113-114].

sendera *f.* Camí estret per a vianants DIEC2. [...]; *i ara, abans d'acabar la vorera, que*

davallava a la sendera [footpath] del carrer, fregava les barres brutes de la reixa de ferro [vol. 1, cap. 5, pàg. 97].

senderi *m.* Discerniment [**discerniment** *m.* Facultat de discernir amb el pensament,

especialment el bé del mal DIEC2.] DIEC2. *Mentre que ella era la seva mare, i hauria hagut de tenir més senderi [known better] [vol. 2, cap. 10, pàg. 43].*

senil *adj.* Relatiu o pertanyent a la vellesa, a les malalties pròpies de la vellesa DIEC2.

[...]; *una pell decrepita, senil [senile], que semblava contradir la juvenesa del posat i la llambregada [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

sense parió *loc. adj.* Incomparable DIEC2. *La seva cortesia era sense parió [unimpaired], però va permetre's una lleu acidesa de to en replicar amb suau malícia: [...] [vol. 2, cap. 10, pàg. 42].*

senyorívol -a *adj.* De senyor o persona d'alt rang DIEC2. [...], *tots els doctors estaven massa atrafegats i eren massa rics per a mostrar-se servidors envers els pacients particulars, capaços de pagar llurs comptes, a la vella manera senyorívola [gentlemanly] [vol. 2, cap. 12, pàg. 90].*

servar *tr.* Guardar intacte (allò que es considera bo o virtuós) DIEC2. *Després de quaranta-vuit anys a les Cinc Ciutats, la senyora Maldon havia servat [kept] gairebé tot el seu accent del Migdia, tant intimidant per als grollers i descosits conservadors del districte, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 15]. Tenia un aire de la més gran innocència, i era senyaladament superior a la memòria que ell n'havia servat [recollection] [vol. 1, cap. 6, pàg. 112].*

si fa no fa *loc. adv.* Aproximadament DIEC2. *Va obrir un calaix del nou tinell Sheraton, i en va treure un tub de llautó que imitava el bronze, d'un peu de llargada i una polsada de diàmetre, si fa no fa [about a], cobert de negres inscripcions [vol. 1, cap. 1, pàg. 10]. En aquell temps hauria comprat una veritable pinya, sencera, cada tres setmanes, si fa no fa [or so], al preu de cinc, sis, set o vuit xílings: [...] [vol. 1, cap. 7, pàg. 150].*

sojornar *v. intr.* Estar-se en un lloc cert temps DIEC2. *I Raquel s'imaginava la vida lliure de les bosquíries llunyanes, on l'amor sojornava [was], i on les noies àgils cavalcaven abrivats cavalls més fàcilment que no pas les noies de les Cinc Ciutats bicicletes [vol. 1, cap. 6, pàg. 160].*

sol i vern *loc. adj.* Completament sol i abandonat DIEC2. *Havia capít perfectament tot això; i no obstant, en haver-se esvaït els bitllets, se sentia desemparat, sol i vern*

[**alone**], *com qui ha perdut son millor amic, un ajut ferm i apuntalat dins un univers d'arenes bellugadisses* [vol. 1, cap. 6, pàg. 113]. [...]; *i no trobava del tot gentil de llur part d'haver-se'n anat permanentment a Amèrica, deixant-lo sol i vern* [**solitary**] *a Anglaterra, com havien fet* [vol. 2, cap. 12, pàg. 68].

solemnia *adj.* Solemne DIEC2. *Ara entrava a la saleta amb la safata per al te* **solemnia** [**high**] [vol. 2, cap. 16, pàg. 149].

soliu -a *adj.* Solitari DIEC2. *Estava molt soliu* [**solitary**] *i agemolit dintre de si mateix, no tant perquè Raquel se n'hagués anat a dormir com perquè ni Raquel ni ningú d'altre creuria que, tanmateix, s'estava morint* [vol. 2, cap. 13, pàg. 111].

somiós -osa *adj.* Somiejador DIEC2. *Però era igual, totes elles eren la mateixa saleta, totes elles esdevenien idèntiques per la misteriosa força de les seves somioses* [**dreamy**] *meditacions sobre el passat* [vol. 1, cap. 1, pàg. 17].

sòrdid -a *adj.* Repugnantment brut, d'una brutícia que fa vergonya DIEC2. *Pocs minuts abans era al despatx sòrdid* [**sordid**] *i paorós* [vol. 1, cap. 2, pàg. 48].

sorneguer -a *adj.* Que dissimula amb irona la seva mala intenció, la seva hostilitat, etc. DIEC2. —*Ja ho veieu, —digué Lluís, amb un triomf mig sorneguer* [**sneering**], —*massa sabia que no n'era d'oberta* [vol. 2, cap. 12, pàg. 95].

sornegueria *f.* Condió de sorneguer DIEC2. —*No em voldreu pas com a visita, aquí, després de tot això, —feu amb feble sornegueria* [**sneered**] [vol. 2, cap. 11, pàg. 69].

sospitador -a *adj i m. i f.* Que sospita (Ø DIEC2; Ø DCVB). *El senyor Batchgrew disparà una pregunta breu, sospitadora* [**suspicious**]: [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 35].

sotjador -a *adj.* Que sotja [**sotjar** *v. tr.* Observar estant amatent al que pugui esdevenir-se DIEC2.] DIEC2. [...]: *tan gran era la seva temença que en aquell interval sinistre tota la sotjadora* [**prying**] *ciutat pogués acoblar-se mansament, al defora,*

en el carrer i escorcollar els secrets de la seva existència sense màcula [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].

suara *adv.* Ara mateix, fa poc DIEC2. —*No he vist la vostra maleta a la cambra del darrere, **suara [just now]*** [vol. 1, cap. 3, pàg. 60].

subreptici -ícia *adj. fig.* Dissimulat, que intenta encobrir (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). *I ara l'home escadusser, amb el posat **subreptici [surreptitious]** d'una persona esmerçant-se en un acte nefande, posava un nou graó a l'escala* [vol. 1, cap. 6, pàg. 116].

subreptíciament *adv.* D'una manera subreptícia DIEC2. *Lluís s'havia tret gairebé **subreptíciament [surreptitiously]** un plec de la butxaca, i n'estava traient un paper* [vol. 2, cap. 10, pàg. 34].

sultà *m.* Sobirà d'un estat islàmic, especialment dels otomans DIEC2.²⁹ **Sultans [sultans]** *domèstics que mai no digueren una facècia al saló, esclataven de rialles a l'Hotel de les Cinc Ciutats* [vol. 2, cap. 17, pàg. 163].

sumptuós -osa *adj.* Que és d'una gran magnificència, molt luxós, molt ric DIEC2. *En aquell temps hauria comprat una veritable pinya, sencera, cada tres setmanes, si fa no fa, al preu de cinc, sis, set o vuit xílins: un fruit **sumptuós [gorgeous]** i pompós* [vol. 1, cap. 7, pàg. 150].

supí -ina *adj.* Ajagut d'esquena, de sobines DIEC2. *Seia en posició **supina [on her back]** amb la testa colpidora encimbellada damunt uns quants coixins* [vol. 1, cap. 4, pàg. 71].

surt *m.* Sobresalt DIEC2. *La senyora Maldon tingué un **surt [start]*** [vol. 1, cap. 1, pàg. 36].

²⁹ Aquí Carner l'usa en sentit figurat.

taciturnitat *f.* Qualitat de taciturn [**taciturn** *adj.* Habitualment silencios DIEC2.] DIEC2.

*Entre la **taciturnitat** [taciturnity] de la senyora Malkin i la veu que sentia dins ella, Raquel havia passat tres minuts terribles [vol. 1, cap. 7, pàg. 151].*

talment *adv.* De tal manera DIEC2. [...], **talment** [Ø] *com si trobés un gust pervers en imposar-los d'aïtal manera l'hòrrid pesombre [vol. 1, cap. 1, pàg. 34].*

tedi *m.* Molèstia causada per la continuïtat o la repetició d'una cosa que no ens interessa DIEC2. *En un moment, de mofador de la domesticitat conjugal, esdevingué mofador de la vida del solter amb son **tedi** [ennui] incommensurable i secret, abscondit sota el vistós mantell d'una especiosa llibertat: [...] [vol. 1, cap. 6, pàg. 125].*

temença *f.* Temor DIEC2. [...]: *tan gran era la seva **temença** [fear lest] que en aquell interval sinistre tota la sotjadora ciutat pogués acoblar-se mansament, al defora, en el carrer i escorcollar els secrets de la seva existència sense màcula [vol. 1, cap. 1, pàg. 11].*

temorenc *adj.* Temorós DIEC2. [...], *i a inspirar a altres diverses dames un respecte **temorenc** [fearful] de son intel·lecte i juí masculins [vol. 1, cap. 1, pàg. 19].*

terrabastall *m.* Soroll fort d'una cosa que cau, de coses que es topen repetidament, de cops forts entre persones o coses DIEC2. —*Escolteu, a l'amo se li ha quedat el peu entre els graons de l'obrador de pintura i s'ha torçat la cama. Ja podem esperar **terrabastall** [ructions], oi? [vol. 1, cap. 6, pàg. 114].*

test -a *adj.* Dret i rígid DIEC2. *La senyora Maldon era de figura colpidora, alta, prima, i seia, ben **testa** [erect], en una negra tibantor, i amb el costat dret de son nas llarg i prominent en plena llum de gas i l'altre feixugament ombrejat [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].*

tibantor *f.* Qualitat de tibant [**tibant** *adj.* Que esdevé rígid per l'acció de les forces que l'estiren DIEC2.] DIEC2. *La senyora Maldon era de figura colpidora, alta, prima, i seia, ben testa, en una negra tibantor [tight], i amb el costat dret de son nas llarg i prominent en plena llum de gas i l'altre feixugament ombrejat* [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

tigrescament *adv.* De manera tigrésca DCVB (Ø DIEC2). *L'orgull de Raquel com a casada de fresc estava tigrescament [tigerishly] amatent i famolenc aquell vespre* [vol. 2, cap. 10, pàg. 25].

tinell *m.* Moble de luxe destinat a guardar i a exposar les vaixelles dels grans senyors que era posat generalment a les sales de recepció DIEC2. *Va obrir un calaix del nou tinell [sideboard] Sheraton, i en va treure un tub de llautó que imitava el bronze, [...] [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].*

tirat *m.* Disposició de les línies que determinen la configuració general de la cara, d'una persona o d'una cosa, que li dona tal o tal aspecte, una semblança tal o tal altra persona o cosa DIEC2. *El tirat [features] de la fesomia era benigne* [vol. 1, cap. 1, pàg. 12].

titil·lant *adj.* Que titil·la [**titil·lar** *v. intr.* Agitar-se amb un lleu tremolor DIEC2.] DIEC2. [...], *com si fos per a dar entenent que podia referir coses estranyes i titil·lants [titillating] de Heath si li hagués plagut i que, talment, ella era una mina de secreta sapiència relativa als ciutadans* [vol. 1, cap. 7, pàg. 152].

toix -a *adj.* D'escassa intel·ligència DIEC2. *Ja no era la dona independent, crítica i menyspreadora, sinó una coseta tímida i toixa [silly]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 25].
—*Cada paraula que li deia li apareixia intolerablement toixa [foolish] en pronunciar-la* [vol. 1, cap. 7, pàg. 163].

tòrpid -a *adj.* Que evoluciona lentament i sense cap tendència a canviar DIEC2. *A cap casa treia fum la xemeneia, i el llunyà fum industrial, damunt l'horitzó, era suspès en l'aire inferior, sota mateix dels núvols, indecís i tòrpid [torpid]* [vol. 2, cap. 12, pàg. 102].

tortero *m.* Espiral de vent, de fum DIEC2.³⁰ *Un llarg tortero [coil] de son cabell castany, desnuat, s'havia estès fluixament damunt el verd obscur del sofà* [vol. 1, cap. 6, pàg. 120].

tortero *m.* Torta [**torta** *f.* Entre dos punts del traçat d'un camí, d'un curs d'aigua, etc., tros que no va dretament de l'un a l'altre DIEC2.] DIEC2. *A la casa de Bycars, on arribà d'allò més tard després d'errívols torteros [circuitous], Lluís, primer de tot, deixà caure el paquet de l'establiment de Faulkner dins la caixa d'alzina, alçant i baixant la coberta sense cap soroll* [vol. 2, cap. 17, pàg. 171].

tothora *adv.* Sempre DIEC2. *I àdhuc ell se'n dava prou compte de la constant valor anunciadora d'aquelles patilles, del ser tothora [always] de bon reconèixer a mitja milla de distància* [vol. 1, cap. 1, pàg. 24].

trabucar *v. tr.* Capgirar, tombar, (un receptacle) de manera que es buidi el seu contingut DIEC2. *Gairebé el vaig trabucar [knocked it over]* [vol. 1, cap. 5, pàg. 106].

traçut -uda *adj.* Que té traça DIEC2. *I mentre lligava ràpidament el paquet de formatge i trencava el fort cordill, amb una estirada traçuda [skilled] de la mà, demanà tranquil·lament: [...]* [vol. 1, cap. 7, pàg. 149].

trafiquejar *v. intr.* Fer tràfic, negociar DCVB.³¹ *I ara Lluís li portava safates i hi trafiquejava [hobnobbing] a la cuina!* [vol. 1, cap. 3, pàg. 64].

³⁰ En aquest cas, espiral de cabell.

³¹ S'ha preferit el significat que dona el DCVB, perquè està molt més explicat. El DIEC2 només diu que «trafiquejar» significa 'traficar'.

translatici -ícia *adj.* Figurat, no recte DIEC2. *La seva llambregada ombrívola i translaticia [shifty] va seguir-la, i hi hagué una curta pausa* [vol. 2, cap. 12, pàg. 95].

trasmudança *f.* Canvi, vicissitud DIEC2. [...] *no pogué fer res per a aturar la viva trasmudança [change] que experimentava* [vol. 1, cap. 1, pàg. 25].

trasmudar *v. tr.* Fer canviar talment que sembli altre DIEC2. *En un segon la ventafocs podia trasmudar-se [transformed] en l'elegant infanta dels boudoirs i viceversa* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

trau *m.* Petita obertura feta en una peça de roba per la qual es fa passar un botó cosit en una altra vora DIEC2. [...], *sense cap manipulació de betes, agulles, o botons i traus [buttonholes], perquè no tenia fermalls de cap mena i romania, per darrere, simplement esbadocat* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

trementina *f.* Oleoresina del pi i d'altres coníferes, massa groguenca i opaca, de propietats rubefaents i carminatives, d'on s'extreu l'oli de trementina, emprada com a base d'ungüents, com a herbicida i en la producció de càmfora sintètica DIEC2. [...], *vivint darrere i damunt la botiga, i havia generat una considerable família, que s'ensinistrava a l'eixida del darrere entre llaunes de trementina [turpetine-cans] buides i plenes* [vol. 1, cap. 1, pàg. 22].

trencacoll *m.* Lloc perillós, on és fàcil caure i prendre mal DCVB (∅ DIEC2). *¿Era imaginable que, havent ella, amb un esperit incontestablement liberal, donat un estoig de pipes a Julià, ell, primerament, fes un desaire al seu obsequi, i després, deixant-la bruscament al trencacoll [lurch], [...] [vol. 1, cap. 3, pàg. 62].*

trepidació *f.* Tremolor d'una cosa que trepida [**trepidat** *v. intr.* Ésser sacsejat per moviments curts, ràpids i repetits DIEC2.] DIEC2. *Lluís havia lliscat darrere el senyor Batchgrew el qual, dins la seva incongruent armilla blanca, romania entre*

*els dos enamorats, amb una **trepidació** [stertorous] de vague anatema* [vol. 1, cap. 6, pàg. 129]. *A despit de totes les preocupacions, reparava clarament —i no sense una curiosa **trepidació** [tremor],— que els trets d'ell havien pres un posat juvenívol* [vol. 1, cap. 6, pàg. 164].

trescar *v. intr.* Caminar, treballar, afanyosament, apressadament DIEC2. *Lluís havia emmanllevat una bicicleta perquè Raquel la fes malbé tot aprenent a **trescar-hi** [to ride]* [vol. 2, cap. 9, pàg. 18].³² *Semblava que hagués succeït en una edat anterior allò de **trescar** [climbed] els negres minaires, silenciosament, pel pendís de Bycars Lane entre la mullena, i d'alçar-se, sola i verna, la primera columna de fum, xemeneia amunt* [vol. 2, cap. 14, pàg. 120].

treva *f.* Cessació temporal d'una lluita, una contesa, un treball, una sofrença DIEC2. [...], *perquè Raquel no podia comportar de seure ociosa o d'admetre per a si que havia estat prou colpida per a consentir-se una **treva** [standstill]* [vol. 1, cap. 5, pàg. 104].

tribull *m.* Tribulació (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). *Em penso que sabré com fer-ho, —digué la senyora Maldon, amb un cert aire de confiança en mig del seu **tribull** [trouble]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 139].

trigança *f.* Triga DIEC2. *La seva **trigança** [lateness] era inexplicable, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 41].

trinxant *m.* Moble de menjador en què es posen les viandes que hom ha de trinxar o preparar abans de servir-les a taula DIEC2. *L'ombrívola llibrerieta i el **trinxant** [corner cupboard] del racó, brillant obscurament!* [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].

³² En aquest context, el sentit és usat figuradament.

tust *m.* Truc (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). *Es mogué cap a la porta, i al mateix moment un **tust** [knock] a la porta de la façana feu passar una vibració per tota la casa* [vol. 1, cap. 1, pàg. 21].

tustament *m.* Truc DCVB (accepció Ø DIEC2; accepció Ø DCVB). *Gairebé tots els **tustaments** [knocks] a la porta forana l'estremien, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 21].

ufà -ana *adj.* Ufanós [**ufanós** *adj.* Que fa ufana d'alguna cosa, se'n glorieja, s'hi fa veure DIEC2.] DIEC2. *Però mostrava una dolça i **ufana** [proud] satisfacció mentre ella deia: [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 13].

ull de vellut [o **ull a la funerala**] *loc.* Ull voltat d'un morat a conseqüència d'una contusió DIEC2. *Potser li calia un **ull de vellut** [eye blacked], o l'amenaça d'un policia, o un infant estenallat per la diftèria per a recordar-li que el món donava tombs* [vol. 2, cap. 12, pàg. 105].

urbanitat *f.* Educació en les maneres de comportar-se, especialment en les relacions amb els altres DIEC2. —*Ben segur que teniu tota la raó, —digué la senyora Maldon amb greu **urbanitat** [urbanity]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 28].

vagarívol -a *adj.* Que vagareja DIEC2, és a dir, que vaga o està ociós. *Davallant per Bycars Lane entre els lleus oratjols **vagarívols** [wandering] de la nit de setembre, [...]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 40].

vague -ga *adj.* No clarament definit DIEC2. *Al seu damunt, en el dormitori de la seva tia, **vagues** [vague] moviments eren perceptibles* [vol. 1, cap. 4, pàg. 70].

vànova *f.* Cobrellit d'abric i d'ornament, generalment fet de punt o ganxet DIEC2. *Era en posició supina, de la manera que solia, estesos cap avall els braços, pels costats, sota la **vànova** [bed-quilt]* [vol. 1, cap. 5, pàg. 102].

velar *tr.* Enfosquir la claredat, l'esclat, la sonoritat, (d'alguna cosa) DIEC2. [...] *excitava, senzillament, la imaginació a concebre els tresors exquisits de contorn i de color i de teixits que ell velava [veiled]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 10].

vellejar *v. intr.* Ésser vell; tornar vell DCVB (Ø DIEC2). *Dins el cor de la vella exànime del llit, i dins el cor de la dona vellejant [aging], de braç cepat i groller encara alçat a l'aixeta del gas, [...]* [vol. 1, cap. 8, pàg. 171].

vellura *f.* Vellesa DCVB.³³ *Fet i fet, admetria qualsevol símptoma de vellura [old age] llevat d'una memòria fugidora* [vol. 1, cap. 1, pàg. 35]. *El commovia la llàstima punyent de la seva gran vellura [great age] i la seva debilitat* [vol. 1, cap. 4, pp. 71-72].

ventós -osa *adj.* On fa sovint vent DIEC2. *Així doncs, en aquella horabaixa d'abril, la senyora Tams s'estava, dreta, al ventós [windy] corredor, i estava plena de la vanitat i de l'orgull de la vida* [vol. 2, cap. 9, pàg. 6].

verament *adv.* Veritablement DIEC2. *Verament [indeed], havia tingut cinc saletes diferents en cinc diferents cases d'ençà de la mort del seu marit* [vol. 1, cap. 1, pàg. 16].

vesc *m.* Planta de la família de les lorantàcies, llenyosa, dioica, de tiges articulades bifurcades, fulles oblongues, gruixudes i coriàcies, de color verd groguenc, flors petites en glomèruls i fruit en baia blanquinosa i translúcida, amb la polpa viscosa, que creix hemiparàsita sobre pins, avets i planifolis, emprada per a ornamentació nadalenca DIEC2. *La seva veu era tan ofensiva com un vesc [glue] ombrívol i espès* [vol. 1, cap. 6, pàg. 162].

³³ El DIEC2 proposa un significat semblant: 'vellúria'.

vesperal *adj.* Pertanyent o relatiu al vespre o al capvespre DCVB (Ø DIEC2). *Dins el vesperal [evening] enfosqueïment de la saleta de la vella senyora Maldon estava, dreta, la jovenívola donzella Raquel Lluisa Fleckring* [vol. 1, cap. 1, pàg. 9].

vestigi *m.* Senyal que una cosa destruïda, extingida, etc., ha deixat de la seva existència DIEC2. *Era com fer-li a mans l'esperança fins al darrer vestigi [vestige], com fer-li a mans la seva ànima* [vol. 1, cap. 6, pàg. 117].

vetllada *f.* Reunió, festa, que es fa durant la vetlla DIEC2. *Donava naixença a averanys irracionals, però positius, del fracàs de sa petita vetllada [party]* [vol. 1, cap. 1, pàg. 39].

vexació *f.* Acció de vexar; l'efecte [vexar *v. tr.* Mortificar greument, especialment per abús de poder DIEC2.] DIEC2. *Lluís no preveia sinó vexació [vexation]* [vol. 2, cap. 10, pàg. 40].

vilipendiat -da *adj.* Acció de vilipendiar; l'efecte [vilipendiar *v. tr.* Tenir per vil, de baixa condició o menyspreable DIEC2.] (Ø DIEC2; Ø DCVB). *Lluís va sentir-se injustament vilipendiat [smirched]* [vol. 1, cap. 6, pàg. 130].

vincladís -issa *adj.* Que es vincla fàcilment DIEC2. *Contra el panorama de la vella parella, semblava dramàticament jove, vincladissa [lithe], vivent i atenta* [vol. 1, cap. 1, pàg. 33].

virar *v. intr.* Una nau, un vehicle, girar més o menys a un costat o a un altre DIEC2. *Lluís, virant [veering] cap a la masculinitat, refermà la qüestió del moment: [...]* [vol. 2, cap. 10, pàg. 48].

virolat -ada *adj.* Acolorit DIEC2. *Però en aquell moment el rau-rau de la màquina giratòria de darrere el forat cessà, la sala s'abrandà de cap a cap d'una claror sobtada, la música continuà, i un nombre d'anuncis virolats [variegated] foren feblement projectats damunt la pantalla* [vol. 1, cap. 6, pp. 164-165].

voladúria *f.* Munió d'ocells volant DIEC2. *Va rondar al seu entorn com una lloca, i fins i tot com un esbart sencer de lloques, i quan ell va fer-li un rebuf salvatge ella convertí l'esbart de gallines en voladúria [flight] d'àngels* [vol. 2, cap. 17, pàg. 158].

volició *f.* Acte de voluntat DIEC2. *I davant aquest misteriós senyal de la invàlida, aquesta feble prova que l'oculta víctima tenia consciència i volició [volition], Raquel va fer un surt i Tomàs Batchgrew va fer un surt* [vol. 1, cap. 5, pàg. 101].

xarbotar *tr.* Agitar DIEC2. *¿Per què havia de xarbotar [bubble over] de gratitud, per haver estat, a la fi, tractat justament?* [vol. 1, cap. 3, pàg. 59].

xarrupar *v. tr.* Beure, paladejant, com xuclant DIEC2. —*Ara xarrupeu [sup it up], si sou servida!* [vol. 1, cap. 6, pàg. 140].

xaruc -uga *adj.* Decrèpit DCVB, és a dir, molt vell (accepció Ø DIEC2). *És una cosa tan xaruga [old-fashioned]. Vos mateix ho dèieu que era una cosa tan xaruga [old-fashioned]* [vol. 2, cap. 9, pàg. 13]. —*Jo? Ca! —respongué Julià ferotgement. —Aquest lladre xaruc [old] m'ha escrit, volent que posés diners en no sé quina estafa de cinematògrafs* [vol. 2, cap. 11, pàg. 66].

xarxó -ona *adj. i m. i f.* Que és extremament deixat en el vestir, que va sempre mal engiponat DIEC2. *En el suburbi d'on ell procedia, les feines domèstiques i en particular les rentades de la cuina, havien estat considerades com a baixes, brutes, humiliants, inesmentables, com a tràfec que qualsevol xarxona [slut] podia atendre, fos com fos* [vol. 1, cap. 4, pàg. 78]. —*Sou amiga del senyor Maldon? —demanà la xarxona [slattern] de cabells cendrosos que respongué als seus trucaments a la porta de l'estatge de Julià, a Granville Street, Knype* [vol. 2, cap. 15, pàg. 124].

xerinola *f.* Tabola [**tabola** *f.* Acció de divertir-se sorollosament DIEC2.] DIEC2. —Oh, ves! Tanmateix, seria una **xerinola** [**lark**], veritat? [vol. 2, cap. 9, pàg. 16].

xíling *m.* Moneda anglesa fora d'ús, equivalent a la vintena part d'1 lliura esterlina DIEC2 (Ø DCVB). *Veia amb una horrible claredat que s'havia estat enganyant a si mateix, que l'esguard implacable d'Horrocleave no podia menys de destriar a la primera llambregada totes les seves polides trampes, com eren addicions de deu als xílings* [**shillings**], [...] [vol. 1, cap. 6, pàg. 117].

6. La llengua d'*El preu de l'amor*

El glossari que he espletat en el minuciós estudi lexicogràfic d'*El preu de l'amor* permet clissar part del gran bagatge lingüístic que atresorava Josep Carner, que va anar afinant al llarg de la seva òrbita com escriptor. Que en una traducció d'una obra anglesa de gairebé quatre-centes pàgines s'hagin descobert més de set-centes paraules i expressions singulars, pel fet de ser inusuals i palesar un sentit de llengua afinadíssim, manifesta que Carner és un dels autors catalans moderns que més ha enriquit la llengua catalana, tant pel seu geni com a creador i la seva imaginació d'alta volada, com pel seu compromís per la fixació d'una llengua catalana moderna i culta, i per la relació tan estreta amb Fabra.

En la comparació del mot català amb l'anglès, s'ha constatat que Carner no deixa de banda la prosa de Bennett. Dit en unes altres paraules, l'escriptor català vol que la seva traducció s'aproximi molt a l'original. Per tant, es pot dir que Joan d'Albaflor aquí és molt fidel a l'obra anglesa. En aquest sentit, cal fer notar que aquest tarannà sembla que el va mantenir en totes les seves traduccions, tal com deixa entreveure en una carta adreçada al seu amic Xavier Berenguel:

Pel que fa a les vostres traduccions, ben lloables i on heu tingut cura de la més gran aproximació possible, voldria, si em vagués, enviar-vos unes notes després d'un enfrontament minuciós amb els textos originals.

Font: MANENT *et al.* (1984: 22).

Nogensmenys, tot i la lleialtat amb el text —en aquest cas— anglès, Carner no duu a terme una traducció *verbum verbo*, és a dir, paraula per paraula. GEIS (1984: 98) també està d'acord amb aquest fet, ja que adverteix que “les seves traduccions són veritables recreacions verbals sense menysrecapte d'una respectuosa fidelitat al text original”. Un autor versat ja en la traducció —cal recordar que l'any 1919 ja n'ha publicat moltíssimes³⁴— sap perfectament que l'anglès, el francès, el català o el castellà no tenen la mateixa estructura ni uns recursos equivalents. Carner quan no ensopega amb la paraula catalana precisa, veu viable fer provatures lingüístiques i estilístiques, així com adaptacions. Aquestes experimentacions les posa en pràctica, sobretot, en l'art de

³⁴ *Vg.* Capítol 1.2. Obra.

traduir.³⁵ Per què? Doncs perquè, tal com explica ORTÍN (2001: 180), “la llengua literària es trobava encara en formació: era vacil·lant, difícil d’aferrar, però també dúctil i mal·leable: els escriptors, en particular els que havien fet l’experiència de la traducció, no es cansaven de repetir-ho”.

En síntesi, Carner es manté fidel, sí, a *The Price of Love*, però adapta la seva prosa a la fisonomia de la llengua catalana i aconsegueix bastir una llengua moderna, viva, expressiva, rica, humana, culta, de qualitat; al capdavant, aquella que el mestre Fabra anava conformant. Anàlogament, i com relaten MANENT *et al.* (1984: 165), Carner aquí també té “[...] la possibilitat d’actualitzar un potencial lingüístic que havia romàs inert per causa de la nostra particular història literària i de contaminar positivament, per contacte amb «l’esperit universal», l’estil, el to del llenguatge i el nivell intel·lectual dels continguts”. En aquest punt, s’entén per què la traducció era per a Carner —i per a la majoria dels noucentistes— una tasca de gran recapte per la cultura catalana de l’època.

És l’hora, ara, de valorar alguns vocables i expressions del glossari, que són el resultat de l’experiment de traduir Arnold Bennett. Les diferents solucions permeten corroborar que Carner ha temptat totes aquelles «provatures lingüístiques i expressives» que va aplicar, sobretot, en la tasca de la traducció.

En primer lloc, s’han descobert considerables creacions de noves paraules. Els següents neologismes que s’enumeren —la majoria dels quals són adjectius i adverbis— s’han generat a partir d’un derivat ja existent: *acceptívol -a* (d’*acceptar*), *amoixadura* (d’*amoixar*), *atractívolament* (d’*atractiu*), *botosament* (de l’expressió *fer el bot*), *brollament* (de *brollar*), *catiferia* (de *catifa*), *desjouat -ada* (de *jou*), *empegueïdament* (d’*empegueir-se*), *ensonyadament* (d’*ensonyar-se*), *eriçonador -a* (d’*erich*), *guemeguívola -a* (de *gemec*), *hedonístic -a* (d’*hedoisme*), *llisquívola -a* (de *lliscar*), *minvança* (de *minvar*), etc. Aquestes noves paraules s’han creat a partir de l’annexió d’afixos, sobretot sufixos (*-ívol*,³⁶ *-dura*, *-ment*, *-eria*, *-dor*, *-ístic*, *-ança*), tot i que també hi ha un cas de

³⁵ Per aquest motiu, ORTÍN (1992: 405) posa en clar que, “des del punt de vista de la llengua, les traduccions demanen un esforç de creació gairebé tan gran com el de l’obra original. Tal com deia ell mateix [referint-se a Carner], s’assemblen a la poesia en el fet que són al començament de tota literatura formal”.

³⁶ La creació amb aquest sufix és molt fructífera a *El preu de l’amor*, i a l’obra carneriana, en general. En el glossari s’han recollit els següents termes: *acceptívol -a*, *agradívol -a*, *agradívolament*, *altívol -a*, *altívolament*, *atractívolament*, *caritatívol -a*, *cavallerívol -a*, *comportívol -a*, *donzellívol -a*, *errívol -a*,

prefixació (*des-*). D'una altra banda, i dins encara de la derivació, Carner també ha format nous adjectius a partir de la lexicalització d'un paradigma verbal, el participi: *agemolit -da* (d'*agemolir-se*), *amarat -ada* (d'*amarar*), *domtat -ada* (de *domtar*), *empallegat -ada* (d'*empallegar*), *esbadocat -ada* (d'*esbadocar*), *espalmat -ada* (d'*espalmar*), *estamordit -ida* (d'*estamordir*), *marcit -da* (de *marcir*), *matxucat -ada* (de *matxucar*), *morigerador -a* (de *morigerar*), *repel·lit -da* (de *repel·lir*), *reblert -a* (de *rublir*), *sospitador -a* (de *sospitar*), *vilipendiat -ada* (de *vilipendiar*), etc. Encara més, s'han detectat noves paraules, sobre les quals no s'ha aplicat aparentment cap mena de procés: des de substantius —*beta*, *cleda*, *coltelleria*, *plombista*—, adjectius —*nefande*—, adverbis —*atorbellinadament*—, locucions preposicionals —*de borsada*—, fins a frases fetes o locucions populars —*fer catúfols*³⁷—.

En segon lloc, Carner també eixampla els significats d'alguns vocables, verbigràcia: *malversar* 'malgastar', *obituari* 'necrologia', *recaptament* 'allò que s'aconsegueix a força d'instàncies, de precs', *rodella* 'fitó, és a dir, punt que es tracta de tocar amb un projectil', *saonada* 'que ha arribat a la maduresa', etc. A més d'aquests nous sentits literals, l'autor català dona naixença a alguns sentits figurats: *ermàs*, 'com un ermot, sense res'; *llampegada*, 'amb la rapidesa d'un llampec'; *reumàtic*, 'tronat, desconjuntat'; *subreptici*, 'dissimulat, que intenta encobrir', etc.

En tercer lloc, i atenent ara als préstecs, convé ressaltar que s'han trobat molt pocs castellanismes, com *remendista*. Per què? Segurament perquè aquest tipus de manlles no cauen gaire en grat a Carner i, a més a més, com que es volia "descastellanitzar la llengua antiga", tal com adverteixen MANENT *et al.* (1984: 182), no van passar pel sedàs modernitzador de l'autor noucentista.

A banda d'això, s'ha de tenir en compte un cas molt interessant: sembla que Carner en molts casos opta per usar aquella correspondència catalana que s'assembla formalment més a la paraula anglesa que emprava Bennett. Són casos, lògicament, de semicultismes. A continuació es fa una llista d'algunes coincidències, totes recuperades del glossari: *a guisa* [the guise], *acrimònia* [acrimony], *almanacs* [almanacs], *anatema*

femenívol -a, *festívol -a*, *gemeguívol -a*, *infantívol -a*, *jovenívol -a*, *llisquívol -a*, *llisquívolament*, *mercantívol -a*, *ombrívol -a*, *pensívol -a*, *planyívol -a*, *senyorívol -a* i *vagarívol -a*.

³⁷ Tot i que, recordem, té un significat molt pròxim a «semblar un cadúfol».

[anathema], *aquiescents* [acquiescent], *axioma* [axiom], *benvolent* [benevolently], *cohorts* [cohorts], *contrit* [contrits], *cripta* [crypt], *damnada* [damned], *decrèpita* [decrepit], *especiosa* [specious], *exonerant* [exonerating], *exultava* [exulted], *formidable* [formidable], *fútil* [futile], *gai* [gay], *halo* [halo], *hedonística* [hedonistic], *immolació* [immolation], *incandescent* [incandescent], *injunció* [injunction], *insolència* [insolence], *lacerant* [lacerating], *mòrbid* [morbid], *plàcida* [placid], *prominent* [prominent]³⁸, *pugnacitat* [pugnacity], *pùlpits* [pulpits], *recòndites* [recondite], *remuneradora* [remunerative], *senil* [senile], *sòrdid* [sordid], *sultans* [sultans], *taciturnitat* [taciturnity], *tòrpid* [torpid], *vagues* [vague], *vestigi* [vestige], etc.

A què es pot deure que Carner aprofiti la concomitància entre la paraula anglesa i la catalana? La resposta és clara un cop s'ha estudiat el context en què viu l'autor. Recordem el tipus de llengua que vol fer brollar: una «llengua viva, rica, excelsa», però també «culta». Així doncs, amb aquestes solucions que recupera de la prosa de Bennett, és capaç de fondre l'anglès, una de les cultures més prestigioses del context europeu d'aquell moment, i el llatí —perquè són semicultismes—, la llengua culta per antonomàsia. Carner sap que usant aquestes paraules, podrà millorar la qualitat lingüística de la llengua catalana i, a la vegada, equiparar-la a una de les llengües europees més brillants de llavors. Certament, un altre argument —tot i que menys encertat— que pot donar resposta a la pregunta anterior és el fet que Carner vol mantenir-se fidel sempre que es pugui a l'obra original, tal com s'ha comentat. És coherent, doncs, que faci ús d'una paraula molt pròxima a l'anglesa i no d'una altra, malgrat que en altres situacions intenti separar-se'n volgutament, tal com es veurà tot seguit.

Altrament, cal advertir, emperò, que a Carner no li interessa farcir la seva novel·la d'anglicismes —de fet, només se n'ha trobat un en el glossari: *macadam*³⁹—, sinó que procura estirar al màxim les possibilitats intrínseques del sistema de la llengua catalana per tal de fomentar el seu renovellament i no dependre d'estrangerismes.

En quart lloc, cal exemplificar una afirmació que s'ha dit anteriorment: que Carner no fa una traducció literal, és a dir, paraula per paraula, atès que és plenament conscient que cada llengua té un model lingüístic que la fa única i recognoscible. S'ha descobert

³⁸ Tot i que també s'ha detectat la correspondència *conspicuous* [prominent].

³⁹ Vg. «macadam» al DCVB: “pres de l'anglès *Mac Adam*, nom del seu inventor”.

que en molts contextos aprofita l'avinentesa per exhibir i fer renéixer la gran riquesa fraseològica del català: *a cau d'orella* [to her/itself], *a pleret* [slowly], *anar de mal borràs* [goes wrong], *ara i adés* [in interval], *bat a bat* [ajar], *bo i mirant* [looking], *d'una revolada* [in one second], *de viu en viu* [alive], *fer l'ullet* [winked], *fet i fet* [and yet/indeed/in practice/in fact/somehow], *frec a frec de* [narrow], *sol i vern* [solitary], *ull de vellut* [eye blacked], etc.

En cinquè lloc, s'ha constatat que en nombroses ocasions Joan d'Albaflor prefereix servir-se de la paraula que té un grau més alt de formalitat, i no l'estàndard —sovint desgastada—, per exemple: *àdhuc* [and], en lloc de *i*; *anyada* [years], en lloc d'*anys*; *boscúria* [forest], en lloc de *bosc*; *cabdell* [bola], en lloc de *bola*; *canic* [dog], en lloc de *gos*; *capell* [hat], en lloc de *barret*; *encimbellada* [high], en lloc d'*elevada*, *fretura* [need it/wanted], en lloc de *mancança*; *fus* [straight upright], en lloc de *rígida*; *gerda* [fresh], en lloc de *fresca*; *judicant* [judging], en lloc de *jutjant*; *juí* [view], en lloc de *judici* o *vista*; *junyia* [linked], en lloc d'*ajuntava*; *malfactor* [burglar], en lloc de *lladre*; *mesada* [month], en lloc de *mes*; *natalici* [birthday], en lloc d'*aniversari*; *nines* [eyes], en lloc d'*ulls*; *oratjols* [airs], en lloc d'*aires*; *portella* [door], en lloc de *porta*; *preava* [appreciated], en lloc d'*apreciava*; *primoroses* [elaborate], en lloc d'*elaborades*; *reca* [sorry], en lloc de *lamento*; *tothora* [always], en lloc de *sempre*; *trasmudança* [change], en lloc de *canvi*; *vetllada* [party], en lloc de *festa*; *voladúria* [fly], en lloc de *volada*, etc. A més a més, de tant en tant es decideix per alguns arcaïsmes: *estofa* [drapery], *fènyer* [pretend], *homeier* [homicidal], *martre* [martyr], *paor* [awe], etc.

En sisè lloc, Carner sempre realça la paraula més llibresca quan Bennett sempre tria un sinònim per tal de no caure en la repetició: *basca* [is fainting/swoon], *brancal* [threshold/door], *encaparrava* [worry/trouble], *randes* [ornamentation/laces], *toix* [silly/foolish], etc.

En setè lloc, l'autor català tendeix a restaurar aquella paraula que engloba tot un significat, prescindint sempre que pot de perífrasis o circumlocucions: *albejar* [the dawn would be commencing], *arraïmar-se* [held closely together], *cercionar-me* [made sure], *companyona* ["lady companion"], *damisel·la* [young ladies], *diastre* [on earth], *encaterina* [takes a fancy], *estatuir* [on their own terms], *manifasser* [interfering person], *ninona* [young girl], *sempitern* [for ever], etc.

En vuitè lloc, és necessari abordar una altra qüestió: la semàntica. Aquesta altra branca de la gramàtica també ha permès comprovar que el sistema lèxic del català és diferent de l'anglès. Moltes paraules tenen un matís que les fa distintives i úniques; aleshores, fa impossible trobar una correspondència exacta en una altra llengua, com il·lustren les següents parelles:

amorosir ≠ soothe

- Fer tornar amorosa (alguna cosa) DIEC2.
- Oferir comoditat a; fer que estigui tranquil WordReference [traducció pròpia].

bergant berganta ≠ ribald

- Brètol, mala persona DIEC2.
- Vulgar o indecent en la parla, en el llenguatge, etc.; humorístic d'una manera crua; irreverent WordReference [traducció pròpia].

braolador -a ≠ uproarious

- Que braola [braolar v. *intr.* Bramular DIEC2.] DIEC2.
- Molt fort o sorollós WordReference [traducció pròpia].

cantussejar ≠ lilt

- Cantar a mitja veu DIEC2.
- Per cantar o tocar d'una manera lleugera, ensopegada o rítmica WordReference [traducció pròpia].

cofat -ada ≠ tied up

- Guarnit endreçadament DCVB (accepció Ø DIEC2).
- Lligat, és a dir, recollit WordReference [traducció pròpia].

començ ≠ all along

- Començament DIEC2.
- Des de l'inici WordReference [traducció pròpia].

comportívol -a ≠ endurance

- Que és de bon comportar o suportar DIEC2.
- La capacitat o força per continuar o perdurar, malgrat la fatiga l'estrès o altres condicions adverses WordReference [traducció pròpia].

domtar ≠ daunt

- De domtar; fer dòcil [domtar v. *tr.* Domar DIEC2.] (∅ DIEC2; ∅ DCVB).
- Disminuir el coratge de; consternació; descoratjar WordReference [traducció pròpia].

enasprir ≠ harden

- Fer tornar aspre DIEC2.
- (Provocar) esdevenir despietat, insensible o menys amable i simpàtic WordReference [traducció pròpia].

esllanguit -ida ≠ faint

- Allanguit [allanguit -ida *adj.* Amagrit i mancat de força DCVB (∅ DIEC2).] DCVB (∅ DIEC2).
- Feble o lleu; manca de convicció o esforç suficient; WordReference [traducció pròpia].

estenallat -ada ≠ beaten

- Estès tot llarg a terra DIEC2 (∅ DCVB), per efecte d'un cop, una patcada, etc.
- Format per cops; martellat WordReference [traducció pròpia].

estrabul·lat -ada ≠ oddest

- Desassenyat DIEC2.
- Peculiar, estrany WordReference [traducció pròpia].

estrafet -a ≠ feigned

- Contrafet [contrafet -a *adj.* Tort, desviat de la forma regular, deforme DIEC2.] DIEC2.
- Disfressat WordReference [traducció pròpia].

fer catúfols ≠ blundering

- Comportar-se com un infant (∅ DIEC2; ∅ DCVB).
- Maldestre; descurat WordReference [traducció pròpia].

joguinós -osa ≠ brisk

- Que juguineja amb quelcom DIEC2.
- Agut i estimulant; fresc WordReference [traducció pròpia].

llamenc -a ≠ fastidiously

- Delicat i triat en el menjar; que li agraden poques coses, només les més fines DCVB.
- Massa particular, crític o exigent; difícil de complaure WordReference [traducció pròpia].

mofador -a ≠ scorner

- Mofaire [mofaire *adj.* i *m. i f.* Que es mofa DIEC2.] DIEC2, és a dir, el qui es burla d'algú o d'alguna cosa.
- Tractar o considerar amb menyspreu WordReference [traducció pròpia].

mullader ≠ hanky-panky

- Raons, escàndol, etc., entre dues o més persones DIEC2.
- Comportaments o tractes il·legals o poc ètics WordReference [traducció pròpia].

palplantat -ada ≠ sticky

- Que resta dret i immòbil com si estigués clavat a terra DIEC2.
- Cobert de matèria que s'enganxa fàcilment a altres coses WordReference [traducció pròpia].

pompós -osa ≠ spectacular

- Ufanós, estufat, de molt de volum DCVB (accepció Ø DIEC2).
- Impressionant; magnífic WordReference [traducció pròpia].

repelositat ≠ rude

- Qualitat de repelós [repelós -osa *adj.* De tracte difícil DIEC2.] DCVB (Ø DIEC2).
- Aspre o poc amable WordReference [traducció pròpia].

sumptuós -osa ≠ gorgeous

- Que és d'una gran magnificència, molt luxós, molt ric DIEC2.
- Esplèndid en aparença, bonic WordReference [traducció pròpia].

Fruit d'aquest matís o grau distintiu de certs termes i també a causa de no fer una traducció literal, freqüentment Carner emprava una paraula o expressió que en l'obra de Bennett no hi és:

amb tots els ets i uts *loc. adv.* Amb tots els detalls, sense faltar-hi res DIEC2.

- *I en la salubritat de la seva sentència, **amb tots els ets i uts** [Ø], damunt Wason, oblidà per uns quants instants que es trobava dins un somni, [...] [vol. 1, cap. 7, pàg. 147].*
- *And in the prim sanity of her judgment upon Wason she forgot for a few instants that she was in a dream, [...] BENNETT (2004).*

amoixadura *f.* Allò que amoixa, és a dir, que permet recaptar la benvolença, el consentiment, l'aquiescència, etc., (d'algú) amb afalacs, manyagueries (Ø DIEC2; Ø DCVB),

- *Finalment, podia, amb **amoixadures** [Ø], arrabassar sis penics més d'un prestamista [vol. 1, cap. 5, pàg. 98].*
- *Lastly, she could coax extra sixpences out of a pawnbroker BENNETT (2004).*

errívol -a *adj.* Errant; errabund DCVB (Ø DIEC2), és a dir, que no roman en un lloc fix.

- *Ja somiava en la llibertat, en anar **errívol** [Ø] per tot lo món, no subjecte a cap jou sinó a una fantasia de fadri [vol. 2, cap. 13, pàg. 118].*
- *Already he dreamt of freedom, of roaming the wide world, subject to no yoke but a bachelor's whim BENNETT (2004).*

estant *adj.* Que s'està o roman en un lloc DIEC2.

- *Un soroll molt fortament gratador, com una insistent amenaça, sonà del carrer **estant** [Ø], fent instantàniament estremir la delicada placidesa de la llar de la senyora Maldon [vol. 1, cap. 1, pàg. 36].*
- *A very loud rasping noise, like a vicious menace, sounded from the street, shivering instantaneously the delicate placidity of Mrs. Maldon's home. Mrs. Maldon gave a start BENNETT (2004).*

maldar *v. intr.* Afanyar-se, esforçar-se, per obtenir alguna cosa DIEC2.

- *Hauria preferit de creure que la senyora Maldon no s'havia emportat tots els diners a dalt, però la seva reflexió va **maldar** [Ø] molt per convèncer-lo que sí que ho havia fet [vol. 1, cap. 6, pàg. 124].*
- *He would have preferred to think that Mrs. Maldon had not taken the whole of the money upstairs, but reflection did much to convince him that she had BENNETT (2004).*

palatí -ina *adj.* Relatiu o pertanyent al palau d'un sobirà DIEC2.

- —*Sí senyora, —murmurà la senyora Tams, de resposta, altívola com un majordom palatí [Ø], encara que amb menys aplom* [vol. 2, cap. 10, pàg. 27].
- "*Yes, ma'am,*" *Mrs. Tams whispered back nervously, proud as a major-domo, though with less than a major-domo's aplomb* BENNETT (2004).

rebrec *m.* Cosa rebregada [rebregar *v. tr.* Fer perdre la tesor (a una cosa flexible) tocant-la matusserament, prement-la, copejant-la, etc. DIEC2.] DIEC2.

- *La bellesa dels bitllets era eterna; no hi havia rebrec [Ø] que els mustigués* [vol. 1, cap. 4, pàg. 90].
- *The beauty of the notes was eternal; no use could stale it* BENNETT (2004).

talment *adv.* De tal manera DIEC2.

- [...], **talment [Ø]** *com si trobés un gust pervers en imposar-los d'aital manera l'hòrrid pesombre* [vol. 1, cap. 1, pàg. 34].
- [...], appearing to take a perverse pleasure in thus imposing upon them the horrid incubus BENNETT (2004).

En novè lloc, cal destacar que a l'entrada «espatarrador» del DCVB, l'exemple és extret d'*El preu de l'amor*: “En plena possessió dels ideals convencionalment espatarradors del suburbi, Carner Preu, i, 44”. Si cerquem «altívolament» al diccionari d'Alcover i Moll, l'exemple també és de Carner, tot i que d'una altra obra.

Per acabar, aquest enfocament lexicogràfic ha permès conèixer una mica més a fons la traducció de Carner. L'estil carnerià a *El preu de l'amor* es caracteritza per un perfeccionament i domini de la llengua, per la invenció de nous mots i expressions, per la proposició d'una rica gamma de matisos semàntics nous, per la predilecció pels semicultismes compartits amb l'anglès, per la manca d'estrangerismes, per la demostrança de l'abundor fraseològica del català, per la preferència del terme culte o llibresc enfront del col·loquial o estàndard, per l'absència de circumloquis, i per una traducció no literal, però a la vegada fidel. En definitiva, i tal com expliquen molt encertadament MANENT *et al.* (1984: 188), la prosa de Carner esdevé “[...] modèlica i alhora meravellosament viva, matisada, humana, i expressiva. Una prosa que, d'una manera o altra, ha influït, sense cap excepció, tots aquells que després d'ell hem escrit en català”.

CONCLUSIONS

L'objectiu principal del treball —de fet, contribució personal—, que figura ja en la introducció, ha consistit en treure a la llum una traducció de Josep Carner que mai s'ha estudiat: *El preu de l'amor* (1919). En particular, s'ha abordat aquesta obra a partir d'una anàlisi pregonada de la llengua. Així doncs, s'ha alçat un buidatge lèxic que ha aplegat set-centes dues entrades, que són ocupades per paraules de diverses categories gramaticals, així com frases fetes i locucions. A partir d'aquest material, pren part el segon objectiu, més teòric i especulatiu: sospesar a què es deu aquesta abundor lèxica i fraseològica de la traducció de Carner. Bàsicament, la resposta l'he obtingut lligant l'autor, Josep Carner, amb el context en què se circumscriu l'obra en qüestió, que és el noucentisme. No obstant això, el marc d'interpretació es redueix, concretament, al projecte cultural que va impulsar aquest moviment de la primeria del segle XX català.

Aquest enfocament ha guiat la columna vertebral del present estudi. En aquest sentit, el plantejament teòric i l'estat de la qüestió el conformen tres capítols, dedicats a: Josep Carner, l'autor; el noucentisme, l'època o context en què escriu; i *The Price of Love*, l'obra anglesa d'Arnold Bennett, que tradueix. La part pràctica, com ja s'ha insinuat, ha consistit a recollir tots aquells termes de la traducció catalana que no són habituals en el català d'avui, que s'han considerat interessants per explicar la tria lingüística de Carner o que tenen un significat ambigu en l'obra.

Penso que Carner en aquesta traducció ha sabut exhibir extremament la seva mestria lingüística, ja que he inventariat centenars de termes. El traçat per la biografia i l'obra de Carner que s'ha dut a terme en el primer capítol, m'ha permès corroborar que l'interès per la literatura anglesa ja aflora de ben jove, amb autors com Daniel Defoe, Dickens, etc. Segurament, la seva estada a Anglaterra l'any 1913 va fer créixer aquesta afecció. Llavors, no resulta estrany que Carner s'interessés per la prosa de Bennett. Per una altra banda, he arribat a la conclusió que el gran bagatge lingüístic que exterioritza a *El preu de l'amor* té l'origen en la genialitat lingüística que el va caracteritzar sempre. Així i tot, també he copsat que l'excels coneixement i domini de la llengua es va veure ampliat per les seves in comptables lectures de diferents autors. Pel que fa a l'apartat dedicat a l'obra de Carner, he verificat que en l'etapa noucentista escriu moltíssimes novel·les traduïdes, primer del francès i, després, de l'anglès, i que l'Editorial Catalana,

on publicà *El preu de l'amor*, és una de les plataformes en què va donar a conèixer els seus gustos literaris a través de les publicacions que va fer-ne. Per una altra banda, és lògic que Carner publicés aquesta traducció —i moltes més—, ja que era una eina eficaç per als escriptors noucentistes que cobejaven un renovellament de la llengua catalana, així com una qualitat lingüística de renom.

Connectant ara amb el capítol dedicat al noucentisme, aquest estudi m'ha ensenyat els límits cronològics que acorda la crítica clàssica per aquest moviment. A més a més, he pogut clissar les característiques i ideals del noucentisme, que casen perfectament amb el lèxic descobert d'*El preu de l'amor*: modernitat, civilitat, riquesa, harmonia, ordre, seny, pragmatisme, etc. I encara, un cop fet el buidatge, he demostrat que Carner, un escriptor compromès amb la llengua i amb la Ciutat Ideal, valida les tres funcions que els noucentistes com ell van atribuir a la literatura: *El preu de l'amor* activa la consciència de grup perquè recupera el llenguatge; educa el lector perquè li ofereix nous termes i expressions que estaven soterrats o que, simplement, no existien; i té una funció social en la mesura que acosta la Ciutat Ideal als seus lectors. Per últim, he entès per què la traducció era una tasca important per als noucentistes: perquè estimulava la creació d'una llengua literària de qualitat, com la que es desprèn, en efecte, d'*El preu de l'amor*.

Ara es revisaran els resultats que s'han obtingut fruit de la comparació del mot anglès de Bennett amb el mot català de Carner. La riquesa lèxica adduïda de la prosa catalana no és excoent a la fidelitat amb el text anglès. Aleshores, he advertit que Carner es manté molt fidel a l'obra original, en el sentit que no incorpora frases noves ni n'elideix. En qualsevol cas, tampoc duu a terme una traducció literal, paraula per paraula. Altrament, es pot veure com cada llengua té el seu estil, el seu model, la seva estructura. Endemés, mitjançant el confrontament de la paraula anglesa amb la catalana, he conegut les provatures lingüístiques i estilístiques predilectes de Carner. En primer lloc, l'autor català sent un gust pels neologismes assolits per processos de derivació. La majoria de paraules noves del glossari són creades a partir de la sufixació i de la lexicalització d'un paradigma verbal. En altres casos, també forma paraules sense l'aplicació de cap mena de procés. En segon lloc, ha incrementat les accepcions de certs termes, tant en sentits literals com en sentits figurats. En tercer lloc, he determinat que li agraden molt els semicultismes. En aquests casos, la paraula catalana semiculta que fa servir s'assembla formalment molt a la paraula que emprava Bennett. La utilització d'aquest tipus de lèxic

permet a Carner fusionar la llengua anglesa, tan notable en aquell període, amb la llengua llatina, la més culta. El resultat, una llengua catalana viva, rica, de qualitat, eminent, aquella que apropava el lector a la Ciutat Ideal. En quart lloc, he copsat que prefereix usar el vocable més erudit, enfront del més habitual, tot i que sempre procura no caure en la repetició. En cinquè lloc, he evidenciat que, en la mesura del possible, s'allunya de les perífrasis o circumloquis si disposa d'un verb que ja conté el significat global. El més important, emperò, és arribar a la conclusió que Carner sempre té la prioritat de tensar fins al límit les capacitats i el potencial de la llengua catalana per arribar al sùmmum del seu renovellament, del seu perfeccionament i del seu domini lingüístic i estilístic. Per aquest motiu, Carner defuig els préstecs d'altres llengües, com els castellanismes o anglicismes, perquè ha d'engrandir la seva llengua, que considerava antiquada.

Fet aquest sumari, arribo a la conclusió que Carner en aquesta obra ha sabut fondre molt encertadament l'estil carnerià amb l'esperit universal. La seva contribució en la llengua ha estat incommensurable i de gran valor. Gràcies a aquesta traducció —entre d'altres— ha eixit a la llum riqueses del català que eren desconegudes a través de diferents mecanismes morfològics, ha dignificat i enriquit la llengua, i ha pogut superar la falta de tradició literària continuada del català, que feia poc que havia entrat en la codificació. En síntesi, recuperant una frase de Carner, “la traducció és el millor mètode per entrenar-se a ben escriure”.⁴⁰

Finalment, l'aspiració última ha sigut retre homenatge al Carner traductor. També, desitjo que aquest treball pugui fer complir el tercer i últim objectiu que em plantejava a la introducció: promoure i popularitzar l'ús de les paraules que recullo en el glossari per tal de fer avivar i vigoritzar el català d'avui.

⁴⁰ *De l'art de traduir*. Dins NARDI i PELEGRÍ (1986, pp. 193-196).

BIBLIOGRAFIA

Libres i articles especialitzats

- AULET, Jaume, *Josep Carner i els orígens del noucentisme*, Curial, Barcelona, 1992.
- AULET, Jaume, *L'obra de Josep Carner*, Teide, Barcelona, 1991.
- BENNETT, Arnold, *El preu de l'amor*, Traducció de J. d'Albaflor [Josep Carner] (2 vols), Editorial Catalana (Biblioteca Literària), Barcelona, 1919.
- BENNETT, Arnold, *The Price of Love*, Project Gutenberg, 2004. Edició en línia: <https://www.gutenberg.org/files/12912/12912-h/12912-h.htm> [Consultat des del desembre de 2021 fins a l'abril de 2022]
- BRITANNICA, Editors de l'enciclopèdia, «Arnold Bennett», *Encyclopedia Britannica*, 2021. Recuperat de: <https://www.britannica.com/biography/Arnold-Bennett> [Consultat durant el desembre de 2021]
- BUSQUETS, Loreto, *Aportació lèxica de Josep Carner a la llengua literària catalana*, Rafael Dalmau, Barcelona, 1977.
- BUSQUETS, Loreto, *Escrits inèdits i dispersos de Josep Carner (1898-1903)*, vol. II, Barcino, Barcelona, 1984.
- COLL-VINENT, Sílvia, «Josep Carner i la traducció», *Els Marges: revista de llengua i literatura*, 116 (2018), pp. 121-122.
- FERNÁNDEZ, Tomás, i Elena TAMARO, «Biografia de Enoch Arnol Bennett», *Biografías y Vidas. La enciclopedia biográfica en línea*, Barcelona, 2004. Recuperat de: https://www.biografiasyvidas.com/biografia/b/bennett_enoch.htm [Consultat durant el desembre de 2021]
- FERRER, Joan, «Apèndix F. Vocabulari carnerià», a Jaume Coll (ed.), Josep Carner (trad.), *Pickwick (Documents pòstums del Club d'aquest nom)*, Univers Llibres, Barcelona, 2020, pp. 1435-1482.

- FERRER, Joan, i Francesc FELIU, «Un assaig general del fabrisme: la traducció de *Pickwick* de Josep Carner», *eHumanista: Journal of Iberian Studies*, 18 (2020), pp. 248-261.
- GEIS, Camil, «Els que he trobat pel camí: Josep Carner», *Quadern de les idees, les arts i les lletres*, 39 (1984), pp. 98-99.
- LLOBET BRUIX, Alexis, *Albert Manent, corrector de Josep Carner. La tercera edició d'Alicia en terra de meravelles (1971)*, Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona, 2014.
- MANENT, Albert, *et al.*, *Josep Carner en els seus millors escrits*, Miquel Arimany, Barcelona, 1984.
- MANENT, Albert, i Jaume MEDINA, *Epistolari de Josep Carner*, Curial, Barcelona, 1994.
- NARDI, Núria, i Iolanda PELEGRÍ, *El reialme de la poesia de Josep Carner*, Edicions 62, Barcelona, 1986.
- ORTÍN, Marcel, «Dos llenguatges de traducció diferents: les dues versions de Josep Carner d'*El malalt imaginari* (1905/1909 i 1921)», *Caplletra: revista internacional de filologia*, 58 (2015), pp. 122-157.
- ORTÍN, Marcel, «Josep Carner i Puig-Oriol», *Visat: la revista digital de literatura i traducció del PEN català*, 2 (octubre 2006).
- ORTÍN, Marcel, «La Bruyère en l'ideari i en la traducció de Josep Carner», a Francisco Lafarga i Antonio Domínguez, *Los clásicos franceses en la España del siglo XX: estudios de traducción y recepción*, Promocions i Publicacions Universitàries, Barcelona, 2001, pp. 175-196.
- ORTÍN, Marcel, «Les traduccions de Josep Carner», *Catalan Review*, vol. VI, 1-2 (1992), pp. 401-410.

PANYELLA, Vinyet, *Cronologia del Noucentisme (una eina)*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1996.

SUBIRANA, Jaume, «L'exili d'un mite. Notes biogràfiques sobre Josep Carner a Bèlgica (1945-1970)», *Revista Internacional de Catalanística = Journal of Catalan Studies*, 3 (2000), pp. 401-410.

VENTURA, David, «Josep Carner: 1884-1970», *Escriptors.cat*. Recuperat de: <https://www.escriptors.cat/autors/carnerj/biografia> [Consultat durant el desembre de 2021]

Diccionaris de caràcter general

DCVB = ALCOVER, Antoni Maria; MOLL, Francesc de Borja, *Diccionari català-valencià-balear: inventari lexicogràfic i etimològic de la llengua catalana en totes les seves formes literàries i dialectals*, Editorial Moll, Palma de Mallorca, 1985. Edició 2001-2002 en línia: <https://DCVB.iec.cat>

DIEC2 = *Diccionari de la llengua catalana de l'IEC*, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona. Edició 2019 en línia: <https://dlc.iec.cat>

GEC = *Gran Enciclopèdia Catalana*, Grup Enciclopèdia Catalana, Barcelona. Edició en línia: <https://enciclopedia.cat>

KELLOGG, Michael, WordReference.com LLC, Estats Units, 1999. Edició en línia: <https://www.wordreference.com/definition/>